

**Підготовлено Інститутом громадянського суспільства
в рамках проекту «Експертна та інформаційна підтримка процесу реформуван-
ня місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні»
за підтримки Міжнародного фонду «Відродження»**

**Збірник проектів Законів України
розроблених на основі
Концепції реформи місцевого самоврядування
та територіальної організації влади**

*(розпорядження Кабінету Міністрів України № 333-р
від 01.04.2014 року)*

Київ - 2014

Видано за підтримки Міжнародного фонду «Відродження»

Погляди, викладені тут, належать авторам цієї роботи і не можуть ні за яких обставин вважатися такими, що виражають офіційну точку зору Міжнародного фонду «Відродження».

Ця інформація та розробки є вільними для копіювання, перевидання та поширення по всій території України всіма способами, якщо вони здійснюються безоплатно для кінцевого споживача та якщо при таких копіюванні, перевиданні та поширенні є обов'язкове посилання на автора і суб'єкта майнового права на цю інформацію та розробки.

Інститут громадянського суспільства
м. Київ, бульв. Дружби народів, 22, к. 21
тел./факс: 529-73-94 ел. пошта: csi@csi.org.ua
Інтернет-сторінка: www.csi.org.ua

Підписано до друку з оригінал-макету 28.10.2014 р.
Тираж 170 прим.

ЗМІСТ

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ (ЩОДО ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ)»	4
ПРОЕКТ СТАНОМ НА 20.10.2014 (ВАРІАНТ ГРОМАДА – ЮРИДИЧНА ОСОБА) ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ	11
ПРОЕКТ ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО МІСЦЕВІ ДЕРЖАВНІ АДМІНІСТРАЦІЇ	62
ПРОЕКТ 06.10 ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ	79
ПРОЕКТ 20.10.2014 ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СТОЛИЦЮ УКРАЇНИ – МІСТО КИЇВ»	90

**ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ
(ЩОДО ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ)»**

Чинна Конституція	Пропозиції щодо внесення змін до відповідних положень Конституції України
1	2
Стаття 85. До повноважень Верховної Ради України належить:	Стаття 85. До повноважень Верховної Ради України належить:
28) <u>дострокове припинення повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим за наявності висновку Конституційного Суду України про порушення нею Конституції України або законів України; призначення позачергових виборів до Верховної Ради Автономної Республіки Крим;</u>	Виключити
29) <u>утворення і ліквідація районів, встановлення і зміна меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів;</u>	Виключити
30) <u>призначення чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування;</u>	Виключити
Стаття 92. Виключно законами України визначаються:	Стаття 92. Виключно законами України визначаються:
13) територіальний устрій України;	
16) статус столиці України; спеціальний статус інших <u>міст</u> ;	16) статус столиці України, спеціальний статус інших адміністративно-територіальних одиниць ;
Стаття 106. Президент України:	Стаття 106. Президент України:
Норма відсутня	21-1) достроково припиняє повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим України за наявності висновку Конституційного Суду України про порушення нею Конституції України або законів України;
	21-2) у випадках, передбачених законом, достроково припиняє повноваження сільських, селищних, міських, районних, обласних рад та призначає тимчасового державного уповноваженого.
Стаття 118. Виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють <u>місцеві державні адміністрації</u>.	Стаття 118. Виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та у Севастополі здійснюють голови місцевих державних адміністрацій.
Особливості здійснення виконавчої влади у містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.	Особливості здійснення виконавчої влади у містах Києві та у Севастополі визначаються окремими законами України.
<u>Склад місцевих державних адміністрацій формують голови місцевих державних адміністрацій.</u>	Виключити
Голови місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду і звільняються з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України.	Голови місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду та звільняються з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України в порядку, визначеному законом .

Голови місцевих державних адміністрацій при здійсненні своїх повноважень <u>відповідальні перед Президентом України і Кабінетом Міністрів України, підзвітні та підконтрольні органам виконавчої влади вищого рівня.</u>	Голови місцевих державних адміністрацій при здійсненні своїх повноважень підзвітні Президенту України, відповідальні та підконтрольні перед Кабінетом Міністрів України.
<u>Місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними районними чи обласними радами.</u>	Виключити
<u>Місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні органам виконавчої влади вищого рівня.</u>	
<u>Рішення голів місцевих державних адміністрацій, що суперечать Конституції та законам України, іншим актам законодавства України, можуть бути відповідно до закону скасовані Президентом України або головою місцевої державної адміністрації вищого рівня.</u>	Виключити
<u>Обласна чи районна рада може висловити недовіру голові відповідної місцевої державної адміністрації, на підставі чого Президент України приймає рішення і дає обґрунтовану відповідь.</u>	Виключити
<u>Якщо недовіру голові районної чи обласної державної адміністрації висловили дві третини депутатів від складу відповідної ради, Президент України приймає рішення про відставку голови місцевої державної адміністрації.</u>	Виключити
Стаття 119. Місцеві державні адміністрації на відповідній території забезпечують:	Стаття 119. Голови місцевих державних адміністрацій на відповідній території:
<u>1) виконання Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади;</u>	1) у межах, визначених законом, здійснюють нагляд за відповідністю актів органів місцевого самоврядування Конституції та законам України;
<u>2) законність і правопорядок; додержання прав і свобод громадян;</u>	2) організовують роботу державних інспекцій на місцевому рівні;
	3) координують роботу територіальних органів та підрозділів центральних органів виконавчої влади;
<u>3) виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля, а в місцях компактного проживання корінних народів і національних меншин – також програм їх національно-культурного розвитку;</u>	4) координують діяльність усіх територіальних органів центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах надзвичайного стану;
<u>4) підготовку та виконання відповідних обласних і районних бюджетів;</u>	5) здійснюють інші повноваження, визначені Конституцією та законами України.
<u>5) звіт про виконання відповідних бюджетів та програм;</u>	Виключити
<u>6) взаємодію з органами місцевого самоврядування;</u>	На виконання своїх повноважень відповідно до закону голови місцевих державних адміністрацій видають розпорядження.
<u>7) реалізацію інших наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень.</u>	Розпорядження голів місцевих державних адміністрацій, що суперечать Конституції та законам України, можуть бути відповідно до закону скасовані Кабінетом Міністрів України.

Чинна Конституція	Пропозиції щодо внесення змін до відповідних положень Конституції України
1	2
<p>Стаття 132. Територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання <u>централізації</u> і <u>децентралізації</u> у здійсненні державної влади, <u>збалансованості</u> і <u>соціально-економічного розвитку регіонів</u>, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.</p>	<p>Стаття 132. Адміністративно-територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, децентралізації у здійсненні державної влади, повсюдності та спроможності місцевого самоврядування, сталого розвитку адміністративно-територіальних одиниць, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.</p>
<p>Стаття 133. Систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села.</p>	<p>Стаття 133. Систему адміністративно-територіального устрою складають адміністративно-територіальні одиниці: регіони, райони, громади.</p>
	<p>Умови та порядок утворення, ліквідації, зміни меж, найменування та перейменування адміністративно-територіальних одиниць і населених пунктів визначаються законом.</p>
<p>До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, <u>міста</u> Київ та Севастополь.</p>	<p>Регіонами України є: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, місто Київ, Севастополь.</p>
<p><u>Міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається законами України.</u></p>	<p>Статус та адміністративно-територіальний устрій міста Києва як столиці України та Севастополя визначаються окремими законами України.</p>
	<p>Громадою є утворена в порядку, визначеному законом, адміністративно-територіальна одиниця, яка включає один або декілька населених пункти (село, селище, місто), а також прилеглі до них території.</p>
<p>Стаття 139. В Автономній Республіці Крим діє Представництво Президента України, статус якого визначається законом України.</p>	
<p>Стаття 140. Місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.</p>	<p>Стаття 140. Місцеве самоврядування є правом і спроможністю жителів громад в межах Конституції і законів України самостійно вирішувати питання місцевого значення в інтересах місцевого населення як безпосередньо так і через органи місцевого самоврядування.</p>
<p><u>Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.</u></p>	<p>Органами місцевого самоврядування громади є відповідно голова громади – сільський, селищний, міський голова; рада громади – сільська, селищна, міська рада; виконавчі органи ради.</p>
<p><u>Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.</u></p>	<p>Органом місцевого самоврядування, що представляє спільні інтереси громад району є районна рада.</p>

<u>Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради.</u>	Органом місцевого самоврядування, що представляє спільні інтереси громад області є обласна рада.
	Районна та обласна ради, відповідно до закону створюють свої виконавчі органи.
	Розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування різних рівнів адміністративно-територіального устрою здійснюється за принципом субсидіарності.
	Органи місцевого самоврядування, що діють на рівні областей здійснюють визначені законом повноваження, які виходячи з обсягу і характеру завдань, вимог досягнення ефективності та економії найкращим чином можуть бути здійснені на цьому рівні.
	Особливості організації місцевого самоврядування в місті Києві та у Севастополі визначаються окремими законами України.
<u>Питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад.</u>	
<u>Сільські, селищні, міські ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна.</u>	Сільські, селищні, міські ради можуть наділяти органи територіальної самоорганізації населення частиною компетенції своїх виконавчих органів.
<u>Стаття 141. До складу сільської, селищної, міської, районної, обласної ради входять депутати, які обираються жителями села, селища, міста, району, області на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Строк повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, депутати якої обрані на чергових виборах, становить п'ять років. Припинення повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради має наслідком припинення повноважень депутатів відповідної ради.</u>	Стаття 141. Сільські, селищні, міські, районні, обласні ради складаються із депутатів, які обираються жителями громад на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування.
	Строк повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, депутати якої обрані на чергових виборах, становить чотири, роки. Припинення повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, має наслідком припинення повноважень депутатів відповідної ради.
	Порядок формування районних та обласних рад повинен забезпечувати представництво громад.
<u>Територіальні громади на основі загального, рівного, прямого виборчого права обирають шляхом таємного голосування відповідно сільського, селищного, міського голову, який очолює виконавчий орган ради та головує на її засіданнях. Строк повноважень сільського, селищного, міського голови, обраного на чергових виборах, становить п'ять років.</u>	Жителі громади на основі загального, рівного, прямого виборчого права обирають шляхом таємного голосування відповідно сільського, селищного, міського голову, який очолює виконавчий орган ради та головує на її засіданнях. Строк повноважень сільського, селищного, міського голови, обраного на чергових виборах, становить чотири роки.

Чинна Конституція	Пропозиції щодо внесення змін до відповідних положень Конституції України
1	2
Чергові вибори сільських, селищних, міських, районних, обласних рад, сільських, селищних, міських голів відбуваються в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень відповідної ради чи відповідного голови, обраних на чергових виборах.	Чергові вибори сільських, селищних, міських, районних, обласних рад, сільських, селищних, міських голів відбуваються в останню неділю жовтня четвертого року повноважень відповідної ради чи відповідного голови, обраних на чергових виборах.
	Позачергові вибори сільських, селищних, міських, районних, обласних рад сільських, селищних, міських голів призначаються Центральною виборчою комісією в місячний термін з часу настання правових підстав.
<u>Статус голів, депутатів і виконавчих органів ради та їхні повноваження, порядок утворення, реорганізації, ліквідації визначаються законом.</u>	Статус сільських, селищних, міських голів, депутатів місцевих рад та їхні повноваження, порядок утворення, реорганізації та ліквідації виконавчих органів місцевих рад та їхні повноваження визначаються законом.
<u>Голова районної та голова обласної ради обираються відповідною радою і очолюють виконавчий апарат ради.</u>	Голови районної та обласної рад обираються відповідними радами. Районна та обласна рада обирають голову виконавчого комітету ради і за його поданням формують склад виконавчого комітету ради.
Стаття 142. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, <u>інші кошти</u> , земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти <u>їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад.</u>	Стаття 142. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, в тому числі місцеві податки і збори, частина загальнодержавних податків , земля, природні ресурси, що є у власності сільських, селищних, міських громад, а також об'єкти, що є у власності районних і обласних рад.
<u>Територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби.</u>	Обсяг фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування відповідає повноваженням, передбаченим Конституцією та законами.
<u>Держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.</u>	Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.
Стаття 143. Територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.	Стаття 143. Органи місцевого самоврядування та їх посадові особи вирішують питання місцевого самоврядування віднесені законом до їх компетенції.

<p>Обласні та районні ради затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку відповідних областей і районів та контролюють їх виконання; затверджують районні і обласні бюджети, які формуються з коштів державного бюджету для їх відповідного розподілу між територіальними громадами або для виконання спільних проектів та з коштів, залучених на договірних засадах з місцевих бюджетів для реалізації спільних соціально-економічних і культурних програм, та контролюють їх виконання; вирішують інші питання, віднесені законом до їхньої компетенції.</p>	<p>Виключити</p>
<p>Органам місцевого самоврядування можуть надаватися законом окремі повноваження органів виконавчої влади. Держава фінансує здійснення цих повноважень у повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України або шляхом віднесення до місцевого бюджету у встановленому законом порядку окремих загальнодержавних податків, передає органам місцевого самоврядування відповідні об'єкти державної власності.</p>	<p>Органам місцевого самоврядування можуть надаватися законом окремі повноваження органів виконавчої влади. Держава фінансує здійснення цих повноважень у повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України або шляхом віднесення до місцевого бюджету у встановленому законом порядку окремих загальнодержавних податків, передає органам місцевого самоврядування відповідні об'єкти державної власності.</p>
<p>Органи місцевого самоврядування з питань здійснення ними повноважень органів виконавчої влади підконтрольні відповідним органам виконавчої влади.</p>	<p>Виключити</p>
<p>Стаття 144. Органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.</p>	<p>Стаття 144. Органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.</p>
<p>Рішення органів місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції чи законам України зупиняються у встановленому законом порядку з одночасним зверненням до суду.</p>	<p>Рішення органів місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції і законам України в порядку і строки, визначені законом адміністрацій з одночасним зверненням до суду.</p>
<p>Стаття 151. Конституційний Суд України за зверненням Президента України або Кабінету Міністрів України дає висновки про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість.</p>	<p>Стаття 151. Конституційний Суд України за зверненням Президента України або Кабінету Міністрів України дає висновки про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість.</p>
<p>За зверненням Верховної Ради України Конституційний Суд України дає висновок щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпичменту.</p>	
	<p>Розділ XV ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ</p>
	<p>1. Цей Закон набирає чинності з дня наступного за днем його офіційного опублікування за винятком статей 118, 119, 133, 140-144, які набирають чинності з дня набрання чинності законів щодо адміністративно-територіального устрою, місцевого самоврядування, місцевих державних адміністрацій, необхідність підготовки яких впливає з цього Закону, але не пізніше ніж через 2 роки з дня набрання чинності цим Законом.</p>

Чинна Конституція	Пропозиції щодо внесення змін до відповідних положень Конституції України
1	2
	2. Сільські, селищні, міські, районні та обласні ради, місцеві державні адміністрації продовжують здійснювати свою діяльність до формування складу рад, обраних на новій територіальній основі, сформованій відповідно до законодавства, ухваленого відповідно до п.1. перехідних положень.
	3. Кабінету Міністрів України протягом 6 місяців з дня ухвалення цього Закону, підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти, необхідність підготовки яких впливає з цього Закону.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про місцеве самоврядування

Цей Закон відповідно до Конституції України визначає повноваження, засади організації та порядок діяльності, і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

РОЗДІЛ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни, використані в цьому Законі

Основні терміни, використані в цьому Законі, мають таке значення:

адміністративно-територіальна одиниця – у розумінні законодавства про адміністративно-територіальний устрій України;

територіальна громада – сукупність жителів населених пунктів, що входять до складу адміністративно-територіальної одиниці громади;

громада – територіальна громада із територією відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

посадова особа місцевого самоврядування громади – особа, яка працює на постійній основі в органах місцевого самоврядування громади, має відповідні посадові повноваження у здійсненні організаційно-розпорядчих, консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету громади;

склад ради громади – кількість депутатів, обраних до ради громади, повноваження яких визнано і не припинено в установленому законом порядку.

Стаття 2. Поняття місцевого самоврядування

1. Місцеве самоврядування громади – це право і спроможність територіальної громади та створених нею органів місцевого самоврядування самостійно вирішувати питання місцевого значення шляхом регулювання і управління суттєвою часткою суспільних справ, віднесених до їхньої компетенції Конституцією та законами України, виходячи з інтересів місцевого населення.

2. Це право здійснюється радами громад та їх виконавчими органами, головами громад, а також самими територіальними громадами в порядку та межах, визначених законом, через місцеві референдуми, вибори та інші форми участі громадян у вирішенні питань місцевого значення.

3. Місцеве самоврядування також здійснюється через обласні та районні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад.

Стаття 2-1. Правовий статус громади¹

1. Громада виконує власні завдання від свого імені та під свою відповідальність.

2. Громада наділена правосуб'єктністю, є юридичною особою публічного права.

Стаття 3. Право громадян на участь у місцевому самоврядуванні

1. Громадяни України реалізують своє право на участь у місцевому самоврядуванні за місцем свого постійного проживання.

2. Будь-які обмеження права громадян України на участь у місцевому самоврядуванні залежно від їх раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, терміну постійного проживання на відповідній території, за мовними чи іншими ознаками забороняються.

¹ Логіка про надання статусу юрособи громаді може бути поширена на район та область.

Стаття 4. Основні принципи місцевого самоврядування

Місцеве самоврядування в Україні здійснюється на принципах:

- народовладдя – органи місцевого самоврядування формуються шляхом вільного волевиявлення громадян;
- законності – органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;
- відкритості – всі акти органів місцевого самоврядування та процедури їх прийняття є публічними;
- колегіальності – рішення по реалізації повноважень, що відносяться до компетенції органів місцевого самоврядування приймаються після обговорення колегіальними органами – радою чи її виконавчим комітетом;
- поєднання місцевих і державних інтересів – органи місцевого самоврядування при прийнятті рішень повинні враховувати інтереси держави;
- повсюдності місцевого самоврядування – будь-яка територія України знаходиться в юрисдикції органів місцевого самоврядування всіх рівнів, крім окремих територій, які мають спеціальний статус, визначений законом;
- субсидіарності в розподілі повноважень – повноваження передаються на найближчий до споживачів соціальних послуг рівень місцевого самоврядування, спроможний їх належно виконувати;
- спроможності – організація місцевого самоврядування повинна забезпечувати кадрову, фінансову, матеріальну, інституційну спроможність здійснювати повноваження, визначені законодавством;
- самостійності в реалізації повноважень – органи місцевого самоврядування повинні мати правову, організаційну та матеріально-фінансову автономію самостійно і під свою відповідальність приймати рішення в сферах компетенцій, визначених законодавством;
- підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб – територіальним громадам забезпечується можливість оцінювати діяльність органів місцевого самоврядування та приймати рішення щодо їх заміни шляхом виборів;
- державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування – держава забезпечує фінансову та матеріальну підтримку місцевого самоврядування на засадах неупередженості;
- судового захисту прав місцевого самоврядування – права органів місцевого самоврядування захищаються в судовому порядку.

Стаття 5. Правові засади здійснення місцевого самоврядування

1. Правові засади місцевого самоврядування в Україні визначається Конституцією України та цим законом.

2. Якщо одне і те ж питання по-різному врегульовано в цьому та інших законах України, застосовується норма цього Закону.

3. Правовий статус місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначається Конституцією України та цим Законом з особливостями, передбаченими законами про міста Київ і Севастополь.

4. Органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, статутами громад.

5. Виконавчим органам місцевого самоврядування можуть передаватися згідно закону окремі функції повноваження органів виконавчої влади в порядку, визначеному цим Законом.

6. Держава фінансує здійснення переданих виконавчим органам місцевого самоврядування функцій у повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету. У разі неотримання попередньо обумовлених відповідних коштів у встановлені терміни органи місцевого самоврядування є вільними від зобов'язання виконувати ці повноваження.

7. Рада громади може наділяти частиною своїх повноважень органи самоорганізації населення, передавати їм відповідні кошти, а також матеріально-технічні та інші ресурси, необхідні для здійснення цих повноважень, здійснює контроль за їх виконанням.

Стаття 6. Статут територіальної громади

1. З метою врахування історичних, національно-культурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення місцевого самоврядування рада громади на основі Конституції України та в межах цього Закону може приймає статут територіальної громади.

2. Статут територіальної громади містить правові норми з неврегульованих законодавством питань утворення та діяльності виконавчих органів ради, постійних та тимчасових контрольних комісій ради, інших органів ради громади, порядок призначення та звільнення з посад окремих посадових осіб місцевого самоврядування, утворення органів самоорганізації населення, проведення громадських слухань, зборів за місцем проживання, реалізації місцевих ініціатив, інших важливих для територіальної громади питань.

3. Для громад, до складу яких входять декілька поселень та/або міста, які поділяються на райони в місті, обов'язковою є наявність у статуті норм, що регулюють взаємовідносини органів місцевого самоврядування громади з відокремленими підрозділами виконавчого комітету в міських районах, старостами та органами самоорганізації поселень, їх компетенції та умов фінансування.

4. Статутом територіальної громади можуть бути передбачені повноваження органів місцевого самоврядування громади вирішувати питання місцевого значення, які не віднесені Конституцією і законами України до компетенції будь-яких органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, органів Автономної Республіки Крим, але потребують вирішення відповідно до потреб територіальної громади, якщо їх вирішення органами місцевого самоврядування громад не суперечить Конституції і законам України.

5. Статут громади, зміни та доповнення до нього приймаються радою громади не менше як двома третинами голосів від загального складу ради.

Своїм рішенням рада громади може винести статут на затвердження місцевим референдумом.

Стаття 7. Партнерство громад

1. Громади мають право на утворення об'єднань – агломерацій з метою більш ефективного здійснення своїх повноважень, оптимізації та зменшення витрат на реалізацію програм місцевого розвитку.

2. Утворення агломерацій здійснюється на основі договорів, що підписуються головами громад та затверджуються відповідними радами громад.

3. У договорі про утворення агломерації вказується мета утворення, порядок обрання керівного органу, порядок діяльності та фінансування витрат на здійснення спільних програм у рамках агломерації.

4. Договір набирає чинності з моменту його затвердження радами громад, що входять до агломерації.

5. Після набрання чинності договором, агломерація набуває прав юридичної особи.

6. Не допускається утворення агломерацій, з метою задоволення політичних інтересів, а також для створення обмежень у переміщенні товарів, робочої сили, капіталу чи встановлення інших бар'єрів між об'єднанням та іншими суб'єктами, що не входять в об'єднання.

7. Створення агломерацій не передбачає змін до адміністративно-територіального устрою, встановлення прямих комунікаційних, статистичних, міжбюджетних відносин з центральними органами виконавчої влади.

Стаття 8. Відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності

1. Відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних органів місцевого самоврядування, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування громади.

2. При прийнятті рішень щодо створення комунальних підприємств чи участі органів місцевого самоврядування у статутному фонді підприємств повинен враховуватись принцип забезпечення вільної конкуренції між суб'єктами підприємницької діяльності.

3. Комунальним підприємствам не можуть передаватись повноваження органів місцевого самоврядування.

Стаття 9. Відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що не перебувають у комунальній власності

1. Відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, які розташовані на території юрисдикції відповідних органів місцевого самоврядування, але не перебувають у їх комунальній власності, будуються на договірній і податковій основі та на засадах підконтрольності у межах повноважень, наданих органам місцевого самоврядування законом.

2. З питань, віднесених до відання органів місцевого самоврядування, на їх вимогу підприємства, установи та організації, що не перебувають у комунальній власності відповідних громад, надають відповідну інформацію.

3. Виконавчі органи місцевого самоврядування можуть виступати з ініціативою щодо перевірок, а також організувати проведення перевірок на підприємствах, в установах та організаціях, що не перебувають у комунальній власності, з питань здійснення делегованих їм функцій органів виконавчої влади.

Стаття 10. Державний контроль за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування

Державний контроль за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування може здійснюватися лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України, цим та іншими законами України, і не повинен призводити до втручання органів виконавчої влади чи їх посадових осіб у здійснення органами місцевого самоврядування їхніх власних повноважень.

Стаття 11. Заборона скасування чи обмеження прав територіальних громад та їхніх органів місцевого самоврядування

1. Права територіальних громад та їх органів місцевого самоврядування не можуть бути скасовані.

2. Права органів місцевого самоврядування згідно з Конституцією та законами України можуть бути обмежені лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану у межах та порядку, передбаченому законом.

Стаття 12. Застосування державної та інших мов у системі місцевого самоврядування

1. Застосування української мови, як державної є обов'язковим при здійсненні повноважень органів місцевого самоврядування громад та його посадових осіб, написанні їх актів, веденні діловодства, документації.

2. За рішенням ради громади, поряд з державною мовою, у взаємовідносинах органів місцевого самоврядування громади та місцевих жителів, може застосовуватись мова більшості населення громади.

3. У випадку розбіжностей в трактуванні актів, іншій документації із застосуванням інших мов за основу береться український текст, крім випадків актів, де іншою стороною є орган публічної влади іншої країни. В цьому випадку тексти, укладені українською та іншими мовами мають однакову силу.

4. Акти, видані з порушенням частини першої цієї статті є нікчемними.

Стаття 13. Символіка органів місцевого самоврядування

1. Громади, райони, регіони можуть мати власну символіку (герб, прапор тощо), яка відображає їх історичні, культурні, соціально-економічні та інші місцеві особливості і традиції.

2. Зміст, опис та порядок використання символіки визначаються відповідною радою.

Стаття 14. Підняття Державного Прапора України

1. На будинках, де працюють рада громади районна рада, обласна рада та їх виконавчі органи, піднімається Державний Прапор України.

2. Підняття прапору громади, району, області, прапору Європейського Союзу поруч з Державним Прапором України може здійснюватися за умови дотримання таких правил:

- прапор громади, району, області, Європейського Союзу не може мати розміру більшого за Державний Прапор України;
- прапор громади району, області, Європейського Союзу розміщується з лівого (від фасаду будинку) боку або нижче Державного Прапора України.

РОЗДІЛ II ФОРМИ УЧАСТІ ГРОМАДЯН У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ

Стаття 15. Місцевий референдум у громаді

1. Місцевий референдум як форма прийняття територіальною громадою рішень щодо питань місцевого значення, віднесених до компетенції громади, шляхом загального, таємного голосування членами територіальної громади, які мають право голосу на місцевих виборах, є основною формою безпосереднього здійснення місцевого самоврядування громадою.

2. Предметом місцевого референдуму може бути визначене законом питання з числа віднесених Конституцією України, цим та іншими законами до повноважень органів місцевого самоврядування громади.

3. Проведення в громаді місцевих референдумів з питань, що не віднесені до повноважень органів місцевого самоврядування громад, не допускається, а результати таких референдумів у разі їх проведення не мають юридичної сили.

4. Не можуть бути винесені на референдум питання, що стосуються формування адміністративно-територіальних одиниць, внутрішньої організації органів самоврядування, запровадження місцевих податків та зборів, встановлення по них ставок, встановлення тарифів на комунальні послуги, а також питання, що зачіпають інтереси інших органів публічної влади.

5. Рішення про призначення місцевого референдуму приймається радою громади як за власною ініціативою, так і за ініціативою громадян відповідно до закону. Місцевий референдум за ініціативою громадян щодо дострокового припинення повноважень ради громади чи голови громади призначається територіальною виборчою комісією

6. Рішення, прийняті місцевим референдумом, є обов'язковими до виконання на відповідній території і не потребують додаткового затвердження органами місцевого самоврядування, державної влади чи їх посадовими особами.

7. Порядок призначення та проведення місцевого референдуму, а також перелік питань, що можуть вирішуватися референдумом, визначаються цим Законом, іншим законодавством.

Стаття 16. Консультативне опитування жителів громади

1. Консультативне опитування проводиться з метою виявлення думки жителів громади, які мають право голосу, з питань, що належать до компетенції ради чи її виконавчих органів.

2. Консультативне опитування призначається за рішенням ради громади.

3. Результати консультативного опитування можуть враховуватися при прийнятті рішень органами місцевого самоврядування громади відповідно до їх компетенції.

4. Порядок проведення консультативних опитувань визначається рішенням ради громади або статутом громади.

Стаття 17. Загальні збори громадян

1. Загальні збори громадян за місцем проживання є формою їх безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення.

2. Загальні збори громадян можуть проводитися як в межах одного чи кількох багатоквартирних будинків, вулиці, кварталу, мікрорайону, житлового комплексу, так і окремого населеного пункту (села, селища), який є частиною території громади.

3. Ініціатива проведення зборів належить: голові громади, депутатам ради громади, старості населеного пункту, відповідному органу самоорганізації населення, жителям громади.

4. Порядок підготовки, скликання, проведення загальних зборів громадян за місцем проживання встановлюється статутом громади чи рішенням ради громади.

5. У статуті громади чи рішенні ради громади визначаються: порядок ініціювання зборів; територіальні ознаки для проведення зборів на території юрисдикції ради; порядок встановлення кількості мешканців, які проживають на території, де проводяться збори; за потребою; повноваження зборів щодо розгляду різних питань місцевого самоврядування; порядок ухвалення рішень та їх оформлення; порядок та терміни розгляду ухвалених рішень відповідними органами місцевого самоврядування для їх урахування у своїй діяльності, а також інші суттєві для організації та проведення зборів питання.

6. Загальні збори скликаються в міру необхідності і є правомочними в разі присутності на них більше половини мешканців громади, які проживають на зазначених у частині другій цієї статті частинах території громади і мають право голосу на місцевих виборах.

7. Рішення та рекомендації загальних зборів громадян приймаються більшістю голосів від їх учасників, оприлюднюються радою та враховуються органами місцевого самоврядування в їх діяльності відповідно до їх повноважень.

8. Рішення загальних зборів громадян, які стосуються внутрішніх питань самоорганізації громадян даного селища, села, вулиці, кварталу, мікрорайону, житлового комплексу, будинку (виконання громадських робіт, самооподаткування, збирання благодійних внесків, утворення органу самоорганізації населення та припинення його діяльності тощо), виконуються добровільно.

Стаття 18. Громадські слухання в громаді

1. Громада має право проводити громадські слухання – зустрічатися з депутатами ради громади та посадовими особами місцевого самоврядування, під час яких члени громади можуть заслуховувати їх, порушувати питання та вносити пропозиції щодо питань місцевого значення, що належать до компетенції місцевого самоврядування громади.

2. Метою проведення громадських слухань є ознайомлення жителів громади з позицією органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та депутатів з актуальних проблем громади, проектами важливих рішень, отримання від членів громади пропозицій і зауважень з цих проблем для вироблення оптимальних напрямів їх розв'язання.

3. Проведення громадських слухань є обов'язковим перед прийняттям радою громади рішень з питань:

- проекту статуту громади;
- стратегічних, генеральних планів розвитку території громади;
- схеми забудови;
- місцевого бюджету громади на наступний рік;
- встановлення місцевих податків і зборів, їх ставок і податкових пільг;
- випуску місцевих позик;
- відчуження з комунальної власності підприємств, що створюють, виробляють або надають житлово-комунальні послуги громаді; передачі їх у концесію, довгострокову оренду;
- встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги, щодо яких рішення приймає рада громади;
- організації територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають охороні;
- розміщення на території громади екологічно небезпечних об'єктів, надання дозволів на яке належить до компетенції ради громади.

4. Порядок організації та проведення громадських слухань визначається статутом громади чи рішенням ради громади.

У статуті громади чи рішенні ради громади визначаються: порядок ініціювання громадських слухань органами, посадовими особами місцевого самоврядування, депутатами ради громади, членами громади; порядок підготовки слухань, визначення питань, що виносяться на слухання, порядок їх обговорення; ухвалення пропозицій слухань, а також інші суттєві для проведення громадських слухань питання.

5. Пропозиції, які ухвалені на громадських слуханнях, мають рекомендаційний характер і підлягають обов'язковому розгляду органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами та депутатами відповідно до їх компетенції.

6. Недотримання вимог частини третьої цієї статті є підставою для судового визнання рішень ради із зазначених питань не чинними.

Стаття 19. Місцеві ініціативи

1. Члени громади мають право в порядку місцевої ініціативи готувати і вносити на розгляд ради громади будь-яке питання, вирішення якого віднесене до компетенції місцевого самоврядування громади.

Не можуть бути предметом місцевої ініціативи питання, що суперечать Конституції та законам України, ратифікованим міжнародним договорам України, виданим у встановленому поряд-

ку нормативно-правовим актам органів виконавчої влади; питання, заборонені законом для винесення на місцевий референдум, а також питання, що стосуються територій поза межами території юрисдикції громади.

2. Місцева ініціатива вноситься на розгляд сесії ради громади не пізніш, ніж у двомісячний строк після її подання, і розглядається на найближчій від моменту її внесення сесії ради громади, а у виняткових випадках – на спеціальній позачерговій сесії, що скликається для розгляду ініціативи. Розгляд відбувається за участю членів ініціативної групи з питань місцевої ініціативи та з гарантованим правом на виступ із доповіддю/співповіддю представника ініціативної групи. Голосування щодо включення місцевої ініціативи до порядку денного сесії ради не проводиться.

3. Порядок реалізації права місцевої ініціативи встановлюється статутом громади чи рішенням ради громади. У статуті громади чи рішенні ради визначаються: порядок започаткування ініціативи; кількісні вимоги щодо підтримки ініціативи жителями громади, які мають право голосу для подання ініціативи в раду; порядок отримання такої підтримки, а також інші суттєві для реалізації права місцевої ініціативи питання.

РОЗДІЛ III ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 20. Органи та посадові особи місцевого самоврядування

1. Органами місцевого самоврядування громади є:

1). рада громади – сільська, селищна, міська рада, в залежності від статусу поселення, що є центром громади;

2). виконавчі органи ради громади, створені відповідно до цього закону.

2. Посадовими особами місцевого самоврядування громади є:

1). голова громади – сільський, селищний, міський голова в залежності від статусу поселення, що є центром громади;

2). секретар ради громади;

3). староста поселення;

4). інші посадові особи, що обираються чи призначаються на свою посаду відповідно до закону чи статуту громади радою громади.

3. У поселеннях, що входять до складу громади, у порядку визначеному законом та статутом громади можуть утворюватись органи самоорганізації населення

4. Ради та їх виконавчі органи є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

5. Органами місцевого самоврядування в районах та областях є районні та обласні ради

6. Посадовими особами обласної та районної ради є голови відповідних рад, інші посадові особи, що обираються чи призначаються на свою посаду відповідно до закону обласною, районною радою відповідно.

7. Органи місцевого самоврядування фінансуються виключно з місцевого бюджету.

Стаття 21. Органи територіальної самоорганізації населення

1. Органи територіальної самоорганізації населення можуть утворюватись у селах, селищах, що не є центрами громад, частинах поселень –(мікрорайонах, кварталах, вулицях, багатоквартирних будинках).

2. Особливості правового статусу, порядку організації та діяльності органів самоорганізації населення та їх асоціацій визначаються законом, статутом громади та рішенням ради громади.

Стаття 22. Асоціації органів місцевого самоврядування

1. Органи місцевого самоврядування з метою більш ефективного здійснення своїх повноважень та повноважень їх виконавчих органів, захисту прав та інтересів можуть на добровільних засадах об'єднуватись в асоціації.

2. Правовий статус, порядок організації та діяльності асоціацій органів місцевого самоврядування визначається цим та іншими законами України, статутами асоціацій та рішеннями відповідних рад. Асоціації органів місцевого самоврядування з всеукраїнським статусом підлягають реєстрації в органах Міністерства юстиції України.

3. З метою проведення громадської експертизи проектів законодавчих та нормативних актів, що стосуються інтересів місцевого самоврядування, Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, районні, Севастопольська міська державні адміністрації здійснюють консультації з відповідними асоціаціями органів місцевого самоврядування перед внесенням цих документів на затвердження відповідно до закону.

Стаття 23. Рада – представницький орган місцевого самоврядування

1. Представницьким органом місцевого самоврядування у громаді є рада громади.

Загальний склад ради громади становить при чисельності жителів громади:

- до 10000 жителів – 15 депутатів;
- від 10000 до 30000 жителів – 21 депутат;
- від 30000 до 100000 жителів – 31 депутат;
- від 100000 до 300000 жителів – 51 депутат;
- понад 300000 жителів – 75 депутатів.

Рада громади взаємодіє з головою громади, виконавчими органами місцевого самоврядування громади за принципом розподілу повноважень у порядку і межах, визначених цим та іншими законами.

2. Районна рада є представницьким органом місцевого самоврядування у районі.

Загальний склад районної ради визначається як подвійна кількість громад в районі.

3. Обласна рада є представницьким органом місцевого самоврядування у області.

Загальний склад обласної ради відповідає кількості громад в області.

4. Рада вважається повноважною за умови обрання до неї та набуття повноважень не менш як двома третинами депутатів від загального її складу. У разі якщо до ради обрано менше двох третин депутатів від її загального складу, до обрання необхідної кількості депутатів продовжує здійснювати повноваження рада попереднього скликання.

У разі дострокового припинення повноважень частини депутатів, внаслідок якого до складу ради входить менш як дві третини депутатів від її загального складу, така рада вважається повноважною до набуття повноважень необхідною кількістю депутатів за умови наявності в її складі більше половини депутатів від загального складу ради.

5. Термін повноважень рад – п'ять років.

6. Порядок виборів до місцевих рад визначаються Конституцією України, цим та іншими законами.

Стаття 24. Секретаріат ради

1. Секретаріат ради забезпечує підготовку засідань ради, депутатських комісій, організаційно-правове забезпечення ради, її органів, депутатів.

2. Секретаріат районної, обласної ради очолює голова відповідної ради.

3. Секретаріат ради утворюється відповідною радою. Чисельність працівників апарату ради встановлюється відповідною радою і не може перевищувати 110 відсотків загальної його чисельності, визначеної типовими штатами, затвердженими Кабінетом Міністрів України.

4. В сільській громаді секретаріат ради не створюються. Повноваження апарату ради виконує секретар ради громади одноособово.

5. Секретаріат ради фінансується виключно за рахунок коштів загального фонду відповідного місцевого бюджету і не може надавати платні послуги.

Стаття 25. Секретар ради громади

1. Секретар ради громади обирається радою з числа її депутатів за пропозицією голови громади і працює в раді на постійній основі. Пропозиція щодо кандидатури секретаря ради може вноситися на розгляд ради не менш як половиною депутатів від загального складу відповідної ради у разі, якщо:

1) на день проведення першої сесії ради громади, обраної на чергових виборах, не завершені вибори голови громади;

2) протягом тридцяти днів з дня відкриття першої сесії ради голова громади не вніс кандидатуру на посаду секретаря ради;

3) на наступній черговій сесії після виникнення вакансії секретаря ради у зв'язку з достроковим припиненням його повноважень голова громади не вніс на розгляд ради кандидатуру на посаду секретаря ради;

4) посада секретаря ради стає вакантною під час вакантності посади відповідного голови громади у зв'язку з достроковим припиненням його повноважень.

2. Секретар ради громади не може суміщати свою службову діяльність з іншою посадою, у тому числі на громадських засадах (крім викладацької, наукової та творчої роботи в позаробочий час), займатися підприємницькою діяльністю, одержувати від цього прибуток.

3. Секретар ради громади:

1) у випадку, передбаченому частиною другою статті 83 цього Закону, здійснює повноваження голови громади;

2) скликає сесії ради у випадках, передбачених частиною восьмою статті 28 цього Закону; повідомляє депутатам і доводить до відома населення інформацію про час і місце проведення сесії ради, питання, які передбачається внести на розгляд ради;

3) веде засідання ради та підписує її рішення у випадках, передбачених частиною дев'ятою статті 28 цього Закону;

4) організує підготовку сесій ради, питань, що вносяться на розгляд ради;

5) забезпечує своєчасне доведення рішень ради до виконавців і населення, організує контроль за їх виконанням;

6) координує діяльність постійних та інших комісій ради, дає їм доручення, сприяє організації виконання їх рекомендацій;

7) сприяє депутатам ради у здійсненні їх повноважень;

8) організовує систематичне навчання депутатів ради громади;

9) здійснює керівництво апаратом ради;

10) забезпечує зберігання у відповідних органах місцевого самоврядування офіційних документів, пов'язаних з місцевим самоврядуванням відповідної громади, забезпечує доступ до них осіб, яким це право надано у встановленому порядку.

4. Повноваження секретаря ради громади можуть бути достроково припинені за рішенням відповідної ради у порядку, визначеному її регламентом.

Стаття 26. Голова обласної, районної ради

1. Голова обласної ради, голова районної ради обирається відповідною радою на строк її повноважень з числа депутатів цієї ради шляхом таємного голосування і здійснює свої повноваження до обрання голови ради нового скликання, крім випадків дострокового припинення його депутатських повноважень або повноважень голови.

2. Голова обласної ради, голова районної ради є підзвітним раді та може бути достроково звільнений з посади за рішенням ради, яке приймається шляхом таємного голосування більшістю від складу ради. Питання про його звільнення може бути внесено на розгляд ради на вимогу не менш як третини депутатів від загального складу ради або голови ради.

Звільнення депутата з посади голови ради не має наслідком припинення його депутатських повноважень.

3. Повноваження голови районної, обласної, районної у місті ради також вважаються достроково припиненими без припинення повноважень депутата ради в разі:

1) звернення з особистою заявою до відповідної ради про складення ним повноважень голови ради;

2) порушення ним вимог щодо обмеження сумісності його діяльності з іншою роботою (діяльністю), встановлених законом. Повноваження голови районної, обласної ради із зазначених питань припиняються, а відповідна особа звільняється з посади голови ради з дня прийняття відповідною радою рішення, яким береться до відома зазначений факт.

4. Голова обласної ради, голова районної ради не може суміщати свою службову діяльність з іншою посадою, у тому числі на громадських засадах (крім викладацької, наукової та творчої

роботи в позаробочий час), входити до складу керівних органів суб'єктів підприємницької діяльності.

5. На голову обласної ради, голову районної ради розповсюджуються всі права та обов'язки депутата ради, передбачені цим та іншими законами

6. Голова районної, обласної ради:

1) скликає сесії ради, повідомляє депутатам і доводить до відома населення інформацію про час і місце проведення сесії ради, питання, які передбачається внести на розгляд ради, веде засідання ради;

2) забезпечує підготовку сесій ради і питань, що вносяться на її розгляд, доведення рішень ради до виконавців, організує контроль за їх виконанням;

3) представляє раді кандидатури для обрання на посаду відповідно заступника голови районної ради чи заступника голови обласної ради; вносить на затвердження ради пропозиції щодо структури органів ради, її виконавчого апарату, витрат на їх утримання;

4) представляє раді кандидатуру для призначення на посаду голови виконавчого комітету відповідно районної, обласної ради;

5) вносить раді пропозиції щодо утворення і обрання постійних комісій ради;

6) координує діяльність постійних комісій ради, дає їм доручення, сприяє організації виконання їх рекомендацій;

7) організує надання депутатам допомоги у здійсненні ними своїх повноважень;

8) організує роботу президії (колегії) ради (у разі її створення);

9) призначає і звільняє керівників та інших працівників структурних підрозділів виконавчого апарату ради;

10) здійснює керівництво виконавчим апаратом ради;

11) є розпорядником коштів, передбачених на утримання ради та її виконавчого апарату;

12) підписує рішення ради, протоколи сесій ради;

13) забезпечує роботу по розгляду звернень громадян; веде особистий прийом громадян;

14) забезпечує гласність у роботі ради та її органів, обговорення громадянами проектів рішень ради, важливих питань місцевого значення, вивчення громадської думки, оприлюднює рішення ради;

15) представляє раду у відносинах з державними органами, іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, трудовими колективами, адміністрацією підприємств, установ, організацій і громадянами, а також у зовнішніх відносинах відповідно до законодавства;

16) за рішенням ради звертається до суду щодо визнання незаконними актів місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, які обмежують права територіальних громад у сфері їх спільних інтересів, а також повноваження районних, обласних рад та їх органів;

17) звітує перед радою про свою діяльність не менше одного разу на рік, а на вимогу не менш як третини депутатів – у визначений радою термін;

18) вирішує інші питання, доручені йому радою, крім питань, віднесених законом до повноважень голови виконавчого комітету ради.

7. Голова районної, обласної, ради в межах своїх повноважень видає розпорядження.

Стаття 27. Заступник голови районної ради, заступник голови обласної ради

1. Районна рада обирає заступника голови ради. Обласна рада обирає заступника голови ради.

2. Заступник голови районної ради заступник голови обласної ради обираються відповідною радою на термін її повноважень з числа депутатів цієї ради шляхом таємного голосування і здійснюють свої повноваження до припинення ними повноважень депутата ради відповідного скликання, крім випадків дострокового припинення їх повноважень у порядку, встановленому частинами третьою та четвертою цієї статті.

3. Повноваження заступника голови районної ради, заступника голови обласної ради можуть бути достроково припинені без припинення повноважень депутата відповідної ради за рішенням відповідної ради, що приймається шляхом таємного голосування. Питання про дострокове припинення їх повноважень може бути внесено на розгляд відповідної ради на вимогу не менш як третини депутатів від загального складу ради або голови ради.

4. Повноваження заступника голови районної ради, заступника голови обласної ради можуть також бути достроково припинені без припинення повноважень депутата відповідної ради в разі:

1) звернення з особистою заявою до відповідної ради про складення ним повноважень заступника голови ради;

2) порушення ним вимог щодо обмеження сумісності його діяльності з іншою роботою (діяльністю), встановлених законом.

Повноваження заступника голови ради з зазначені припиняються з дня прийняття відповідною радою рішення, яким береться до відома зазначений факт.

5. У випадках, передбачених частинами третьою та четвертою цієї статті, відповідна особа звільняється з посади заступника голови ради з дня припинення її повноважень.

6. Заступник голови районної ради, заступник голови обласної ради здійснює повноваження голови відповідної ради за відсутності голови ради на підставі його розпорядження, а також у разі неможливості виконання головою ради своїх обов'язків з інших причин.

7. Заступник голови районної ради, заступник голови обласної ради працюють у раді на постійній основі. На них поширюються вимоги щодо обмеження сумісності їх діяльності з іншою роботою (діяльністю), встановлені цим Законом для голови ради.

Стаття 28. Сесія ради

1. Рада громади, обласна, районна рада проводить свою роботу сесійно. Сесія складається з пленарних засідань ради та засідань постійних комісій ради.

2. Перша сесія новообраної ради скликається відповідною територіальною виборчою комісією не пізніше як через два тижні після реєстрації новообраних депутатів ради в кількості, яка забезпечує повноважність складу ради.

3. Перше пленарне засідання першої сесії відкриває голова територіальної виборчої комісії, який інформує раду про підсумки виборів депутатів та про визнання повноважень новообраних депутатів ради.

На першому пленарному засіданні сесії ради громади голова територіальної виборчої комісії також інформує раду про підсумки виборів голови громади.

4. З моменту визнання повноважень депутатів ради громади нового скликання та новообраного голови громади головує на пленарних засіданнях ради першої сесії новообраний голова.

5. У разі якщо на час проведення першої сесії ради громади голова громади не обраний, про що на сесії ради інформує голова територіальної виборчої комісії, рада обирає тимчасову президію з числа депутатів ради в кількості трьох – п'яти осіб. Члени тимчасової президії по черговою головує на пленарних засіданнях ради до обрання секретаря ради. З часу обрання секретаря ради він головує на пленарних засіданнях ради.

До обрання голови обласної, районної ради рада обирає тимчасову президію з числа депутатів ради в кількості трьох – п'яти осіб. Члени тимчасової президії по черговою головує на пленарних засіданнях ради. З часу обрання голови обласної ради він головує на пленарних засіданнях ради

6. Наступні сесії ради громади скликаються головою громади.

Наступні сесії обласної, районної ради скликаються головою відповідно обласної, районної ради.

7. Сесія ради скликається в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал, а з питань відведення земельних ділянок – не рідше ніж один раз на місяць.

8. У разі невмотивованої відмови голови громади або неможливості скликання ним сесії ради сесія ради громади скликається секретарем ради громади.

У разі невмотивованої відмови голови обласної, районної ради або неможливості скликання ним сесії ради сесія скликається заступником голови ради.

9. Секретарем ради громади, заступником голови обласної, районної ради сесія скликається:

1) якщо сесія не скликається головою громади у строки, передбачені цим Законом;

2) якщо голова громади без поважних причин не скликав сесію у двотижневий строк після настання умов, передбачених частиною 11 цієї статті.

10. Сесія ради громади повинна бути також скликана за пропозицією не менш як однієї третини депутатів від загального складу відповідної ради.

11. У разі якщо посадові особи, зазначені у частинах третій та дев'ятій цієї статті, у двотижневий строк не скликають сесію на вимогу суб'єктів, зазначених у частині десятій цієї статті, або у

разі якщо такі посади є вакантними, сесія може бути скликана депутатами ради громади, які становлять не менш як одну третину складу ради.

12. Рішення про скликання сесії ради доводиться до відома депутатів і населення громади не пізніше як за 7 днів до сесії, а у виняткових випадках – не пізніше як за день до сесії із зазначенням часу скликання, місця проведення та питань, які передбачається внести на розгляд ради.

Винятковими випадками вважаються події, які вимагають термінового реагування ради, стосуються її компетенції і які не можуть передбачатись в плановому порядку.

13. Сесію ради громади відкриває і веде голова громади, голова обласної районної ради. У випадку, передбаченому частиною одинадцятою цієї статті, сесію відкриває за дорученням групи депутатів, з ініціативи якої скликана сесія, один з депутатів, що входить до її складу, а веде за рішенням ради один з депутатів цієї ради.

14. Сесія ради громади є повноважною, якщо в її пленарному засіданні бере участь більше половини депутатів від загального складу ради.

15. Пропозиції щодо питань на розгляд ради громади можуть вноситися головою громади, постійними комісіями, депутатами ради, виконавчим комітетом ради, головою місцевої державної адміністрації.

16. Не пізніше як на другій сесії каденції ради затверджується регламент роботи ради, а також положення про постійні комісії ради. До прийняття регламенту ради чергового скликання застосовується регламент ради, що діяв у попередньому скликанні.

Зміни до регламенту ради вводяться в дію з наступної сесії, яка проводиться не раніше ніж через місяць після закінчення сесії, на якій були прийняті зміни до регламенту ради.

17. Протоколи сесій ради громади, прийняті нею рішення підписуються особисто головою громади, у разі його відсутності – секретарем ради громади, а у випадку, передбаченому частиною сьомою цієї статті, – депутатом ради, який за дорученням депутатів головував на засіданні.

Протоколи сесій обласної, районної ради, прийняті нею рішення підписуються особисто головою обласної, районної ради, у разі його відсутності – заступником обласної, районної ради, а у випадку, передбаченому частиною 11 цієї статті, – депутатом ради, який за дорученням депутатів головував на засіданні.

18. Сесії ради проводяться відкрито. Громадяни, представники засобів масової інформації, посадові особи розташовуються на виділених їм місцях і не можуть втручатися у ведення сесії та заважати депутатам розглядати питання порядку денного.

Стаття 29. Постійні комісії ради

1. Постійні комісії ради є органами ради, що обираються з числа її депутатів для вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, які належать до її відання, до внесення на розгляд ради; здійснення контролю за виконанням рішень ради, її виконавчого комітету.

2. Постійні комісії обираються радою на строк її повноважень у складі голови і членів комісії. Всі інші питання структури комісії вирішуються відповідною комісією.

3. До складу постійних комісій не може бути обраний секретар ради громади, голова районної, обласної ради.

4. Постійні комісії за дорученням ради або за власною ініціативою попередньо розглядають проекти програм соціально-економічного і культурного розвитку, місцевого бюджету, звіти про виконання програм і бюджету, вивчають і готують питання про стан та розвиток відповідних галузей господарського і соціально-культурного будівництва, інші питання, які вносяться на розгляд ради, розробляють проекти рішень ради та готують висновки з цих питань.

Голови комісій або за їх дорученням інші члени комісій виступають на сесіях ради з доповідями і співповідями з відповідних питань.

5. Постійні комісії відповідно до функціональної спрямованості попередньо розглядають кандидатури осіб, які пропонуються для обрання, затвердження, призначення або погодження відповідною радою, готують висновки з цих питань.

6. Постійні комісії за дорученням ради, голови громади, секретаря ради, голови районної, обласної ради відповідно або за власною ініціативою вивчають діяльність підзвітних і підконтрольних раді та виконавчому комітету ради органів, а також з питань, віднесених до відання ради, підприємств, установ та організацій, їх філіалів і відділень незалежно від форм власності та їх

посадових осіб, подають за результатами перевірки рекомендації на розгляд їх керівників, а в необхідних випадках – на розгляд ради або виконавчого комітету ради; здійснюють контроль за виконанням рішень ради, виконавчого комітету ради.

7. Постійні комісії у питаннях, які належать до їх відання, та в порядку, визначеному законом, мають право отримувати від керівників органів, підприємств, установ, організацій та їх філій і відділень необхідні матеріали і документи.

8. Організація роботи постійної комісії ради покладається на голову комісії. Голова комісії скликає і веде засідання комісії, дає доручення членам комісії, представляє комісію у відносинах з іншими органами, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами, організаціями, а також громадянами, організує роботу по реалізації висновків і рекомендацій комісії. У разі відсутності голови комісії або неможливості виконання ним своїх повноважень з інших причин його функції здійснює заступник голови комісії або секретар комісії.

9. Засідання постійної комісії скликається в міру необхідності і є правомочним, якщо в ньому бере участь не менш як половина від загального складу комісії.

10. За результатами вивчення і розгляду питань постійні комісії готують висновки і рекомендації, які приймаються більшістю голосів від загального складу комісії і підписуються головою комісії, а в разі його відсутності – заступником голови або секретарем комісії. Протоколи засідань комісії підписуються головою і секретарем комісії.

11. Рекомендації постійних комісій підлягають обов'язковому розгляду органами, підприємствами, установами, організаціями, посадовими особами, яким вони адресовані. Про результати розгляду і вжиті заходи повинно бути повідомлено комісіям в строк, визначений законодавством про звернення громадян.

12. Постійна комісія для вивчення питань, розробки проектів рішень ради може створювати підготовчі комісії і робочі групи з залученням представників громадськості, вчених і спеціалістів. Питання, які належать до відання кількох постійних комісій, можуть за ініціативою комісій, а також за дорученням ради, голови громади, секретаря ради громади, голови обласної, районної ради відповідно розглядатися постійними комісіями спільно. Висновки і рекомендації, прийняті постійними комісіями на їх спільних засіданнях, підписуються головами відповідних постійних комісій.

13. Депутати працюють у постійних комісіях на громадських засадах.

14. Постійні комісії є підзвітними раді.

15. Перелік, функціональна спрямованість і порядок організації роботи постійних комісій визначаються регламентом відповідної ради та Положенням про постійні комісії, що затверджується радою.

Стаття 30. Тимчасові контрольні комісії ради

1. Тимчасові контрольні комісії є органами ради, які обираються з числа її депутатів для здійснення контролю з конкретно визначених радою питань, що належать до повноважень місцевого самоврядування. Контрольні комісії подають звіти і пропозиції на розгляд ради.

2. Рішення про створення тимчасової контрольної комісії ради, її назву та завдання, персональний склад комісії та її голову вважається прийнятим, якщо за це проголосувало не менше однієї третини депутатів від загального складу ради.

3. Засідання тимчасових контрольних комісій ради проводяться, в закритому режимі. Депутати, які входять до складу тимчасової контрольної комісії, та залучені комісією для участі в її роботі спеціалісти, експерти, інші особи не повинні розголошувати інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з її роботою.

4. Повноваження тимчасової контрольної комісії ради припиняються з моменту прийняття радою остаточного рішення щодо результатів роботи цієї комісії, а також у разі припинення повноважень ради, яка створила цю комісію.

Стаття 31. Депутат ради

1. Повноваження депутата ради починаються з моменту офіційного оголошення відповідною територіальною виборчою комісією на сесії ради рішення про визнання депутата обраним і закінчуються в день першої сесії ради нового скликання. Повноваження депутата можуть бути припинені достроково у випадках, передбачених законом.

2. Депутат представляє інтереси мешканців всієї території юрисдикції відповідної ради, має всю повноту прав, що забезпечують його активну участь у діяльності ради та утворюваних нею органів, несе обов'язки перед виборцями, радою та її органами, виконує їх доручення. Депутат, крім секретаря ради громади, голови обласної, районної ради відповідно зобов'язаний входити до складу однієї з постійних комісій ради.

3. На час сесій, засідань постійних комісій рад, а також для здійснення депутатських повноважень в інших, передбачених законом випадках, депутат звільняється від виконання виробничих або службових обов'язків з відшкодуванням йому середнього заробітку за основним місцем роботи, але не вище посадового окладу секретаря ради громади, заступника голови обласної, районної ради відповідно, та інших витрат, пов'язаних з депутатською діяльністю, за рахунок відповідного місцевого бюджету.

4. Депутат зобов'язаний брати участь у роботі сесій ради, засідань постійної та інших комісій ради, до складу яких його обрано.

5. Депутат має право ухвального голосу з усіх питань, які розглядаються на сесіях ради, а також на засіданнях постійної та інших комісій ради, до складу яких його обрано.

6. Депутати ради можуть об'єднуватись на підставах та в порядку, встановлених регламентом ради, у фракції та групи.

7. Повноваження депутатів, порядок організації і гарантії депутатської діяльності визначаються Конституцією України та цим законом.

Стаття 32. Голова громади

1. Голова громади (сільський, селищний, міський голова) є головною посадовою особою в системі органів місцевого самоврядування громади.

2. Голова громади головує на засіданнях ради громади та очолює її виконавчий комітет.

3. Голова громади працює на постійній основі і не може суміщати свою службову діяльність з іншою посадою на постійній основі не може суміщати свою службову діяльність з іншою роботою, у тому числі на громадських засадах, займатися підприємницькою діяльністю, одержувати від цього прибуток.

4. На голову громади поширюються повноваження та гарантії депутатів відповідних рад, передбачені законом про статус депутатів рад, якщо інше не встановлено законом.

5. Голова громади може бути депутатом районної, або обласної ради, або Верховної Ради Автономної Республіки Крим, якщо громада знаходиться на території такого району, області, Автономної Республіки Крим.

6. Голова громади діє в межах повноважень, наданих цим Законом та відповідно до рішення ради громади про розмежування повноважень між її виконавчим комітетом та головою громади.

7. Голова громади організує в межах, визначених цим Законом, роботу відповідної ради громади, її виконавчого комітету, інших виконавчих органів управи громади забезпечує реалізацію повноважень органів виконавчої влади на території громади, дотримання Конституції та законів України та рішень відповідних органів виконавчої влади.

8. Голова громади самостійно здійснює повноваження місцевого самоврядування, визначені цим та іншими законами, якщо вони не віднесені до виключних повноважень ради громади або не віднесені законом чи радою громади до виключної компетенції її виконавчого комітету, крім питань, що носять нормативно-правовий характер.

9. При здійсненні наданих повноважень голова громади є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед громадою, підзвітним і підконтрольним перед відповідною радою громади за діяльність її виконавчого комітету, інших виконавчих органів ради.

10. Голови обласних, районних рад, Київський міський голова, Севастопольський міський голова, міські голови мають право формувати свою патронатну службу. Патронатна служба складається із помічників, радників, консультантів. Посадові особи патронатної служби не можуть входити до інших структурних підрозділів.

Стаття 33. Голова виконавчого комітету обласної, районної ради

1. Голова виконавчого комітету обласної, районної ради очолює її виконавчий комітет.

2. Голова виконавчого комітету обласної, районної ради призначається на посаду рішенням відповідної ради за поданням її голови. У випадку обрання головою виконавчого комітету обласної, районної ради депутата цієї ради, він складає свої депутатські повноваження.

3. Голова виконавчого комітету обласної, районної ради працює на постійній основі і не може суміщати свою службу діяльністю з іншою посадою на постійній основі, у тому числі на громадських засадах, займатися підприємницькою діяльністю, одержувати від цього прибуток.

4. Голова виконавчого комітету обласної, районної ради діє в межах повноважень, наданих цим Законом та відповідно до рішення відповідної ради про розмежування повноважень між її виконавчим комітетом та головою виконавчого комітету обласної, районної ради.

5. Голова виконавчого комітету обласної, районної ради громади організує в межах, визначених цим Законом, роботу виконавчого комітету обласної, районної ради та інших виконавчих органів ради, забезпечує реалізацію повноважень органів виконавчої влади на відповідній території, дотримання Конституції та законів України та рішень відповідних органів виконавчої влади.

6. Голова виконавчого комітету обласної, районної ради самостійно здійснює повноваження виконавчих органів місцевого самоврядування, визначені цим та іншими законами, якщо вони не віднесені до виключної компетенції виконавчого комітету ради, крім питань, що носять нормативно-правовий характер.

7. При здійсненні наданих повноважень голова виконавчого комітету обласної, районної ради є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед відповідною радою за діяльність її виконавчого комітету, інших виконавчих органів ради.

Стаття 34. Виконавчі органи ради

1. Виконавчими органами ради громади, районної, обласної ради є виконавчий комітет та виконавчі органи спеціальної компетенції, утворені за рішеннями відповідної ради, які складають в сукупності управу відповідно громади, району, області.

2. Виконавчий орган ради утворюється для здійснення всіх або частини виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування, що віднесені законами до відання виконавчих органів ради. Він є юридичною особою, в межах своїх повноважень діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

3. В містах де за рішенням ради громади відповідно до закону створені райони в місті без створення районних рад, утворюються управи районів у місті – територіальні розпорядчі органи, призначені для здійснення повноважень виконавчих органів ради громади в районах міста.

4. Виконавчі органи управи є підконтрольними та підзвітними відповідній раді, а виконавчий комітет з питань здійснення наданих йому повноважень органів виконавчої влади – підконтрольний відповідним органам виконавчої влади.

5. Чисельність працівників управи встановлюється відповідною радою і не може перевищувати 110 відсотків загальної чисельності, визначеної типовими штатами, затвердженими Кабінетом Міністрів України.

Стаття 35. Структура управи

1. Структура управи затверджується радою з врахуванням положень цього закону за поданням голови громади, голови обласного чи районного виконавчого комітету відповідно.

2. Структурні підрозділи управи є її органами управління галузевої та функціональної компетенції і можуть бути виконавчими органами спеціальної компетенції, відокремленими структурними підрозділами чи входити до складу виконавчого органу спеціальної компетенції. Кожний структурний підрозділ діє відповідно до положення, затвердженого радою. Структурними підрозділами є:

1) Департамент – структурний підрозділ управи, що утворюється для виконання завдань високого ступеня складності (багатогалузевість, багатофункціональність, програмно-цільовий метод діяльності), координації роботи, пов'язаної з виконанням цих завдань. Мінімальна чисельність працівників департаменту – 21 працівник. Департамент очолює директор. Директор департаменту може мати не більш як два заступники: одного заступника, який не очолює управління, відділ, та одного заступника – начальника управління, відділу.

2) Управління – структурний підрозділ управи одногалузевого або однофункціонального спрямування, що може бути виконавчим органом спеціальної компетенції або входити в склад

департаменту чи апарату виконавчого комітету. До складу управління входять не менш як два відділи. Мінімальна чисельність працівників управління – 11 працівників. Управління, відділ очолює начальник. Начальник управління може мати одного заступника – начальника відділу.

3) відділ – структурний підрозділ управи одногалузевого чи одно функціонального спрямування, що може бути виконавчим органом спеціальної компетенції. Відділ очолює начальник. Мінімальна кількість працівників відділу – 4 працівники. Начальник відділу може мати одного заступника у разі, коли чисельність працівників у відділі не менш як 7 одиниць.

4) сектор – структурний підрозділ управи одно функціонального спрямування, що не є виконавчим органом спеціальної компетенції. Сектор очолює завідуючий. Мінімальна кількість працівників сектору – 2 працівники. Сектори у складі управління утворюються понад нормативну кількість відділів, а в складі відділу – понад мінімальну чисельність працівників відділу.

3. В сільській громаді за рішенням ради громади виконавчі органи спеціальної компетенції можуть не створюватись.

4. Структурні підрозділи управи є підзвітними і підконтрольними раді, яка їх утворила, підпорядкованими їй виконавчому комітету, голові громади.

5. Керівники структурних підрозділів управи призначаються на посаду і звільняються з посади головою громади одноособово, а у випадках, передбачених законом, – за погодженням з відповідними органами виконавчої влади.

Стаття 36. Виконавчий комітет ради

1. Виконавчий комітет – колегіальний виконавчий орган ради загальної компетенції, що розглядає і вирішує всі питання, віднесені цим та іншими законами до відання виконавчих органів ради, за винятком повноважень, переданих радою іншим виконавчим органам ради та голові громади. Для забезпечення діяльності виконавчого комітету створюється його апарат.

2. Виконавчий комітет ради утворюється радою на строк її повноважень. Після закінчення повноважень ради, голови громади, голови виконавчого комітету обласної, районної районної в місті ради відповідно виконавчий комітет ради здійснює свої повноваження до сформування нового складу виконавчого комітету ради.

3. Очолює виконавчий комітет ради голова громади, голова виконавчого комітету обласної, районної районної в місті ради відповідно.

4. Кількісний та персональний склад виконавчого комітету ради затверджується відповідною радою за пропозицією голови громади, голови виконавчого комітету обласної, районної, районної в місті ради відповідно.

5. Виконавчий комітет ради утворюється у складі голови громади, голови виконавчого комітету обласної, районної ради відповідно, заступника (заступників) голови громади, голови виконавчого комітету обласної, районної, районної в місті ради відповідно, керуючого справами виконавчого комітету, керівників виконавчих органів ради.

6. В засіданнях виконавчого комітету ради бере участь з дорадчим голосом секретар ради громади, голова обласної, районної, районної в місті ради відповідно.

7. Виконавчий комітет ради є підзвітним і підконтрольним раді, що його утворила, а з питань здійснення ним повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади.

8. Основною формою роботи виконавчого комітету ради є його засідання. Засідання виконавчого комітету скликаються відповідно головою громади, головою виконавчого комітету обласної, районної, районної в місті ради відповідно, а в разі його відсутності чи неможливості здійснення ним цієї функції – заступником голови громади, голови виконавчого комітету обласної, районної, районної в місті ради відповідно, в міру необхідності, але не рідше одного разу на місяць, і є правомочними, якщо в них бере участь більше половини від загального складу виконавчого комітету.

9. Член виконавчого комітету не може брати участь в розгляді питань, якщо це пов'язано з конфліктом інтересів (питання, що розглядається стосуються його інтересів, як фізичної особи чи інтересів пов'язаних з ним осіб). Перед розглядом такого питання член виконавчого комітету, щодо якого має місце конфлікт інтересів, зобов'язаний повідомити про це іншим членам виконавчого комітету та покинути засідання на час розгляду вказаного питання.

Стаття 37. Функціональні повноваження виконавчого комітету ради

1. Виконавчий комітет ради може розглядати усі питання, віднесені цим Законом до відання виконавчих органів ради.

2. Виконавчий комітет ради:

1) попередньо розглядає проекти місцевих програм соціально-економічного і культурного розвитку, цільових програм з інших питань, місцевого бюджету, проекти рішень з інших питань, що вносяться на розгляд ради громади;

2) координує діяльність виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідної громади, заслуховує звіти про роботу їх керівників;

3) має право змінювати або скасовувати акти виконавчих органів ради спеціальної компетенції, а також їх посадових осіб;

4) затверджує положення про структурні підрозділи управи за поданням голови громади чи голови виконавчого комітету обласної, районної ради відповідно.

3. Виконавчий комітет приймає рішення нормативно-правового характеру, а також розпорядчі акти з питань, не віднесених радою до відання інших виконавчих органів ради спеціальної компетенції.

Стаття 38. Староста поселення

1. В поселеннях та групах поселень, визначених відповідно законодавства про адміністративно-територіальний устрій, як територіальні одиниці, обираються старости поселень.

2. Староста поселення обирається його мешканцями на строк повноважень ради громади в порядку, визначеного статутом громади, якщо іншого не визначено законом.

3. Територія юрисдикції старости визначається радою громади відповідно до законодавства про адміністративно-територіальний устрій.

4. Староста поселення не є службовцем органів місцевого самоврядування.

5. Староста здійснює свої функції за контрактом, укладеним між ним та виконавчим комітетом ради громади.

6. Контрактом на основі цього закону та статуту громади визначається обсяг повноважень старости, розмір оплати його послуг, територія юрисдикції старости, інші умови за згодою сторін.

7. Розмір оплати послуг старости визначається як відшкодування за витрачений ним час для виконання повноважень старости в залежності від обсягу повноважень, кількості мешканців поселення та розміру території юрисдикції.

8. Староста поселення:

1) представляє інтереси мешканців поселення у виконавчих органах ради громади;

2) за дорученням мешканців забезпечує підготовку документів для органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади з питань соціального захисту та соціальної допомоги;

3) бере участь у підготовці проекту бюджету громади в частині фінансування програмами, що здійснюється на території його юрисдикції;

4) здійснює нагляд за виконанням своїх функцій посадових осіб громади та бюджетних установ громади, територіальних підрозділів та посадових осіб органів виконавчої влади, розташованих на території відповідного поселення, готує відповідні подання до виконавчого комітету ради громади;

5) здійснює нагляд за екологічним станом, за громадським правопорядком, присікає правопорушення;

6) здійснює функції медіатора (посередника) в побутових спорах між жителями;

7) здійснює інші функції та доручення визначені статутом громади.

9. Староста поселення має право брати участь у засіданнях виконавчого комітету ради громади при розгляді питань, що стосуються поселення, яке він представляє, з правом дорадчого голосу.

Стаття 39. Рада старост при виконавчому комітеті ради громади

1. Рада старост є дорадчим органом при виконавчому комітеті ради громади, складається із старост поселень, що входять до складу громади.

2. Голова громади представляє поселення — адміністративний центр громади, головує на засіданнях ради старост і має право голосу.

3. Рада старост здійснює попередній розгляд питань щодо розвитку поселень та інфраструктури громади, земельних питань, інших питань за пропозицією виконавчого комітету ради.

4. Обов'язковому розгляду на раді старост підлягають питання, що стосуються управління землею та питання бюджету, до внесення їх на розгляд ради громади.

5. Висновки ради старост, приймаються простою більшістю присутніх на засіданні ради і доводяться до відома ради громади при внесенні на її розгляд проектів відповідних рішень, підготовлених виконавчим комітетом.

Стаття 40. Громадська колегія при виконавчому комітеті ради

1. При виконавчому комітеті ради рішенням виконавчого комітету ради може створюватись дорадчий орган – громадська колегія.

2. Склад громадської колегії затверджується виконавчим комітетом ради за поданням його голови.

3. Членом громадської колегії не може бути особа, яка є депутатом відповідної ради, працівником управи, апарату ради чи патронатної служби голови громади.

4. Діяльність громадської колегії визначається положенням про неї, яке затверджується виконавчим комітетом ради.

РОЗДІЛ IV. КОМПЕТЕНЦІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 41. Загальні засади визначення повноважень місцевого самоврядування

1. До відання місцевого самоврядування можуть відноситись сфери публічної діяльності, які стосуються питань місцевого значення.

2. До сфери відання місцевого самоврядування не можуть відноситись питання забезпечення конституційного ладу, державної цілісності, та суверенітету, незалежного судочинства.

3. Сфери публічної діяльності, які стосуються забезпечення організації функціонування середовища безпосереднього проживання людини відносяться до власних повноважень місцевого самоврядування.

4. Сфери публічної діяльності, які стосуються соціальних питань, щодо яких визначена єдина державна політика, розроблені державні програми реалізації цієї політики і які передані до відання органів місцевого самоврядування з виконанням умов наділення повноваженнями органів місцевого самоврядування, визначених цим законом відносяться до делегованих повноважень місцевого самоврядування.

5. Повноваження місцевому самоврядуванню передаються законом. Вирішення питань, не віднесених законом до компетенції інших органів публічної влади і не вилучених із компетенції місцевого самоврядування може бути включено до сфери компетенції органів місцевого самоврядування громади за рішенням ради громади.

6. У випадку непередбачених обставин в порядку, встановленому законом виконавчим органом ради можуть бути передано виконання деяких повноважень органів виконавчої влади з відповідною компенсацією за виконання таких повноважень з державного бюджету.

7. При розподілі повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади не допускається подвійне підпорядкування виконавчих органів та дублювання функцій і завдань.

8. Розподіл компетенцій між органами місцевого самоврядування адміністративно-територіальних одиниць різних рівнів здійснюється за принципом субсидіарності з передачею їх на максимально низький рівень, на якому можливо і доцільно здійснювати ці повноваження з огляду на кадровий, фінансовий, інфраструктурний потенціал та ресурси, необхідні для реалізації повноважень на такому рівні.

Стаття 42 Умови наділення повноваженнями органів місцевого самоврядування

1. Органи місцевого самоврядування наділяються повноваженнями, якщо:

1) на відповідному адміністративно-територіальному рівні створені представницькі органи місцевого самоврядування та підпорядковані їм виконавчі органи;

2) повноваження, що надаються, стандартизовані, вироблені вимоги до якості відповідних публічних послуг, встановлені критерії оцінки, індикатори успішності виконання повноважень;

3) органи місцевого самоврядування мають достатні інфраструктурні, матеріальні, кадрові ресурси для виконання наданих ним повноважень;

4) органи місцевого самоврядування мають можливість самостійно визначати форми реалізації цілей, визначених державною програмою щодо делегованих повноважень, достатні інструменти здійснення місцевої політики по відношенню до переданих повноважень, регуляторні, інституційні, інформаційні можливості;

5) забезпечений належний рівень фінансування повноважень у вигляді закріплення окремих податків чи їх частини, та фінансової підтримки державою органів місцевого самоврядування, що ґрунтується на неупередженому підході та об'єктивних критеріях;

6) забезпечений контроль зі сторони місцевих державних адміністрацій за дотриманням органами місцевого самоврядування Конституції та законів України та інших підзаконних актів центральних органів виконавчої влади в частині, що стосуються переданих повноважень.

2. При прийнятті рішень про наділення органів місцевого самоврядування повноваженнями повинні відбуватись консультації між органами державної влади та органами місцевого самоврядування через їх асоціації в порядку визначеному законом.

Стаття 43. Сфера галузевої компетенції громади

До сфери галузевої компетенції органів місцевого самоврядування громади належить:

1) програми в галузі освіти: загальна початкова та середня освіта, дошкільна освіта, поза-шкільна освіта;

2) програми в галузі охорони здоров'я – первинна та профілактична медико-санітарна допомога, швидка медична допомога, стоматологічна допомога;

3) ветеринарна допомога;

4) програми в галузі культури та відпочинку – підтримка діяльності закладів культури, крім тих, що віднесені до регіонального та державного рівня, культурні та мистецькі програми, підтримка народних промислів;

5) місцеві молодіжні програми, підтримка програм туризму, фізичної культури та масового спорту, організація місць відпочинку;

6) програми соціальної допомоги – утримання територіальних центрів соціального обслуговування населення, програми соціальної допомоги, в тому числі забезпечення соціальним житлом; підтримка будинків-інтернатів для осіб похилого віку, дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї, участь в програмі забезпечення доступного житла;

7) містобудування та архітектура: розробка та реалізація Генерального плану громади, ведення містобудівного кадастру, надання єдиних умов та обмежень забудови земельних ділянок;

8) будівництво, ремонт та утримання доріг місцевого значення, вулиць, площ, організація дорожнього руху на них;

9) організація місцевого громадського транспорту;

10) контроль у сфері експлуатації житла;

11) організація надання комунальних послуг – водопостачання, водовідведення, теплопостачання, утилізація твердих побутових відходів;

12) озеленення та благоустрій території, утримання кладовищ;

13) охорона навколишнього середовища, екологічні програми;

14) землеустрій – вирішення питань землевідведення, ведення земельно-кадастрової документації, визначення цільового призначення землі в порядку, визначеному законом;

15) місцева пожежна та рятувальна служби;

16) забезпечення громадського порядку;

17) управління комунальним майном громади;

18) ведення місцевого архіву;

19) інші питання місцевого значення, не віднесені до компетенції органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування адміністративно-територіальних одиниць інших рівнів адміністративно-територіального устрою за рішенням ради громади.

Стаття 44 Сфера галузевої компетенції району

1. До сфери галузевої компетенції органів місцевого самоврядування району належить:
 - 1) програми в галузі освіти: школи-інтернати загального профілю, загально-освітні школи-інтернати для дітей-сиріт та які позбавлені піклування батьків, дитячі будинки;
 - 2) програми в галузі охорони здоров'я: лікарні широкого профілю, пологові будинки, програми медико-санітарної освіти;
 - 3) програми в галузі соціальної допомоги: притулки для неповнолітніх;
 - 4) програми розвитку фізичної культури і спорту: утримання та навчально-тренувальна робота дитячо-юнацьких спортивних шкіл всіх типів, заходи з фізичної культури і спорту та фінансова підтримка організацій фізкультурно-спортивної спрямованості і спортивних споруд місцевого значення.

Стаття 45 Сфера галузевої компетенції області

1. До сфери галузевої компетенції органів місцевого самоврядування області належить:
 - 1) програми в галузі освіти: спеціалізовані школи-інтернати, підтримка закладів професійно-технічної освіти, інститути післядипломної освіти вчителів, центри і заходи з підвищення кваліфікації службовців місцевого самоврядування;
 - 2) програми в галузі охорони здоров'я: спеціалізовану стаціонарну допомогу, госпіталі для інвалідів Великої Вітчизняної війни, станції переливання крові, санаторно-курортну допомогу;
 - 3) Програми в галузі культури: регіональні бібліотеки, музеї, виставки, філармонії, палаци культури, підтримка музичних колективів;
 - 4) державні програми з інвалідного спорту і реабілітації;
 - 5) програми розвитку регіону: регіональні інвестиційні програми соціального розвитку, підтримки економічної активності, програми транскордонного співробітництва.
2. До відання Верховної Ради Автономної Республіки Крим та Ради Міністрів Автономної Республіки Крим додатково до повноважень, визначених Конституцією України, відносяться програми, визначені ч.1 цієї статті.

Стаття 46. Особливості реалізації компетенції громади

1. До загальних компетенцій громади належить здійснення права комунальної власності громади, а також вирішення питань, віднесених до сфери компетенції органів місцевого самоврядування громади, за винятком повноважень органів виконавчої влади, наданих цим та іншими законами України виконавчим органам ради громади, та інших винятків, передбачених цим законом..
2. Територіальна громада не може вирішувати наступні питання:
 - 1) питання, що вимагають погодження з сусідніми громадами чи, відповідно до закону, іншими органами місцевого самоврядування чи органами виконавчої влади;
 - 2) внутрішньої організації органів самоврядування;
 - 3) кадрових питань крім питань, що стосуються висловлення недовіри голові громади;
 - 4) введення місцевих податків та зборів, встановлення по них ставок;
 - 5) затвердження бюджету та звіту про його виконання;
 - 6) встановлення чи скасування тарифів на житлово-комунальні послуги.
3. До виключних повноважень територіальної громади належать:
 - 1) обрання депутатів ради громади та голови громади відповідно до закону;
 - 2) затвердження за поданням відповідної ради громади переліку об'єктів комунальної власності, які не можуть бути відчужені у будь-якій спосіб без рішення про це самої громади; затвердження рішень ради громади про відчуження об'єктів, включених до цього переліку;
 - 3) затвердження рішень ради громади про надання у довгострокову концесію об'єктів комунальної власності.
4. Компетенції територіальної громади реалізуються через місцевий референдум відповідно до закону, крім компетенції, передбаченої п.1) ч.3 цієї статті, яка реалізується через вибори.

Стаття 47. Компетенція ради громади

1. До загальної компетенції ради громади належать повноваження з організації роботи ради та формування її органів, здійснення контролю за їх діяльністю та повноваження щодо вирішення

питань місцевого значення, віднесених законом до компетенції органів місцевого самоврядування громади.

2. До виключних повноважень ради громади з організації роботи ради та формування її органів, здійснення контролю за їх діяльністю належить:

- 1) затвердження регламенту ради та внесення змін до нього;
- 2) обрання за пропозицією голови громади на посаду та звільнення з посади секретаря ради громади;
- 3) утворення і ліквідація постійних та інших комісій ради, затвердження та зміна їх складу, обрання голів комісій, затвердження положень про постійні та інші комісії ради;
- 4) затвердження за пропозицією голови громади структури управи; загальної чисельності апарату ради, виконавчого комітету, інших виконавчих органів управи; визначення умов оплати праці працівників апарату ради та виконавчих органів ради, голови громади відповідно до законодавства;
- 5) затвердження персонального складу виконавчого комітету;
- 6) затвердження меж територіальних одиниць, що входять до складу громади;
- 7) затвердження плану роботи ради та заслуховування звіту про його виконання;
- 8) заслуховування звіту голови громади про його діяльність та про діяльність виконавчого комітету ради та інших виконавчих органів управи;
- 9) заслуховування звітів постійних, тимчасових та інших комісій, посадових осіб, яких рада громади призначає або затверджує, оцінка їх діяльності, прийняття відповідних рішень за результатами звітів;
- 10) розгляд запитів депутатів, прийняття рішень по запитах;
- 11) надання згоди на створення органів самоорганізації населення, наділення їх повноваженнями та матеріально-фінансовими ресурсами;
- 12) прийняття рішень про дострокове припинення повноважень органів самоорганізації населення у випадках, передбачених законом;
- 13) скасування будь-яких актів виконавчого комітету ради громади, крім питань, що стосуються повноважень органів виконавчої влади, переданих до виконання виконавчим органам місцевого самоврядування;
- 14) затвердження договорів, укладених від імені ради, з питань, віднесених до її виключної компетенції;
- 15) прийняття рішень про розмежування повноважень між виконавчими органами ради, в межах повноважень, наданих цим Законом виконавчим органам ради;
- 16) прийняття рішення про дострокове припинення повноважень голови громади у випадках, передбачених цим Законом;
- 17) прийняття рішень про вступ до асоціацій органів місцевого самоврядування та вихід з них;
- 18) прийняття рішень про партнерство громад;
- 19) прийняття рішень про затвердження статуту громади.

3. До виключних повноважень ради громади щодо вирішення питань місцевого значення, віднесених до компетенції органів місцевого самоврядування громади належить:

- 1) затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку громади, інших цільових програм з питань місцевого значення, контроль за їх виконанням;
- 2) затвердження місцевого бюджету громади, внесення змін до нього; затвердження звіту про виконання бюджету громади;
- 3) запровадження місцевих податків і зборів та визначення розмірів ставок місцевих податків і зборів у межах, визначених законом;
- 4) прийняття рішень щодо здійснення місцевих позик, проведення лотерей, випуску цінних паперів;
- 5) прийняття рішень про створення комунальних банків, інших комунальних фінансово-кредитних установ;
- 6) прийняття рішень щодо надання пільг по місцевих податках і зборах;
- 7) прийняття рішень про встановлення для підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності громади, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до бюджету громади;
- 8) прийняття рішень про порядок формування тарифів на послуги комунальних підприємств;

9) затвердження програм розвитку житлово-комунального господарства громади та благоустрою населених пунктів; встановлення в порядку і межах, визначених законодавством;

10) прийняття і внесення на місцевий референдум проекту переліку об'єктів комунальної власності, які можуть бути відчужені тільки за рішенням громади;

11) прийняття рішень щодо відчуження об'єктів комунальної власності; про створення, ліквідацію, реорганізацію та перепрофілювання підприємств, установ та організацій комунальної власності громади; призначення і звільнення з посади керівників цих підприємств;

12) прийняття рішень про передачу іншим органам місцевого самоврядування, місцевим органам виконавчої влади чи суб'єктам підприємницької діяльності окремих функцій щодо управління об'єктами комунальної власності громади, визначення меж цих повноважень та умов їх здійснення;

13) вирішення відповідно до законодавства питань про створення підприємствами комунальної власності громади спільних підприємств, у тому числі з іноземними інвестиціями;

14) затвердження місцевих планів і програм охорони довкілля, з питань цивільного захисту населення, раціонального використання земель та природних ресурсів місцевого значення і мінерально-сировинної бази, охорони питної води, енергозбереження та інших програм, що є важливими для громади;

15) прийняття рішень відповідно до закону та статуту громади відведення земель і користування землями, що знаходяться у власності громади; прийняття рішень про викуп земель у їх власників для потреб громади;

16) прийняття рішень про зміну цільового призначення земель території громади за погодженням з органами виконавчої влади відповідно до закону;

17) прийняття рішень про відведення або надання земельних ділянок лісового фонду місцевого значення, які належать громаді, в користування, про припинення права користування цими ділянками, про продаж таких земельних ділянок лісового фонду; прийняття рішень про викуп земельних ділянок лісового фонду у їх власників для потреб громади;

18) погодження клопотань про надання надр на території громади в користування з метою геологічного вивчення; прийняття рішень про надання надр у користування з метою розробки родовищ корисних копалин місцевого значення;

19) затвердження відповідно до закону розмірів плати за користування природними ресурсами, що є у власності відповідних громад;

20) прийняття рішень про надання водних об'єктів місцевого значення у користування; затвердження правил користування водозабірними спорудами, затвердження проектів зон санітарної охорони господарсько-питних водозаборів;

встановлення правил користування маломірними суднами на водних об'єктах, прийняття за погодженням з органами державної влади з питань охорони здоров'я та охорони навколишнього природного середовища під час аварійних ситуацій рішень про скидання стічних вод з накопичувачів у водні об'єкти, якщо це не призведе до перевищення нормативів екологічної безпеки водокористування;

вирішення відповідно до закону і статуту територіальної громади питань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення, а також про скасування такого дозволу;

21) внесення пропозицій до відповідних органів про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, про оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками природи, історії або культури загальнодержавного значення;

прийняття рішень про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, про клопотання щодо оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками природи, історії або культури місцевого значення, які охороняються законом;

визначення меж територій пам'яток місцевого значення, їхніх зон охорони; встановлення режиму збереження і порядку використання пам'яток місцевого значення;

22) організація та розвиток мережі навчальних закладів початкової, середньої та позашкільної освіти;

- 23) організація первинної медико-санітарної допомоги;
 - 24) організація фізичної культури і спорту, дозвілля та місцевого туризму;
 - 25) затвердження з дотриманням встановленого законом порядку місцевих містобудівних програм, генерального плану громади, іншої містобудівної документації;
 - 26) встановлення на відповідних територіях режиму забудови та іншого використання земель, передбачених для містобудівних потреб;
 - 27) прийняття рішень про розробку та затвердження детальних планів території громади, в тому числі щодо:
 - а) визначення земельних ділянок для розташування та будівництва об'єктів містобудування та іншого використання;
 - б) вибору, вилучення (викупу), надання у власність або користування (оренду) земельних ділянок;
 - в) визначення поверховості та інших параметрів забудови території;
 - г) затвердження правил забудови окремих територій громади;
 - д) встановлення меж земель загального користування населених пунктів;
 - є) встановлення на відповідній території єдиних умов та обмежень використання земель, визначених для містобудівних потреб;
 - ж) організації комплексної забудови території;
 - й) визначення технічних умов для розміщення та утримання інженерно-транспортної інфраструктури;
 - 28) затвердження правил благоустрою території населеного пункту, правил забезпечення в ньому чистоти і порядку, правил торгівлі на ринках, правил додержання тиші в громадських місцях, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність;
 - 29) надання згоди на передачу об'єктів з державної у комунальну власність та прийняття рішень про передачу об'єктів з комунальної у державну власність, передачу об'єктів з комунальної власності до спільної власності територіальних громад району чи області, передачу об'єктів зі спільної власності району та області до комунальної власності а також щодо придбання об'єктів державної власності у комунальну власність;
 - 30) розгляд пропозицій щодо розміщення, спеціалізації та розвитку підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності; внесення до органів виконавчої влади відповідних пропозицій;
 - 31) прийняття рішень, пов'язаних із внесенням до відповідних органів виконавчої влади пропозицій щодо створення спеціальних (вільних) економічних зон; надання згоди на створення у передбаченому законом порядку таких зон та на внесення змін до статусу цих зон;
 - 32) прийняття рішення про надання згоди на розміщення на території відповідної громади об'єктів, шкідливий екологічний вплив яких перевищує встановлені нормативи;
 - 33) прийняття у межах, визначених законом, рішень з питань боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність;
 - 34) створення відповідно до закону місцевої міліції, яка утримується за рахунок коштів місцевого бюджету;
 - 35) організація надання соціальної допомоги окремим категоріям громадян;
 - 36) затвердження пропозицій щодо:
 - а) встановлення і зміни меж населених пунктів;
 - б) встановлення і зміни меж територіальних одиниць;
 - в) створення, ліквідації населених пунктів;
 - г) віднесення населених пунктів до категорії сіл чи селищ;
 - 37) затвердження відповідно до закону положення про зміст, опис та порядок використання символіки територіальної громади;
 - 38) прийняття рішень щодо встановлення та зміни назв вулиць, майданів, парків відпочинку, скверів, мостів та інших об'єктів, які є на території населених пунктів громади;
 - 39) надання пропозицій відповідно до закону щодо назв населених пунктів громади.
4. Рада громади може також розглядати та вирішувати будь-які інші питання місцевого значення, не віднесені законом до виключної компетенції територіальної громади, виконавчого комітету ради громади, голови громади.

5. Рішення ради громади є чинними з моменту їх введення в дію. Рада громади є правонаступницею рішень ради громади попередніх скликань. Рішення ради громади нормативно-правового характеру можуть бути змінені шляхом внесення змін до них. Рішення ради громади одноразової дії, що були виконані, можуть бути змінені лише в судовому порядку.

6. Питання, визначені п.п. 1)- 36) частини 3 цієї статті розглядаються радою виключно за поданням виконавчого комітету ради громади.

Стаття 48. Компетенції районних і обласних рад

1. Виключно на пленарних засіданнях районної, обласної ради вирішуються такі питання:

- 1) обрання голови ради, заступника голови ради, звільнення їх з посади; утворення, обрання і ліквідація постійних та інших комісій ради, внесення змін до їх складу, обрання голів комісій;
- 2) утворення президії (колегії) ради, затвердження положення про неї; затвердження за пропозицією голови ради структури виконавчого апарату ради, його чисельності, встановленої відповідно до типових штатів, затверджених Кабінетом Міністрів України, витрат на утримання ради та її виконавчого комітету;
- 3) затвердження за пропозицією голови ради голови виконавчого комітету ради; затвердження за пропозицією голови виконавчого комітету ради складу виконавчого комітету ради;
- 4) затвердження регламенту ради;
- 5) затвердження плану роботи ради, заслуховування звіту про його виконання;
- 6) заслуховування звітів постійних комісій, керівників органів, які рада утворює, обирає та призначає;
- 7) розгляд запитів депутатів, прийняття рішень по них;
- 8) прийняття рішень щодо дострокового припинення повноважень депутата ради в порядку, встановленому законодавством;
- 9) затвердження відповідно до закону Положення про зміст, опис та порядок використання символіки району, області;
- 10) прийняття рішень щодо об'єднання в асоціації, вступ до асоціацій та інших форм добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад, а також про вихід із них;
- 11) затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідно району, області, цільових програм з інших питань, заслуховування звітів про їх виконання;
- 12) затвердження відповідно районних, обласних бюджетів, внесення змін до них, затвердження звітів про їх виконання;
- 13) вирішення за дорученням відповідних рад питань про продаж, передачу в оренду, концесію або під заставу об'єктів комунальної власності, які забезпечують спільні потреби територіальних громад і перебувають в управлінні районних, обласних рад, а також придбання таких об'єктів в установленому законом порядку;
- 14) вирішення в установленому законом порядку питань щодо управління об'єктами спільної власності територіальних громад, що перебувають в управлінні районних і обласних рад; призначення і звільнення їх керівників; вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин;
- 15) вирішення відповідно до закону питань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів відповідно районного, обласного значення, а також про скасування такого дозволу;
- 16) встановлення правил користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення питних, побутових та інших потреб населення, зон санітарної охорони джерел водопостачання, обмеження або заборони використання підприємствами питної води у промислових цілях;
- 17) прийняття рішень про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; внесення пропозицій до відповідних державних органів про оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками історії або культури, які охороняються законом;

18) прийняття за пропозицією відповідних рад громад рішень, пов'язаних зі створенням спеціальних вільних та інших зон, зміною у статусі цих зон, внесення до відповідних органів пропозицій з цих питань;

19) прийняття рішень про звернення до суду щодо визнання незаконними актів місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, які обмежують права територіальних громад у сфері їх спільних інтересів, а також повноваження районних, обласних рад та їх органів;

20) надання згоди на передачу об'єктів з державної власності у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст та прийняття рішень про передачу об'єктів права спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, що перебувають в управлінні районних, обласних рад, у державну власність, а також щодо придбання об'єктів державної власності.

2. Районні і обласні ради можуть розглядати і вирішувати на пленарних засіданнях й інші питання, віднесені до їх відання цим та іншими законами.

3. Крім питань, зазначених у частині першій цієї статті, виключно на пленарних засіданнях обласних рад вирішуються такі питання:

1) затвердження відповідно до законодавства регіональних правил забудови і благоустрою поселень;

2) прийняття рішень про віднесення лісів до категорії захисності, а також про поділ лісів за розрядами такс у випадках і порядку, передбачених законом.

Розділ V ДЕПУТАТИ МІСЦЕВОЇ РАДИ

Стаття 49. Депутатське посвідчення та нагрудний знак депутата місцевої ради

1. Після набуття депутатом місцевої ради повноважень йому видаються посвідчення і нагрудний знак.

2. Зразки посвідчень і нагрудних знаків депутата місцевої ради, а також Положення про них затверджуються Верховною Радою України.

Стаття 50. Обов'язки депутата місцевої ради у раді та її органах

Депутат місцевої ради зобов'язаний:

1) додержуватися Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, регламенту ради та інших нормативно-правових актів, що визначають порядок діяльності ради та її органів;

2) брати участь у роботі ради, постійних комісій та інших її органів, до складу яких він входить, всебічно сприяти виконанню їх рішень;

3) виконувати доручення ради, її органів, сільського, селищного, міського голови чи голови ради; інформувати їх про виконання доручень.

Стаття 51. Права депутата місцевої ради у раді та її органах

1. Депутат місцевої ради користується правом ухвального голосу з усіх питань, що розглядаються на засіданнях ради та її органів, до складу яких він входить. Депутат місцевої ради набуває права ухвального голосу з моменту визнання його повноважень.

Кожний депутат місцевої ради у раді та її органах, до складу яких він входить, має один голос. Депутат місцевої ради, який не входить до складу відповідного органу ради, може брати участь у його роботі з правом дорадчого голосу.

2. Депутат місцевої ради має право:

1) обирати і бути обраним до органів відповідної ради;

2) офіційно представляти виборців у відповідній раді та її органах;

3) пропонувати питання для розгляду їх радою та її органами;

4) вносити пропозиції і зауваження до порядку денного засідань ради та її органів, порядку розгляду обговорюваних питань та їх суті;

5) вносити на розгляд ради та її органів пропозиції з питань, пов'язаних з його депутатською діяльністю;

б) вносити на розгляд ради та її органів проекти рішень з питань, що належать до їх відання, поправки до них;

7) висловлюватися щодо персонального складу утворюваних радою органів і кандидатур посадових осіб, які обираються, призначаються або затверджуються радою;

8) порушувати питання про недовіру голові ради, розпуск органів, утворених радою, та звільнення посадових осіб місцевого самоврядування;

9) брати участь у дебатах, звертатися із запитом, ставити запитання доповідачам, співдоповідачам, головуючому на засіданні;

10) вносити пропозиції про заслуховування на пленарному засіданні ради звіту чи інформації будь-якого органу або посадової особи, підзвітних чи підконтрольних раді, а також з питань, що віднесені до компетенції ради, інших органів і посадових осіб, які діють на її території;

11) порушувати в раді та її органах питання про необхідність перевірки роботи підзвітних та підконтрольних раді органів, підприємств, установ, організацій;

12) виступати з обґрунтуванням своїх пропозицій та з мотивів голосування, давати довідки;

13) ознайомлюватися з текстами виступів у стенограмах чи протоколах засідань ради та її органів до їх опублікування;

14) оголошувати на засіданнях ради та її органів тексти звернень, заяв, пропозицій громадян або їх об'єднань, якщо вони мають суспільне значення;

15) об'єднуватися з іншими депутатами місцевої ради в депутатські групи, фракції, які діють відповідно до регламенту ради.

3. Депутат місцевої ради може передати головуючому тексти свого невіголошеного виступу, пропозицій і зауважень з обговорюваного питання для включення до протоколу засідання ради або її органу, в якому він бере участь.

4. Порядок реалізації зазначених прав депутатів місцевих рад визначається цим Законом, іншими законами України, які регулюють діяльність місцевих рад та їх органів, а також регламентом відповідної ради.

Стаття 52. Участь депутата в сесіях місцевої ради та засіданнях її органів

1. На сесіях місцевої ради депутати місцевої ради на основі колективного і вільного обговорення розглядають і вирішують питання, віднесені до відання відповідної ради.

2. Депутат місцевої ради зобов'язаний бути присутнім на пленарних засіданнях ради, засіданнях постійної комісії та інших органів ради, до складу яких він входить. У разі неможливості бути присутнім на засіданні депутат місцевої ради повідомляє про це особу, яка очолює відповідний орган.

3. Рада, до якої обрано депутата, має право заслуховувати його звіти про виконання рішень ради, на пленарних засіданнях періодично інформує депутатів місцевої ради про хід виконання рішень, прийнятих радою, реалізацію пропозицій і зауважень, внесених ними, а також з інших важливих питань діяльності ради та її органів.

4. У разі пропуску депутатом протягом року більше половини пленарних засідань ради або засідань постійної комісії, членом якої він є, невиконання ним без поважних причин рішень і доручень ради та її органів відповідна рада може звернутися до виборців з пропозицією про відкликання такого депутата у встановленому законом порядку.

Стаття 53. Депутатський запит і депутатське запитання

1. Депутатський запит – це підтримана радою вимога депутата місцевої ради до посадових осіб ради, її органів, керівників підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, які розташовані або зареєстровані на відповідній території, з питань, які віднесені до відання ради.

Депутатський запит може бути внесений депутатом місцевої ради або групою депутатів попередньо або на пленарному засіданні ради у письмовій чи усній формі. Запит підлягає включенню до порядку денного пленарного засідання ради та у разі необхідності обговорюється на пленарному засіданні місцевої ради.

Орган або посадова особа, до яких звернуто депутатський запит, зобов'язані у встановлений радою строк дати офіційну письмову відповідь на нього відповідній раді і депутату місцевої ради. Якщо запит з об'єктивних причин не може бути розглянуто у встановлений радою строк, то орган

або посадова особа зобов'язані письмово повідомити раді та депутатам місцевої ради, який вніс запит, і запропонувати інший строк, який не повинен перевищувати один місяць з дня одержання запиту. Відповідь на запит у разі необхідності розглядається на пленарному засіданні ради.

Депутат місцевої ради має право дати оцінку відповіді на свій депутатський запит. За результатами відповіді на депутатський запит може бути проведено обговорення, якщо на цьому наполягає не менше 1/4 присутніх на засіданні депутатів місцевої ради. Посадових осіб, до яких звернуто запит, своєчасно інформують про дату та час обговорення відповіді на запит радою. Вони або уповноважені ними особи мають право бути присутні на цьому засіданні ради.

За результатами розгляду відповіді на депутатський запит рада приймає відповідне рішення.

2. Депутатське запитання – це засіб одержання депутатом місцевої ради інформації або роз'яснення з тієї чи іншої проблеми. Відповідь на запитання може бути оголошено на сесії ради або дано депутату місцевої ради в індивідуальному порядку. Запитання не включається до порядку денного сесії, не обговорюється і рішення по ньому не приймається.

Стаття 54. Пропозиції і зауваження, висловлені депутатами місцевої ради на сесіях ради

1. Пропозиції і зауваження, висловлені депутатами місцевої ради на сесіях ради або передані в письмовій формі головуючому на її пленарних засіданнях, розглядаються радою або за її дорученням постійними комісіями ради чи надсилаються на розгляд підзвітним і підконтрольним органам та посадовим особам місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, керівникам відповідних підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, які зобов'язані розглянути ці пропозиції і зауваження у строки, встановлені радою, і про результати розгляду повідомити безпосередньо депутатів місцевої ради, які внесли пропозиції чи висловили зауваження, а також відповідну раду.

2. Рада та її виконавчі органи забезпечують виконання пропозицій і зауважень депутатів місцевої ради, схвалених радою, інформують депутатів про реалізацію пропозицій і зауважень, внесених ними на сесіях рад.

Стаття 55. Право депутата місцевої ради порушувати питання про перевірку діяльності виконавчих органів ради, місцевих державних адміністрацій, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, брати участь у здійсненні контролю за виконанням рішень ради

1. Депутат місцевої ради має право порушувати в раді та її органах питання про необхідність проведення перевірок з питань, віднесених до компетенції відповідної ради, діяльності розташованих на її території підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, виконавчих органів ради, а депутати обласних, районних рад – відповідних місцевих державних адміністрацій в частині повноважень, делегованих їм обласними, районними радами, а також за дорученням ради або її органів брати участь у перевірках виконання рішень ради.

2. Депутат місцевої ради має право вносити пропозиції щодо усунення недоліків і порушень керівникам підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, і органів, діяльність яких перевірялася відповідно до частини першої цієї статті, а також органам, яким вони підпорядковані, порушувати питання про притягнення до відповідальності осіб, з вини яких сталося порушення.

У разі виявлення порушень законодавства України депутат місцевої ради звертається з цього приводу до відповідних органів державної влади.

3. Про результати перевірки та пропозицій щодо них депутат місцевої ради доповідає раді або її органу, за дорученням яких здійснювалася перевірка.

4. Депутат місцевої ради за дорученням ради бере участь у депутатських перевірках з питань, які належать до відання ради, здійсненні контролю за виконанням рішень ради.

Стаття 56. Депутатські групи

1. Для спільної роботи по здійсненню депутатських повноважень у виборчих округах депутати місцевих рад можуть на основі їх взаємної згоди об'єднуватися в депутатські групи.

2. Депутати місцевої ради об'єднуються в депутатські групи за єдністю території їх виборчих округів, спільністю проблем, які вони вирішують, або іншими ознаками.

3. Повноваження депутатських груп є похідними від повноважень депутата місцевої ради, передбачених цим Законом.

4. Членство депутата місцевої ради в депутатській групі не звільняє його від персональної відповідальності за здійснення своїх депутатських повноважень у виборчому окрузі.

5. Порядок утворення, роботи та права депутатських груп визначається регламентом місцевої ради.

Стаття 57. Депутатські фракції

1. Депутатські фракції місцевих рад формуються на партійній основі депутатами місцевих рад.

2. Депутат місцевої ради може входити до складу лише однієї депутатської фракції. Після відповідного оформлення матеріалів про утворення депутатської фракції головуючий на пленарному засіданні відповідної місцевої ради інформує депутатів місцевої ради про реєстрацію такої депутатської фракції, її кількісний склад.

3. Інші питання створення та діяльності депутатських фракцій визначаються регламентом місцевої ради.

Стаття 58. Участь депутата місцевої ради в роботі інших органів місцевого самоврядування

Депутат місцевої ради має право брати участь з правом дорадчого голосу в роботі інших органів місцевого самоврядування при розгляді ними питань та прийнятті рішень, що зачіпають інтереси виборців його виборчого округу чи територіальної громади, від яких його обрано.

Стаття 59. Помічники-консультанти депутата місцевої ради

1. Депутат місцевої ради може мати до п'яти помічників-консультантів, які працюють на громадських засадах.

2. Персональний підбір кандидатур на посаду помічника-консультанта депутата місцевої ради, організацію їх роботи та розподіл обов'язків між ними здійснює особисто депутат місцевої ради, який несе відповідальність щодо правомірності своїх рішень.

3. Умови діяльності, права та обов'язки помічників-консультантів депутата місцевої ради визначаються Положенням про помічника-консультанта депутата місцевої ради, яке затверджується відповідною радою.

4. Помічником-консультантом депутата місцевої ради може бути лише громадянин України, який має загальну середню освіту. Помічник-консультант депутата місцевої ради у своїй роботі керується Конституцією України та законодавством України, а також Положенням про помічника-консультанта депутата відповідної місцевої ради.

Стаття 60. Непорушність повноважень депутата місцевої ради. Забезпечення умов для їх здійснення

1. Депутат місцевої ради наділений усією повнотою повноважень, передбачених цим та іншими законами України. Ніхто не може обмежити повноваження депутата місцевої ради інакше як у випадках, передбачених Конституцією та законами України.

2. Місцеві ради та їх органи забезпечують необхідні умови для ефективного здійснення депутатами місцевих рад їх повноважень.

3. Рада та її органи сприяють депутатам місцевих рад в їх діяльності шляхом створення відповідних умов, забезпечення депутатів документами, довідково-інформаційними та іншими матеріалами, необхідними для ефективного здійснення депутатських повноважень, організують вивчення депутатами місцевих рад законодавства, досвіду роботи рад.

4. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, керівники підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, зобов'язані сприяти депутатам місцевої ради у здійсненні їх депутатських повноважень.

Стаття 61. Дострокове припинення повноважень депутата місцевої ради

1. Повноваження депутата місцевої ради припиняються достроково за наявності перелічених підстав, засвідчених офіційними документами, без прийняття рішення відповідної ради у разі:

1) його відкликання виборцями у встановленому цим Законом порядку;

2) припинення його громадянства України або виїзду на постійне проживання за межі України;

3) обрання або призначення його на посаду, зайняття якої згідно з Конституцією України і законом не сумісне з виконанням депутатських повноважень;

4) обрання його депутатом іншої місцевої ради;

5) визнання його судом недієздатним або безвісно відсутнім;

6) набрання законної сили обвинувальним вироком суду, за яким його засуджено до позбавлення волі, або набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення його до відповідальності за корупційне правопорушення, пов'язане з порушенням обмежень, передбачених Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції";

7) його смерті.

2. Повноваження депутата місцевої ради можуть припинитися достроково також за рішенням відповідної ради у зв'язку:

1) з набранням законної сили обвинувальним вироком суду, за яким його засуджено до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі;

2) з особистою заявою депутата місцевої ради про складення ним депутатських повноважень.

3. Спори щодо дострокового припинення повноважень депутата місцевої ради вирішуються судом.

4. У разі дострокового припинення повноважень депутата місцевої ради вибори чи заміщення депутата, який достроково припинив повноваження, проводяться відповідно до законодавства.

Стаття 62. Поєднання депутатської діяльності з виконанням виробничих або службових обов'язків

1. Депутат місцевої ради здійснює свої повноваження, не пориваючи з виробничою або службовою діяльністю.

2. За рішенням обласної, Київської та Севастопольської міських рад депутат, обраний головою постійної комісії з питань бюджету, може працювати в раді на постійній основі.

3. Депутат місцевої ради, який перебуває на посаді керівника місцевого органу виконавчої влади чи на іншій посаді, на яку поширюються вимоги Конституції та законів України щодо обмеження сумісництва, не може поєднувати свою службову діяльність на цій посаді з посадою сільського, селищного, міського голови, секретаря сільської, селищної, міської ради, голови та заступника голови районної у місті, районної, обласної ради, а також з іншою роботою на постійній основі в радах, їх виконавчих органах та апараті.

4. Депутат місцевої ради не може використовувати свій депутатський мандат в цілях, не пов'язаних з депутатською діяльністю.

5. Депутат місцевої ради не може мати іншого представницького мандата.

Стаття 63. Обов'язки депутата місцевої ради у виборчому окрузі

1. У виборчому окрузі депутат місцевої ради зобов'язаний:

1) підтримувати зв'язок з виборцями, відповідною територіальною громадою, трудовими колективами і громадськими організаціями, які висунули його кандидатом у депутати місцевої ради, а також колективами інших підприємств, установ, організацій, незалежно від форми власності, органами місцевого самоврядування, місцевими органами виконавчої влади, розташованими на відповідній території;

2) не рідше одного разу на півріччя інформувати виборців про роботу місцевої ради та її органів, про виконання планів і програм економічного і соціального розвитку, інших місцевих програм, місцевого бюджету, рішень ради і доручень виборців;

3) брати участь у громадських слуханнях з питань, що стосуються його виборчого округу, в організації виконання рішень ради та її органів, доручень виборців, у масових заходах, що проводяться органами місцевого самоврядування на території громади або виборчого округу;

4) вивчати громадську думку; вивчати потреби територіальної громади, інформувати про них раду та її органи, брати безпосередню участь у їх вирішенні;

5) визначити і оприлюднити дні, години та місце прийому виборців, інших громадян; вести регулярний, не рідше одного разу на місяць, прийом виборців, розглядати пропозиції, звернення, заяви і скарги членів територіальної громади, вживати заходів щодо забезпечення їх оперативного вирішення.

2. Депутат місцевої ради, який не виправдав довір'я виборців, може бути в будь-який час відкликаний ними у встановленому цим Законом порядку.

Стаття 64. Права депутата місцевої ради у виборчому окрузі

1. У виборчому окрузі депутат місцевої ради має право:

1) офіційно представляти виборців свого виборчого округу та інтереси територіальної громади в місцевих органах виконавчої влади, відповідних органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах і організаціях незалежно від форми власності з питань, що належать до відання органів місцевого самоврядування відповідного рівня;

2) брати участь з правом дорадчого голосу у засіданнях інших місцевих рад та їх органів, загальних зборах громадян за місцем проживання, засіданнях органів самоорганізації населення, що проводяться в межах території його виборчого округу;

3) порушувати перед органами і організаціями, передбаченими пунктом 1 частини першої цієї статті, та їх посадовими особами, а також керівниками правоохоронних та контролюючих органів питання, що зачіпають інтереси виборців, та вимагати їх вирішення;

4) доступу до засобів масової інформації комунальної форми власності з метою оприлюднення результатів власної депутатської діяльності та інформування про роботу ради в порядку, встановленому відповідною радою;

5) вносити на розгляд органів і організацій, передбачених пунктом 1 частини першої цієї статті, та їх посадових осіб пропозиції з питань, пов'язаних з його депутатськими повноваженнями у виборчому окрузі відповідно до закону, брати участь у їх розгляді.

2. При здійсненні депутатських повноважень депутат місцевої ради має також право:

1) на депутатське звернення, депутатський запит, депутатське запитання;

2) на невідкладний прийом;

3) вимагати усунення порушень законності і встановлення правового порядку.

3. Депутат місцевої ради є відповідальним перед виборцями свого виборчого округу і їм підзвітним. У своїй роботі у виборчому окрузі взаємодіє з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, органами самоорганізації населення, трудовими колективами, об'єднаннями громадян.

Стаття 65. Розгляд депутатом місцевої ради пропозицій, заяв і скарг громадян

1. Депутат місцевої ради розглядає пропозиції, заяви і скарги громадян, які надійшли до нього, вживає заходів до їх своєчасного, обґрунтованого вирішення; вивчає причини, які породжують скарги громадян, і вносить свої пропозиції щодо їх усунення до органів місцевого самоврядування, до місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян; систематично веде прийом громадян.

2. Депутат місцевої ради може направляти одержані ним пропозиції, заяви і скарги до відповідних органів, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, об'єднань громадян, якщо вирішення питань належить до їх повноважень, які зобов'язані розглянути їх відповідно до закону і про результати повідомити заявника, а також депутата місцевої ради.

3. Депутат місцевої ради в межах своїх повноважень здійснює контроль за розглядом відповідними органами підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, органами об'єднань громадян надісланих ним пропозицій, заяв, скарг виборців.

4. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації державної і комунальної форм власності, їх посадові особи зобов'язані сприяти депутатам місцевої ради в організації прийому громадян, розгляді їх пропозицій, заяв, скарг, у створенні інших необхідних для його депутатської діяльності умов.

Стаття 66. Депутатське звернення

1. Депутатське звернення – викладена в письмовій формі вимога депутата місцевої ради з питань, пов'язаних з його депутатською діяльністю, до місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, а також керівників правоохоронних та контролюючих органів, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташова-

них на території відповідної ради, здійснити певні дії, вжити заходів чи дати офіційне роз'яснення з питань, віднесених до їх компетенції.

2. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи, а також керівники правоохоронних та контролюючих органів, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на території відповідної ради, до яких звернувся депутат місцевої ради, зобов'язані у десятиденний строк розглянути порушене ним питання та надати йому відповідь, а в разі необхідності додаткового вивчення чи перевірки дати йому відповідь не пізніше як у місячний строк.

3. Якщо депутатське звернення з об'єктивних причин не може бути розглянуто у встановлений строк, депутату місцевої ради зобов'язані письмово повідомити про це з обґрунтуванням мотивів необхідності продовження строку розгляду.

4. Депутат місцевої ради може взяти участь у розгляді свого звернення, про що місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи, керівники підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на території відповідної ради, повинні йому повідомити завчасно, але не пізніше як за п'ять календарних днів.

5. Якщо депутат місцевої ради не задоволений результатами розгляду свого звернення або якщо місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи, керівники підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на території відповідної ради, ухиляються від вирішення порушеного у зверненні питання у встановлений строк, він має право внести депутатський запит відповідно до статті 53 цього Закону.

Стаття 67. Право депутата місцевої ради на невідкладний прийом та на одержання необхідної інформації

1. Депутат місцевої ради на території відповідної ради має право на невідкладний прийом посадовими особами місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, керівниками підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на території відповідної ради, з питань депутатської діяльності.

2. Посадові особи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, керівники підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на території відповідної ради, на звернення депутата місцевої ради надають йому довідкові матеріали та іншу інформацію, необхідні для здійснення депутатських повноважень.

3. Порядок відвідування депутатом місцевої ради підприємств, установ і організацій, діяльність яких пов'язана з державною або іншою таємницею, що охороняється законом, встановлюється відповідними нормативно-правовими актами.

Стаття 68. Право депутата місцевої ради вимагати усунення порушення законності

1. Депутат місцевої ради як представник інтересів територіальної громади, виборців свого виборчого округу у разі виявлення порушення прав та законних інтересів громадян або інших порушень законності має право вимагати припинення порушень, а в необхідних випадках звернутися до відповідних місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, а також до правоохоронних і контролюючих органів та їх керівників з вимогою вжити заходів щодо припинення порушень законності.

2. У разі виявлення порушення законності депутат місцевої ради має право на депутатське звернення до керівників відповідних правоохоронних чи контролюючих органів.

3. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, об'єднання громадян, керівники підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, до яких звернувся депутат місцевої ради, зобов'язані негайно вжити заходів до усунення порушення, а в разі необхідності — до притягнення винних до відповідальності з наступним інформуванням про це депутата місцевої ради.

4. У разі невжиття відповідних заходів посадові особи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та керівники правоохоронних і контролюючих органів, до яких звернувся депутат місцевої ради, несуть адміністративну або кримінальну відповідальність, встановлену законом.

Стаття 69. Звіти депутата місцевої ради перед виборцями та зустрічі з ними

1. Депутат місцевої ради періодично, але не рідше одного разу на рік, зобов'язаний звітувати про свою роботу перед виборцями відповідного виборчого округу, об'єднаннями громадян. Рада визначає орієнтовні строки проведення звітів депутатів місцевої ради перед виборцями.

2. Звіт депутата місцевої ради повинен містити відомості про його діяльність у раді та в її органах, до яких його обрано, а також про його роботу у виборчому окрузі, про прийняті радою та її органами рішення, про хід їх виконання, про особисту участь в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень ради, її органів, а також доручень виборців свого виборчого округу.

3. Звіт депутата місцевої ради може бути проведено в будь-який час на вимогу зборів виборців за місцем проживання, трудової діяльності або навчання, а також органів самоорганізації населення.

4. Депутат місцевої ради не пізніше як за сім днів повідомляє виборців про час і місце проведення звіту через місцеві засоби масової інформації або в інший спосіб.

5. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, керівники підприємств, установ і організацій державної і комунальної форм власності зобов'язані сприяти депутатам місцевих рад в організації їх звітів (зустрічей) перед (з) виборцями шляхом надання приміщень, інформаційних та інших довідкових матеріалів, необхідних депутату місцевої ради, на прохання депутата здійснювати інші заходи, пов'язані з проведенням його звіту (зустрічі) перед (з) виборцями, у тому числі сприяти оповіщенню виборців про час і місце його (її) проведення. Рішення з питань організації звітів (зустрічей) депутата з виборцями приймається на засіданні місцевої ради.

6. Депутат місцевої ради інформує раду та її виконавчі органи про результати обговорення його звіту, зауважень і пропозицій, висловлених виборцями на адресу ради та її органів, а також про доручення, дані депутатові у зв'язку з його депутатською діяльністю.

7. Витрати, пов'язані з проведенням звітів депутатів місцевої ради перед виборцями та їх зустрічей з ними, здійснюються за рахунок відповідних місцевих бюджетів у межах затверджених на ці цілі видатків.

8. Звіти і зустрічі депутатів місцевої ради з виборцями висвітлюються засобами масової інформації.

РОЗДІЛ VI. ПОВНОВАЖЕННЯ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ РАДИ

Стаття 70. Повноваження виконавчих органів ради громади у сфері забезпечення соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку

1. До повноважень виконавчих органів ради громади у сфері забезпечення соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку належать:

1) забезпечення збалансованого соціально-економічного і культурного розвитку громад, ефективного використання її природних, трудових і фінансових ресурсів;

2) підготовка, подання на затвердження відповідної ради та організація виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку, програм безпечного проживання людей, місцевих екологічних програм, програм зайнятості населення, цільових програм з інших питань; забезпечення цих програм необхідними фінансовими, майновими, трудовими, кадровими та іншими ресурсами; підготовка та подання раді звітів про хід і результати виконання цих програм;

3) залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності до участі в комплексному соціально-економічному і культурному розвитку громад;

4) підготовка та подання на розгляд ради проектів рішень про надання згоди на створення спеціальних (вільних) економічних зон.

Стаття 71. Повноваження виконавчих органів ради громади у сфері бюджету і фінансів

1. До повноважень виконавчих органів ради громади у сфері бюджету і фінансів належать:

1) складання проекту місцевого бюджету громади, подання його на затвердження ради громади;

2) організація виконання місцевого бюджету;

3) адміністрування місцевих податків та зборів;

4) подання до відповідних органів виконавчої влади необхідних фінансових показників та пропозицій для формування міжбюджетних трансфертів;

5) підготовка та подання на затвердження ради громади звіту про виконання бюджету, а також інформації про хід і результати виконання бюджету за кожний квартал бюджетного року;

6) залучення на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, розташованих на відповідній території, та коштів населення, а також бюджетних коштів на будівництво, розширення, ремонт і утримання на пайових засадах об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури та на заходи щодо охорони навколишнього природного середовища;

7) залучення на договірних засадах коштів з інших місцевих бюджетів для виконання спільних проєктів або для спільного фінансування комунальних підприємств, установ та організацій, вирішення інших питань, що стосуються спільних інтересів;

8) сприяння здійсненню інвестиційної діяльності на відповідній території;

9) підготовка та подання до міської ради проєктів рішень щодо здійснення місцевих позик, випуску лотерей та інших цінних паперів, створення комунальних банків та інших комунальних фінансово-кредитних установ;

10) організація здійснення місцевих позик, випуск лотерей та інших цінних паперів, спрямування діяльності комунальних банків та інших комунальних фінансово-кредитних установ.

Стаття 72. Повноваження виконавчих органів ради громади щодо управління комунальною власністю

До повноважень виконавчих органів ради громади належать:

1) управління в межах, визначених радою, об'єктами комунальної власності громади;

2) встановлення порядку та здійснення контролю за використанням прибутків підприємств, установ та організацій комунальної власності громади;

3) заслуховування звітів про роботу керівників підприємств, установ та організацій комунальної власності громади;

4) підготовка і внесення на розгляд ради громади проєкту переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації та відчуженню; підготовка і внесення на розгляд ради пропозицій щодо визначення сфер господарської діяльності та переліку об'єктів, які можуть надаватися у концесію, подання раді письмових звітів про хід та результати відчуження комунального майна;

5) призначення своїх представників до наглядових рад господарських товариств, частка в капіталі яких належить громаді;

6) призначення та звільнення керівників підприємств, установ, організацій комунальної власності; контроль за їх діяльністю;

7) затвердження розміру фонду оплати праці комунальних підприємств.

Стаття 73. Повноваження виконавчих органів ради громади в галузі житлово-комунального господарства

1. До відання виконавчих органів ради громади в галузі житлово-комунального господарства належать:

1) контроль за належним утриманням об'єктів житлово-комунального господарства, що перебувають у комунальній власності відповідних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню;

2) забезпечення соціально-культурних закладів, які належать до комунальної власності відповідних громад, необхідними енергоносіями, а також організація надання населенню, підприємствам, установам та організаціям за їхні кошти послуг з централізованого тепlopостачання, водopостачання, водовідведення та очищення стічних вод; здійснення контролю за якістю питної води та заходів з її забезпечення;

3) затвердження тарифів на комунальні послуги, що надаються комунальними підприємствами;

4) забезпечення утримання в належному стані кладовищ, інших місць поховання та їх охорони;

5) вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів, знешкодження та захоронення трупів тварин;

6) здійснення контролю за використанням житлового фонду;

7) вирішення питань щодо ефективного використання нежитлових приміщень, будинків і споруд, що належать до комунальної власності;

8) укладення договорів оренди щодо заселення житлової площі в будинках комунальної власності;

9) сприяння створенню об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, власників одноквартирних будинків, молодіжних житлових комплексів реєстрація таких об'єднань;

10) реєстрація житлово-будівельних і гаражних кооперативів; прийняття рішень про організацію стоянок автомобільного транспорту, здійснення контролю за їх діяльністю;

11) організація благоустрою населених пунктів, залучення на договірних засадах з цією метою коштів, трудових і матеріально-технічних ресурсів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також населення; здійснення контролю за станом благоустрою виробничих територій, організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм, створення місць відпочинку;

12) організація місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі;

13) встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, що належать до комунальної власності громади;

14) надання дозволу в порядку, встановленому законом, на розміщення реклами;

15) здійснення заходів щодо розширення та вдосконалення мережі підприємств житлово-комунального господарства, торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, розвитку транспорту і зв'язку;

16) здійснення відповідно до закону контролю за належною експлуатацією житлового фонду та організацією обслуговування населення підприємствами житлово-комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, транспорту, зв'язку, за технічним станом, використанням та утриманням інших об'єктів нерухомого майна усіх форм власності; прийняття рішень про скасування дозволу на експлуатацію об'єктів у разі встановлення судом порушення екологічних, санітарних правил та норм пожежної безпеки, інших вимог закону;

17) погодження з власниками зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності;

18) організація та здійснення за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунальної власності соціально-культурного призначення, жилих будинків;

19) облік та реєстрація відповідно до закону об'єктів нерухомого майна всіх форм власності та прав на них.

Стаття 74. Повноваження виконавчих органів ради громади в галузі транспорту і комунікацій

1. До відання виконавчих органів ради громади в галузі транспорту і комунікацій належить:

1) контроль за управлінням об'єктами транспорту і комунікацій, що перебувають у комунальній власності відповідних громад, їх належним утриманням та ефективною експлуатацією, необхідним рівнем та якістю послуг населенню;

2) надання ліцензій транспортним компаніям на здійснення пасажирських перевезень на території громади, затвердження маршрутів і графіків руху місцевого пасажирського транспорту незалежно від форм власності, узгодження цих питань стосовно транзитного пасажирського транспорту у випадках, передбачених законодавством;

3) організація та здійснення за рахунок коштів бюджету громади і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту шляхів місцевого значення;

4) надання ліцензій на діяльність систем кабельного телебачення та кабельного Інтернету на території громади;

5) створення та підтримка Інтернет-ресурсів громади, розвиток електронного урядування в громаді.

Стаття 75. Повноваження виконавчих органів ради громади в галузі будівництва і архітектури

1. До відання виконавчих органів ради громади в галузі будівництва і архітектури належить:

1) підготовка і подання на затвердження ради громади пропозицій щодо встановлення на відповідних територіях режиму забудови та іншого використання земель, передбачених для містобудівних потреб;

2) організація розробки і подання на затвердження ради проектів детальних планів території, планів червоних ліній, іншої містобудівної документації та проектів;

3) вирішення у встановленому законом порядку відповідно до рішень ради питань відведення територій під забудову та іншого використання територій, вибір, вилучення (випуск) і надання у власність або користування (оренду) земельних ділянок, надання дозволу на будівництво об'єктів містобудування;

4) координація на території громади діяльності суб'єктів містобудування щодо комплексної забудови населених пунктів;

5) надання відповідно до законодавства дозволу на спорудження об'єктів містобудування незалежно від форм власності;

6) видача забудовникам містобудівних обмежень на проектування, будівництво, реконструкцію будинків і споруд незалежно від форм власності, благоустрій територій та надання дозволу на проведення робіт з благоустрою;

7) погодження відповідних програм та проектів містобудівних, архітектурних і ландшафтних перетворень, будівельних, меліоративних, шляхових, земляних робіт у зонах охорони пам'яток місцевого значення, на охоронюваних археологічних територіях, в історичних ареалах населених пунктів, а також програм та проектів, реалізація яких може позначитися на об'єктах культурної спадщини місцевого значення; надання дозволів на проведення робіт на пам'ятках місцевого значення, їхніх територіях та в зонах охорони;

8) подання на затвердження раді громади місцевих правил забудови окремих частин поселень, внесення змін у зазначені правила;

9) забезпечення надання замовнику вихідних даних (архітектурно-планувального завдання, завдання на проектування і технічних умов) для проектування об'єктів архітектури;

10) організація і ведення містобудівного кадастру відповідних поселень;

11) утворення підрозділів з питань містобудування і архітектури та визначення їх компетенції;

12) організація розробки та подання на затвердження ради місцевих і правил забудови відповідних поселень та їх окремих частин;

13) забезпечення моніторингу забудови та іншого використання відповідної території.

14) прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів у порядку, встановленому законом;

15) організація охорони, реставрації та використання пам'яток історії і культури, архітектури та містобудування, палацово-паркових, паркових і садибних комплексів, природних заповідників, що знаходяться на території громади;

16) здійснення в установленому законом порядку контролю за дотриманням законодавства, затвердженої містобудівної документації при плануванні та забудові територій громади; зупинення у випадках, передбачених законом, будівництва, яке проводиться з порушенням містобудівної документації і проектів окремих об'єктів, а також може заподіяти шкоди навколишньому природному середовищу;

17) здійснення контролю за забезпеченням надійності та безпечності будинків і споруд незалежно від форм власності в районах, що зазнають впливу небезпечних природних і техногенних явищ та процесів;

18) вирішення відповідно до закону спорів з питань містобудування та архітектури.

Стаття 76. Повноваження виконавчих органів ради громади у сфері освіти, культури, виховання

1. До відання виконавчих органів ради громади у сфері освіти, культури і виховання належить:

1) розробка, подання на затвердження ради громади та організація виконання програм у сфері освіти, культури і виховання;

2) призначення і звільнення з посади керівників і педагогічних працівників комунальних закладів дошкільної, середньої і позашкільної освіти;

3) організація обліку дітей дошкільного та шкільного віку;

4) управління та утримання закладів дошкільної освіти;

5) управління та утримання закладів загальної середньої освіти;

6) управління та утримання закладів позашкільної освіти;

7) управління та утримання закладів культури;

8) забезпечення у сільській місцевості регулярного безкоштовного підвезення до місця навчання чи виховання і додому дітей дошкільного віку, учнів та педагогічних працівників;

9) забезпечення виконання програми, спрямованих на створення умов для виховання дітей, молоді, розвитку здібностей, задоволення їх інтересів, що не суперечать суспільній моралі; підтримка молодіжних підліткових заходів за місцем проживання, залучення з цією метою на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також коштів населення, інших джерел, не заборонених законодавством; контроль за використанням цих коштів;

10) забезпечення умов для розвитку культури, сприяння відродженню осередків традиційної народної творчості, національно-культурних традицій населення, художніх промислів і ремесел, розширення культурної інфраструктури громади, забезпечення доступу населення до культурних цінностей, сприяння роботі творчих спілок, національно-культурних товариств, асоціацій, інших громадських та неприбуткових організацій, які діють у сфері культури, роботи з молоддю.

Стаття 77. Повноваження виконавчих органів ради громади у сфері охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, туризму

1 До відання виконавчих органів ради громади у сфері охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, туризму належать:

1) розробка, подання на затвердження ради громади і виконання програм у сфері охорони здоров'я, розвитку фізичної культури і спорту, туризму;

2) управління і утримання закладів культури, фізичної культури і спорту, які належать громаді;

3) управління і утримання закладів охорони здоров'я: медичні амбулаторії, фельдшерсько-акушерські пункти, фельдшерські пункти, лікувально-профілактичні та амбулаторно-поліклінічні заклади, загальні стоматологічні поліклініки заклади швидкої та невідкладної медичної допомоги, що належать громаді;

4) призначення на посаду та звільнення з посади керівників закладів охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, оздоровчих закладів, які належать громадам;

5) організація медичного обслуговування та харчування у закладах освіти, культури, фізичної культури і спорту, оздоровчих закладах, які належать громаді;

6) створення умов для занять фізичною культурою і спортом за місцем проживання населення та в місцях масового відпочинку;

7) сприяння роботі спортивних федерацій, товариств, асоціацій, інших громадських та неприбуткових організацій, які діють у сфері охорони здоров'я, фізичної культури і спорту;

8) утримання пологових будинків, станцій швидкої та невідкладної допомоги, загальних, в тому числі стоматологічних, поліклінік і надання через них медичної допомоги;

9) утримання закладів санітарної просвіти, закладів медико-соціального захисту та інших установ медичного профілю;

10) виконання місцевих програм щодо охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, материнства і дитинства, сім'ї та молоді;

11) організація роботи щодо запобігання бездоглядності неповнолітніх;

12) призначення на посади керівників комунальних закладів охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту.

Стаття 78. Повноваження виконавчих органів ради громади у сфері регулювання земельних відносин, природо- і водокористування та охорони навколишнього природного середовища

1. До повноважень виконавчих органів ради громади у сфері регулювання земельних відносин, природо- і водокористування та охорони навколишнього природного середовища належать:

1) підготовка, подання на затвердження ради та організація виконання проектів місцевих програм у сфері землекористування, природокористування, охорони довкілля, програм у сфері питної води і питного водопостачання, участь у підготовці відповідних загальнодержавних і регіональних програм;

2) підготовка, відповідно до генерального плану громади, вихідних даних для розробки планів земельно-господарського устрою території громади та іншої землевпорядної документації;

3) підготовка і внесення на розгляд ради пропозицій щодо встановлення ставки земельного податку, розмірів плати за землю, за користування іншими природними ресурсами; щодо вилу-

чення (викупу) для суспільних потреб, а також надання під забудову та для інших потреб земель, що перебувають у власності громади; визначення в установленому законом порядку розмірів відшкодувань підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності за забруднення довкілля та нанесення інших екологічних збитків; встановлення платежів за користування комунальними та санітарними мережами громади;

4) реєстрація права користування землею і договорів на оренду землі; видача документів, що посвідчують право власності і право користування землею на території громади;

5) організація проведення грошової оцінки вартості земель на території громади;

6) підготовка і внесення на розгляд ради громади пропозицій про відведення або надання земельних ділянок лісового фонду, водного фонду місцевого значення, які належать громаді, у тимчасове користування; про припинення права користування цими ділянками; про продаж таких земельних ділянок лісового фонду; про викуп земельних ділянок лісового фонду та водного у їх власників для потреб громади;

7) підготовка і внесення на розгляд ради громади пропозицій про надання надр у користування з метою геологічного вивчення, про надання надр у користування з метою розробки родовищ корисних копалин місцевого значення;

8) справляння плати за землю;

9) внесення до відповідної ради пропозицій про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; внесення до відповідної ради пропозицій про порушення клопотання про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, про оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками природи, історії або культури загальнодержавного значення;

10) внесення на розгляд ради громади пропозицій про визначення території для складування, зберігання або розміщення виробничих, побутових та інших відходів відповідно до законодавства;

11) погодження проектів землеустрою; здійснення контролю за їх виконанням;

12) організація роботи по винесенню в натуру та влаштуванню прибережних захисних смуг вздовж річок, морів та навколо водойм, що знаходяться на території громади; підготовка і подання на затвердження ради громади правил загального водокористування;

13) здійснення контролю за використанням вод та відтворенням водних ресурсів, якістю питної води, встановлення зон санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання, встановлення зон санітарної охорони систем водовідведення та очищення стічних вод (каналізації), здійснення інших заходів щодо охорони джерел і систем питного водопостачання, охорони систем водовідведення та очищення стічних вод (каналізації); запровадження обмежень або заборона використання підприємствами питної води для промислових цілей; звернення до суду з вимогою обмеження, тимчасової заборони діяльності підприємств у разі порушення ними вимог законодавства у сфері питної води та питного водопостачання; дача згоди на розміщення на своїй території нових або реконструкції діючих об'єктів, діяльність яких може завдати шкоди джерелам та системам питного водопостачання, системам водовідведення та очищення стічних вод (каналізації); встановлення тарифів на послуги питного водопостачання, визначення рівня та якості послуг з питного водопостачання;

14) реалізація рішень ради громади з питань охорони довкілля, координація діяльності щодо цього підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідної ради, незалежно від форм власності та підпорядкування;

15) організація робіт по проведенню оцінки впливу діяльності підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності на стан довкілля та визначення шляхів і засобів зменшення цього впливу;

16) підготовка, подання на затвердження ради та організація виконання місцевих екологічних програм;

17) внесення до ради пропозицій про щодо визначення в установленому законом порядку нормативів збору і розмірів зборів за забруднення навколишнього природного середовища та розміщення відходів;

18) внесення до ради громади пропозицій про затвердження за поданням територіальних органів центрального органу виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів для підпри-

ємств, установ та організацій лімітів використання природних ресурсів (за винятком ресурсів загальнодержавного значення), лімітів, кількісних та якісних характеристик викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (за винятком викидів і скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення або навколишнього природного середовища за межами території цієї ради), та лімітів на утворення і розміщення відходів;

19) організація збору, переробки, утилізації і захоронення відходів на території громади;

20) формування і використання місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища у складі місцевого бюджету громади;

21) погодження поточних та перспективних планів роботи підприємств, установ та організацій з питань охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів;

22) залучення, в порядку визначеному рішенням ради громади або статутом громади, представників громадських організацій, органів самоорганізації населення до процесу прийняття рішень з питань охорони навколишнього природного середовища;

23) забезпечення систематичного та оперативного інформування населення, підприємств, установ, організацій про стан навколишнього природного середовища, захворюваності населення;

24) прийняття рішень з питань проведення екологічної та санітарно-гігієнічної експертизи проектів господарської діяльності, що можуть негативно вплинути на якість питної води, на систему питного водопостачання, на систему водовідведення і очищення стічних вод; здійснення контролю за охороною та використанням вод та відтворенням водних ресурсів;

25) внесення до ради пропозицій про дачу згоди на розміщення на відповідній території підприємств, установ і організацій;

26) внесення до ради пропозицій про щодо затвердження з урахуванням екологічних вимог проектів планування і забудови населених пунктів, їх генеральних планів та схем промислових вузлів;

27) звернення до суду з вимогою обмеження, зупинення чи заборони діяльності підприємств, які не належать до комунальної власності та знаходяться на відповідній території, у разі порушення ними вимог законодавства у сфері питної води та питного водопостачання, охорони оточуючого середовища;

28) складання протоколів про адміністративні правопорушення посадовими особами, застосування адміністративних санкцій до посадових осіб та інших передбачених законом заходів до підприємств і організацій у разі порушення ними законодавства у сфері земельних відносин, природо – і водокористування та охорони навколишнього середовища;

29) організація землеустрою; ведення земельно кадастрової документації;

30) екологічний моніторинг середовища громади;

31) затвердження правил користування об'єктами водопостачання, встановлення обмежень або заборони використання підприємствами питної води у промислових цілях; затвердження правил та нормативів приймання стічних вод від підприємств у комунальну систему каналізації;

32) встановлення нормативів якості води більш високих у порівнянні з загальнодержавними у разі необхідності;

33) прийняття рішень з питань боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями, які передбачають за їх порушення адміністративну відповідальність;

34) надання обласній раді пропозицій, затверджених рішенням ради громади, щодо включення чи виключення з відповідного переліку водних об'єктів місцевого значення;

35) реєстрація суб'єктів права власності на землю;

36) сприяння органам виконавчої влади у здійсненні необхідних заходів щодо ліквідації наслідків екологічних катастроф, стихійного лиха, епідемій, епізоотій, інших надзвичайних ситуацій, інформування про них населення.

Стаття 79. Повноваження виконавчих органів ради громади у сфері соціальної допомоги населення

1. До відання виконавчих органів ради громади у сфері соціальної допомоги населення належать:

1) розробка, внесення на затвердження відповідної ради та організація виконання місцевих програм соціальної допомоги для окремих категорій населення;

2) утримання будинків-інтернатів для малозабезпечених громадян похилого віку, інвалідів, організація побутового обслуговування, безоплатного харчування;

- 3) забезпечення соціального обслуговування самотніх і непрацевдатних громадян;
- 4) облік громадян, які відповідно до законодавства потребують соціальної допомоги в забезпеченні соціальним житлом, надання в оренду, у тому числі і безоплатно або за соціально доступними цінами соціального житла особам, які потребують соціального захисту відповідно до рішення ради;
- 5) вирішення питань про надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв'язку з похованням безрідних громадян;
- 6) здійснення доплат до розмірів державної соціальної допомоги за рахунок міських бюджетів відповідно до рішення ради.

Стаття 80. Повноваження виконавчих органів ради громади в галузі зовнішньоекономічної діяльності

До відання виконавчого органу ради в галузі зовнішньоекономічної діяльності громади належать:

- 1) сприяння у створенні на основі законодавства спільних з іноземними партнерами підприємств виробничої і соціальної інфраструктури та інших об'єктів з метою;
- 2) створення спільних із зарубіжними партнерами наукових, культурних, туристичних, фізкультурно-оздоровчих центрів, інших організацій з метою забезпечення соціально-економічного розвитку громади;
- 3) організація прикордонної і прибережної торгівлі на території громади та контроль за нею;
- 4) погодження створення органами державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності органів територіального регулювання зовнішньоекономічної діяльності на території громади, здійснення експортно-імпортних поставок.

Стаття 81. Повноваження виконавчих органів ради громади щодо вирішення питань адміністративно-територіального устрою

1. До відання виконавчого органу ради громади щодо вирішення питань адміністративно-територіального устрою належать:

- 1) внесення відповідно до закону пропозицій для затвердження радою громади, щодо:
 - а) встановлення і зміни меж поселень;
 - б) встановлення і зміни меж територіальних одиниць;
 - г) створення, реорганізації, ліквідації населених пунктів;
- 2) внесення відповідно до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної ради пропозицій, затверджених радою громади, щодо:
 - а) встановлення та зміну назв населених пунктів.

Стаття 82. Повноваження виконавчих органів ради громади щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян

1. До відання виконавчого комітету ради громади щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян належать:

- 1) підготовка і внесення на розгляд ради громади пропозицій щодо створення відповідно до закону міліції, що утримується за рахунок коштів місцевого самоврядування, вирішення питань про чисельність працівників такої міліції, про витрати на їх утримання, здійснення матеріально-технічного забезпечення їх діяльності; затвердження і звільнення керівників цієї міліції; заслуховування звітів про їх діяльність по забезпеченню громадського порядку;
- 2) звернення до суду про визнання незаконними актів органів виконавчої влади, інших органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, які обмежують права громади, а також повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування;
- 3) розгляд справ про адміністративні правопорушення, віднесені законом до його відання; утворення адміністративних комісій та комісій з питань громадської безпеки, спрямування їх діяльності.

Стаття 83. Функціональні повноваження голови громади

1. Повноваження голови громади починаються з моменту оголошення виборчою комісією громади на пленарному засіданні ради рішення про його обрання і закінчуються в момент вступу

на цю посаду іншої обраної відповідно до закону особи, крім випадків відсторонення його від виконання повноважень в порядку передбаченому цим законом.

2. У разі дострокового припинення повноважень голови громади, відсторонення його від виконання ним своїх повноважень в порядку, визначеному статтею 101 цього закону чи неможливості виконання ним своїх повноважень, тимчасово повноваження голови громади з питань визначених п.п. 1-3, 9, 12, 15, 17, 18, 19, 21, 23 частини 3 цієї статті тимчасово здійснює секретар ради громади; повноваження голови громади з питань визначених п.п. 1, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 20, 22, 23, 24, 25 частини 3 цієї статті тимчасово здійснює перший заступник виконавчого комітету ради.

3. Голова громади:

- 1) видає розпорядження у межах своїх повноважень;
- 2) організує в межах, визначених цим Законом, роботу ради;
- 3) підписує рішення ради;
- 4) організує в межах, визначених цим Законом, роботу виконавчого комітету ради;
- 5) підписує рішення виконавчого комітету ради;
- 6) вносить на розгляд ради пропозицію щодо кандидатури на посаду секретаря ради;
- 7) вносить на розгляд ради пропозиції про кількісний і персональний склад виконавчого комітету ради;
- 8) вносить на розгляд ради пропозиції щодо структури виконавчих органів ради, апарату ради та її виконавчого комітету, їх штатів, встановлених відповідно до типових штатів, затверджених Кабінетом Міністрів України;
- 9) скликає сесії ради, вносить пропозиції до їх порядку денного та формує порядок денний сесій ради і головує на пленарних засіданнях ради;
- 10) забезпечує підготовку на розгляд ради проектів програм соціально-економічного та культурного розвитку, цільових програм з інших питань самоврядування, місцевого бюджету та звіту про його виконання, рішень ради з інших питань, що належать до її відання; оприлюднює затверджені радою програми, бюджет та звіти про їх виконання;
- 11) призначає на посади та звільняє з посад керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідної громади, крім керівників дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів;
- 12) скликає загальні збори громадян за місцем проживання;
- 13) забезпечує виконання рішень місцевого референдуму, відповідної ради, її виконавчого комітету;
- 14) є головним розпорядником бюджетних коштів в частині забезпечення фінансування виконавчого комітету;
- 15) представляє територіальну громаду, раду у відносинах з державними органами, іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, громадянами, міжнародними організаціями відповідно до законодавства;
- 16) представляє виконавчий комітет ради у відносинах з державними органами, іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, громадянами, міжнародними організаціями відповідно до законодавства;
- 17) звертається до суду щодо визнання незаконними актів інших органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, які обмежують права та інтереси громади, а також повноваження ради та її органів;
- 18) укладає від імені територіальної громади договори відповідно до законодавства;
- 19) подає на затвердження ради громади парафований ним договори з питань, віднесених до виключної компетенції ради громади;
- 20) укладає від імені виконавчого комітету ради договори відповідно до законодавства;
- 21) веде особистий прийом громадян;
- 22) забезпечує на відповідній території додержання законодавства щодо розгляду звернень громадян та їх об'єднань;

23) здійснює інші повноваження місцевого самоврядування, визначені цим та іншими законами, якщо вони не віднесені до виключних повноважень ради або не віднесені радою до відання її виконавчих органів.

4. Голова громади несе персональну відповідальність за здійснення наданих йому законом повноважень.

5. При здійсненні наданих повноважень голова громади є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед громадою, підзвітним, підконтрольним і відповідальним – перед радою громади, а з питань здійснення виконавчими органами ради повноважень органів виконавчої влади – підконтрольним відповідним органам виконавчої влади.

6. Голова громади не рідше одного разу на рік звітує про свою роботу перед громадою на відкритій зустрічі з мешканцями громади. На вимогу не менше половини депутатів ради громади, у порядку, визначеному регламентом ради, голова громади зобов'язаний прозвітувати перед радою про роботу виконавчих органів ради за будь-який визначений ними термін в межах терміну його перебування на посаді голови.

Стаття 84. Повноваження виконавчих органів обласних і районних рад

1. До повноважень виконавчих органів обласних і районних рад належать такі повноваження:

1) підготовка і внесення на розгляд ради проектів програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідно районів і областей, цільових програм з інших питань, що знаходяться в сфері компетенції органів місцевого самоврядування районів та областей, а в місцях компактного проживання національних меншин – також програм їх національно-культурного розвитку, проектів рішень, інших матеріалів з питань, передбачених цією статтею; забезпечення виконання рішень ради;

2) підготовка пропозицій до загальнодержавних програм соціально-економічного та культурного розвитку України;

3) забезпечення збалансованого економічного і соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів;

4) підготовка і подання до відповідних органів виконавчої влади фінансових показників і пропозицій до проекту Державного бюджету України;

5) сприяння інвестиційній діяльності на території району, області;

6) об'єднання на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій, розташованих на відповідній території, і населення, а також бюджетних коштів на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання на пайових засадах об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури, шляхів місцевого значення та на заходи щодо охорони праці та охорони навколишнього природного середовища;

7) залучення в порядку, встановленому законом, підприємств, установ та організацій, які не належать до комунальної власності, до участі в обслуговуванні населення відповідної території з питань, що входять до сфери компетенції органів місцевого самоврядування відповідно області, району, координація цієї роботи;

8) затвердження маршрутів відповідно районного та обласного значення і графіків руху місцевого пасажирського транспорту незалежно від форм власності, узгодження цих питань стосовно транзитного пасажирського транспорту;

9) підготовка питань про визначення у встановленому законом порядку територій, їх викупу (викуп) для публічних потреб, для спорудження соціальних та інфраструктурних об'єктів в сфері компетенції органів місцевого самоврядування районів та областей відповідно до містобудівної документації;

10) забезпечення відповідно до сфери компетенції органів місцевого самоврядування району та області розвитку освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, туризму; сприяння відродженню осередків традиційної народної творчості, національно-культурних традицій населення, художніх промислів і ремесел, роботі творчих спілок, національно-культурних товариств, асоціацій, інших громадських та неприбуткових організацій, які діють у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, сім'ї та молоді.

2. Крім повноважень, зазначених у частині першій цієї статті, до повноважень виконавчих органів обласної ради належать:

1) підготовка і подання на затвердження ради пропозицій щодо організації територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; внесення пропозицій до відповідних державних органів щодо оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками історії або культури, які охороняються законом;

2) підготовка проектів рішень про віднесення лісів до категорії захисності, а також про поділ лісів за розрядами такс у випадках і порядку, передбачених законом;

3) організація охорони, реставрації, використання пам'яток історії та культури, архітектури і містобудування, палацово-паркових, паркових та садибних комплексів, природних заповідників місцевого значення;

4) прийняття у встановленому законом порядку рішень про заборону використання окремих природних ресурсів загального користування;

5) визначення відповідно до законодавства режиму використання територій рекреаційних зон;

6) затвердження для підприємств, установ та організацій, розташованих на відповідній території, лімітів викидів і скидів забруднюючих речовин у довкілля та лімітів розміщення відходів у випадках, передбачених законом.

РОЗДІЛ VII АКТИ ОРГАНІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 85. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування

1. Рада в межах своїх повноважень приймає нормативно-правові та інші акти у формі рішень.

2. Виконавчий комітет ради в межах своїх повноважень приймає нормативно-правові та інші акти у формі рішень.

3. Голова громади, голова районної, обласної ради в межах своїх повноважень видає нормативно-правові та інші акти у формі розпорядження.

4. Керівник виконавчого органу спеціальної компетенції видає акти у форму наказів.

5. Рішення ради на її пленарному засіданні після обговорення приймається більшістю депутатів від загального складу ради, крім випадків, передбачених цим Законом. При встановленні результатів голосування до загального складу сільської, селищної, міської ради не включається голова громади, і не враховується його голос.

6. Рішення ради приймається відкритим (у тому числі поіменним) або таємним голосуванням. Таємне голосування обов'язково проводиться у випадках, передбачених пунктами 2 і 16 статті 47 та пунктом 1 статті 48, цього Закону.

7. Рішення ради підписується відповідно головою громади, головою, обласної, районної ради або у випадках, передбачених цим Законом, головуючим на пленарному засіданні ради.

8. Рішення сільської, селищної, міської ради, крім рішення про дострокове припинення повноважень голови громади, у п'ятиденний строк з моменту його прийняття може бути зупинено головою громади своїм розпорядженням і внесено на повторний розгляд відповідної ради з обґрунтуванням зауважень.

Рада зобов'язана у двотижневий строк повторно розглянути рішення. Якщо рада відхилила зауваження голови громади і підтвердила попереднє рішення двома третинами депутатів від загального складу ради, воно набирає чинності в порядку, встановленому цим Законом.

9. Рішення виконавчого комітету ради приймаються на його засіданні більшістю голосів від загального складу виконавчого комітету і підписуються відповідно головою громади, головою виконавчого комітету районної, обласної ради.

10. У разі незгоди голови громади, голови виконавчого комітету районної, обласної ради з рішенням виконавчого комітету ради він може зупинити дію цього рішення своїм розпорядженням та внести це питання на розгляд відповідної ради, яка зобов'язана розглянути це питання на найближчій сесії ради.

11. Рішення виконавчого комітету ради з питань, віднесених до власної компетенції виконавчих органів ради, можуть бути скасовані відповідною радою.

12. Накази керівників виконавчих органів спеціальної компетенції відповідної ради можуть бути скасовані відповідно головою громади, головою виконавчого комітету районної, обласної ради.

13. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування набирають чинності з дня їх офіційного оприлюднення, якщо ними не встановлено більш пізній строк набрання чинності.

Акти, що стосуються управління майном органів місцевого самоврядування набирають чинності не раніше закінчення терміну, визначеного ч.3 статті 86 цього закону.

14. Нормативно-правові акти мають необмежений термін дії і можуть бути скасовані шляхом внесення змін до цих рішень.

15. Акти одноразової дії можуть бути скасовані тільки до їх виконання. Термін дії таких актів є необмежений, якщо інше не встановлено законом.

Стаття 86. Оприлюднення актів органів місцевого самоврядування.

1. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування в термін не пізніше п'яти робочих днів після його підписання доводяться до відома населення через їх оприлюднення через публікацію у друкованому органі – офіційному бюлетені ради та на Інтернет-ресурсах, які рішенням відповідної місцевої ради визначені офіційними.

2. Районні, обласні, міські ради розміщують прийняті ними та їх виконавчими органами акти на власних Інтернет-ресурсах, які забезпечують цілодобовий та безкоштовний доступ громадян та обладнані пошуковими системами. Вимоги до Інтернет-ресурсу визначаються Кабінетом Міністрів України.

3. З дотриманням вимог частини 2 цієї статті акти органів місцевого самоврядування сільських, селищних громад, які не мають власних Інтернет-ресурсів, розміщуються на Інтернет-ресурсах відповідних районних державних адміністрацій на безоплатній основі.

4. На вимогу громадян їм може бути видана копія відповідних актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування. За видання такої копії справляється плата, що не може перевищувати витрат на її виготовлення.

Стаття 87. Офіційний бюлетень ради.

1. Офіційний бюлетень ради громади є друкованим органом органів місцевого самоврядування.

2. Засновником офіційного бюлетеня ради є відповідна рада. За спільним рішенням декількох рад може випускатись офіційний бюлетень декількох органів місцевого самоврядування.

3. Офіційний бюлетень випускається в міру необхідності, але не рідше одного разу на місяць.

4. Безоплатній публікації в офіційному бюлетені ради підлягають акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування, акти голів місцевих адміністрацій про зупинення дії акту органу місцевого самоврядування чи посадової особи місцевого самоврядування, оголошення та звіти про закупівлі, інші оголошення публічного характеру.

5. Офіційний бюлетень видається українською мовою. За рішенням ради поряд з текстом публікацій українською мовою можуть міститись переклади цих текстів іншими мовами, при цьому законну силу має текст, опублікований українською мовою.

6. Будь-яка реклама у бюлетені, в тому числі, політична, в прямому та прихованому вигляді не допускається.

7. Офіційний бюлетень розповсюджується шляхом підписки, в тому числі, обов'язкової для закладів громадського харчування, що мають право на торгівлю алкогольними напоями. Вартість підписки не повинна перевищувати собівартості випуску бюлетеня.

8. Офіційний бюлетень повинен бути доступним для вільного користування відвідувачами закладів громадського харчування, що мають право на торгівлю алкогольними напоями протягом не менше трьох місяців від дати його виходу.

Стаття 88. Перевірка актів органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб на їх відповідність Конституції та законам України

1. Орган місцевого самоврядування, чи посадова особа, що прийняли акт, протягом не більше трьох днів від дати його підписання, передають цей акт та електронну форму акта до відповідної місцевої державної адміністрації, а саме:

1) акти голови громади, голови районної ради, ради громади, районної ради, виконавчих органів спеціальної компетенції ради громади, районної ради – до відповідної районної державної адміністрації;

2) акти голови обласної ради, обласної ради, виконавчих органів спеціальної компетенції обласної ради – до відповідної обласної державної адміністрації.

2. Акти, які стосуються внутрішньої організації роботи ради, її виконавчих органів, крім нормативно-правових та актів на призначення на посаду, які вимагають погодження з органами виконавчої влади, до відповідної місцевої державної адміністрації не подаються.

3. Голова відповідної місцевої державної адміністрації, протягом тридцяти календарних днів – для актів нормативно – правового спрямування та п'ятнадцяти днів – для інших актів, з дня отримання акта органу місцевого самоврядування може своїм розпорядженням зупинити акт з мотивів його невідповідності Конституції та законам України та повідомити про це орган місцевого самоврядування.

4. Одночасно із зупиненням дії акту органу місцевого самоврядування чи посадової особи місцевого самоврядування голова відповідної місцевої державної адміністрації звертається до адміністративного суду з адміністративним позовом про визнання цього акта незаконним. Судовий збір при цьому не справляється.

Якщо голова місцевої державної адміністрації в день зупинення рішення органу місцевого самоврядування або посадової особи місцевого самоврядування не звернувся з позовом до адміністративного суду або якщо адміністративний суд відмовив у відкритті провадження за цим позовом, рішення про зупинення акту втрачає чинність.

5. У випадку визнання акту органу місцевого самоврядування чи посадової особи таким, що не відповідає закону чи Конституції, він втрачає чинність з моменту вступу в силу рішення суду.

Стаття 89. Державна реєстрація актів органів місцевого самоврядування

1. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування підлягають державній реєстрації територіальними органами Міністерства юстиції України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Реєстрація актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування здійснюється в семиденний термін після сплину терміну перевірки їх на відповідність Конституції та законам України відповідно до статті 86 цього Закону чи після набрання сили рішення суду про їх відповідність Конституції та законам України (*варіант – після опублікування*).

РОЗДІЛ VIII МАТЕРІАЛЬНА І ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ГРОМАД

Стаття 90. Право комунальної власності громад, районів та регіонів

1. Правом комунальної власності громади є її право на свій розсуд і на підставі закону безпосередньо володіти, користуватися, а також через відповідні органи місцевого самоврядування розпоряджатися об'єктами комунальної власності. Комунальна власність є матеріальною основою місцевого самоврядування громад.

2. Громадам належить право комунальної власності на рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, землю, природні ресурси, підприємства, установи та організації, в тому числі банки, страхові товариства, а також пенсійні фонди, частку в майні підприємств, житловий фонд, нежитлові приміщення, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування та інше майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження. Спадщина, відкрита на території громади і визнана судом відмерлою, а також майно, визнане безхазяйним, переходить у власність відповідної громади.

3. Підставою для набуття громадою права комунальної власності є безоплатна передача державою майна та майнових прав, необхідних для виконання закріплених за місцевим самоврядуванням функцій; передача іншого майна за згодою ради громади державою, іншими суб'єктами права

власності; створення, придбання, набуття майна органами місцевого самоврядування громади в порядку, встановленому законом.

4. Від імені та в інтересах громади право комунальної власності здійснює відповідна рада громади. Ради громад самостійно затверджують переліки об'єктів комунальної власності відповідних громад.

5. Громади безпосередньо або через органи місцевого самоврядування можуть об'єднувати на договірних засадах на праві спільної власності об'єкти права комунальної власності, а також кошти місцевих бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, установ та організацій і створювати для цього відповідні органи і служби.

Районні та обласні ради не мають власності	Районні та обласні ради мають власність	Коментар
6. Районні та обласні ради від імені громад здійснюють управління об'єктами їхньої спільної власності, що задовольняють спільні потреби громад.	6. Районні та обласні ради реалізують право власності на майно, що забезпечує реалізацію самоврядних повноважень відповідно району та області.	Відповідно до концепції і узгодженого раніше проекту змін КУ має бути власність району та області

7. Органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах громад відповідно до закону здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.

8. Доцільність, порядок та умови відчуження об'єктів права комунальної власності визначаються відповідною радою. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до відповідних місцевих бюджетів і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетами розвитку.

9. Питання про відчуження об'єктів спільної власності громад вирішується районною, обласною радою лише за попередньою згодою всіх без винятку громад відповідного району, області в особі відповідних рад громад, що оформляється рішеннями цих рад.

10. Майнові операції, які здійснюються органами місцевого самоврядування з об'єктами права комунальної власності, не повинні ослаблювати економічні основ місцевого самоврядування, зменшувати обсяг та погіршувати умови надання послуг населенню.

11. Право комунальної власності громади захищається законом на рівних умовах з правами власності інших суб'єктів. Об'єкти права комунальної власності не можуть бути вилучені у територіальних громад і передані іншим суб'єктам права власності без згоди безпосередньо громади або відповідного рішення ради чи уповноваженого нею органу, за винятком випадків, передбачених законом.

12. Ради громад мають право:

1) вносити пропозиції про передачу або продаж у комунальну власність відповідних громад підприємств, установ та організацій, їх структурних підрозділів та інших об'єктів, що належать до державної та інших форм власності, якщо вони мають важливе значення для життєзабезпечення громад; у визначеному законом порядку вилучати майно з приватної в комунальну власність з мотивів забезпечення суспільних потреб;

2) на переважне придбання в комунальну власність приміщень, споруд, інших об'єктів, розташованих на відповідній території, якщо вони можуть бути використані для забезпечення комунально-побутових та соціально-культурних потреб громад.

13. Інші питання правового режиму комунальної власності визначаються законом.

Стаття 91. Місцеві бюджети

1. Органи місцевого самоврядування самостійно розробляють, затверджують і виконують відповідні місцеві бюджети згідно з цим Законом та бюджетним законодавством.

2. Для цілей цього закону доходи місцевих бюджетів поділяються на власні та закріплені.

До власних доходів зараховуються місцеві податки та збори, кошти від відчуження комунального майна, інші види доходів, не віднесені до закріплених.

До закріплених доходів належать частки загальнодержавних податків та зборів чи окремі загальнодержавні податки, визначені законом.

3. До видатків на виконання власних повноважень відносяться видатки на реалізацію програм, що відносяться до галузевої компетенції громад, визначених ч. 7-19 статті 43 цього закону.

До видатків на виконання делегованих повноважень відносяться видатки на реалізацію програм, що відносяться до галузевої компетенції громад, визначених ч. 1-6 статті 43 та видатки на виконання програм, що відносяться до галузевої компетенції органів місцевого самоврядування району та області.

4. Кошти бюджетів громад можуть об'єднуватися на договірних засадах для реалізації спільних соціально-економічних та культурних програм та інших програм і передаватися до виконання органами місцевого самоврядування інших громад, районів чи областей.

5. Місцеві бюджети є самостійними, вони не включаються до Державного бюджету України та інших місцевих бюджетів.

6. Самостійність місцевих бюджетів громад гарантується:

- забезпеченням істотної частки власних та закріплених доходів у надходженнях до місцевих бюджетів;
- достатністю власних доходів для виконання власних повноважень місцевого самоврядування;
- достатністю та стабільністю закріплених доходів та переданих з державного бюджету трансфертів для виконання делегованих державою повноважень;
- правом рад громад самостійно визначати напрями використання коштів місцевих бюджетів громад відповідно до закону.

7. Втручання державних органів у процес складання, затвердження і виконання місцевих бюджетів не допускається, за винятком випадків, передбачених законом.

Стаття 92. Вимоги до бюджетного законодавства в частині місцевих бюджетів

1. Бюджетне законодавство в частині місцевих бюджетів повинно забезпечувати виконання таких умов:

1) Рівень фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування повинен відповідати їхнім повноваженням, визначеним законодавством. При цьому середній рівень дотаційності для місцевих бюджетів різних рівнів повинен бути однаковим.

2) У частині делегованих державою повноважень законодавством встановлюються стандарти надання послуг, уніфіковані по всій країні. Обсяг трансфертів з державного бюджету має забезпечувати дотримання цих стандартів. Нормативи бюджетної забезпеченості повинні розраховуватись виходячи з вартості застосування соціальних стандартів розрахованих на базі середньостатистичних адміністративно-територіальних одиниць кожного рівня та типу.

3) У частині власних повноважень законодавством встановлюються загальні вимоги для місцевого самоврядування щодо якості надання публічних послуг.

4) Законом може бути встановлено максимальний обсяг видатків на утримання органів місцевого самоврядування та мінімальний обсяг видатків на забезпечення делегованих повноважень.

5) Для забезпечення фінансовими ресурсами виконання делегованих повноважень за органами місцевого самоврядування закріплюються джерела доходів, які за своєю природою є загальнонаціональними, однак на рівень адміністрування яких органи місцевого самоврядування мають суттєвий вплив. При цьому вказані джерела повинні бути стабільними та добре прогнозованими. Має бути забезпечена така схема фінансової допомоги з боку держави на виконання делегованих повноважень, яка б заохочувала ініціативу місцевих рад до збільшення їх надходжень.

6) Для забезпечення власних повноважень органам місцевого самоврядування законом надаються фінансові ресурси, які є стабільними, територіально однорідними, прив'язані до території, сплати яких важко уникнути, які легко адмініструються. При цьому органам місцевого самоврядування мають бути надані необхідні інструменти для забезпечення виконання цих повноважень у вигляді місцевих податків, права їх встановлення, регулювання ставок, адміністрування, правового захисту рішень місцевого самоврядування в частині стягнення місцевих подат-

ків та зборів. Держава може надавати фінансову допомогу місцевим бюджетам в частині забезпечення власних повноважень.

7) При виробленні податкової політики повинні бути витримані такі вимоги в частині надання пільг в оподаткуванні:

- соціальні питання не можна вирішувати фіскальними інструментами;
- пільги можуть надаватись лише виходячи із особливостей об'єкта оподаткування, а не фінансового стану чи інших особливостей платника податку;
- пільги по податках можуть надаватись органом влади лише того рівня, до бюджету якого зараховуються такі податки;
- пільги в оподаткуванні повинні надаватись на термін, що не перевищує один бюджетний період рішенням про місцевий бюджет і відображатись в доходній частині бюджету зі знаком «мінус».

8) Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, як правило, спрямовуються на реалізацію інвестиційних проектів та на компенсацію втрат місцевих бюджетів від наданих державою пільг в податковій та соціальній сфері. Субвенції на здійснення програм соціального захисту можуть надаватись тільки при згоді органів місцевого самоврядування на отримання такої субвенції.

9) Трансферти мають надаватись безпосередньо до місцевих бюджетів, які є кінцевими отримувачами цих трансфертів.

Процедури надання трансфертів мають забезпечувати своєчасність, рівномірність, гарантованість та повноту їх надання.

10) Для здійснення видаткових повноважень інвестиційного характеру органи місцевого самоврядування мають отримати доступ до ринку запозичень. При цьому участь держави повинна носити контрольний характер.

11) Адміністрування податків та зборів, що відносяться до власних доходів, має здійснюватись безпосередньо органами місцевого самоврядування.

12) Місцеві ради повинні мати можливість використовувати інструменти зовнішнього аудиту місцевого бюджету незалежними аудиторами.

13) Має бути забезпечено середньострокове планування та затвердження бюджетів, у першу чергу щодо бюджету розвитку. При цьому необхідно забезпечувати правоприємність прийнятих у попередні роки рішень щодо довгострокових та середньострокових програм.

14) Тендерні процедури повинні бути прив'язані до етапів бюджетного процесу.

2. Мінімальні розміри місцевих бюджетів громад визначаються на основі нормативів бюджетної забезпеченості на споживача таких послуг, виходячи з рівня вартості забезпечення мінімальних соціальних потреб, визначених законом.

РОЗДІЛ ІХ ГАРАНТІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 93. Гарантії місцевого самоврядування, органів та посадових осіб

1. Органи та посадові особи місцевого самоврядування самостійно реалізують надані їм повноваження.

2. Органи виконавчої влади, їх посадові особи не мають права втручатися в законну діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування громад у сфері власних повноважень, а також вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим та іншими законами до повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, крім випадків, передбачених законом.

3. У разі розгляду місцевою державною адміністрацією питань, які стосуються інтересів місцевого самоврядування, вона повинна повідомити про це відповідні органи та посадових осіб місцевого самоврядування.

4. Органи та посадові особи місцевого самоврядування мають право звертатися до суду щодо визнання незаконними актів місцевих органів виконавчої влади, інших органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, які обмежують права громад, повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

5. Акти органів державної влади, що тягнуть за собою додаткові витрати з місцевих бюджетів чи зменшують їх доходи, діють у випадку і в межах, передбачених Державним бюджетом України на виконання таких актів.

Стаття 94. Обов'язковість актів і законних вимог органів та посадових осіб місцевого самоврядування

1. Акти органів місцевого самоврядування, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території громади органами державної влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на території громади.

2. Місцеві органи державної влади, підприємства, установи та організації, а також громадяни несуть встановлену законом відповідальність перед органами місцевого самоврядування громади за заподіяну місцевому самоврядуванню шкоду їх діями або бездіяльністю, а також у результаті невиконання рішень органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади, прийнятих у межах наданих їм повноважень.

Стаття 95. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування

1. Органи та посадові особи місцевого самоврядування несуть відповідальність за свою діяльність перед громадянами, державою, юридичними і фізичними особами.

2. Підстави, види і порядок відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування визначаються Конституцією України, цим та іншими законами.

Стаття 96. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування громад перед громадами

1. Органи та посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед громадами. Вони періодично, але не менш як раз на рік, інформують населення про виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку, місцевого бюджету, з інших питань місцевого значення, звітують перед громадами про свою діяльність.

2. Громада у будь-який час може достроково припинити повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади, якщо вони порушують Конституцію або закони України, обмежують права і свободи громадян, не забезпечують здійснення наданих їм законом повноважень.

3. Порядок і випадки дострокового припинення повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування громадами визначаються цим та іншими законами.

Стаття 97. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування громад перед державою

1. Органи та посадові особи місцевого самоврядування несуть відповідальність перед державою у разі:

1) порушення ними Конституції або законів України;
2) здійснення дій чи допущення бездіяльності, які спрямовані проти територіальної цілісності української держави, зміни конституційного ладу, створення загрози життю та здоров'ю громадян.

2. Відповідальність органів та посадових осіб, за дії, визначені у частині 1 цієї статті передбачає дострокове припинення їх повноважень у порядку, визначеному законом.

3. Щодо посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад, за наявності підстав, визначених у пункті 2) частини 1 цієї статті встановлюється кримінальна відповідальність.

Стаття 98. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування громад перед юридичними і фізичними особами

1. Шкода, заподіяна юридичним і фізичним особам в результаті неправомірних рішень, дій або бездіяльності органів місцевого самоврядування громади, відшкодовується за рахунок коштів місцевого бюджету громади, а в результаті неправомірних рішень, дій або бездіяльності посадових осіб місцевого самоврядування громади – за рахунок їх власних коштів у порядку, встановленому законом.

2. Розмір шкоди, нанесеної юридичним і фізичним особам, внаслідок скасування акту, органів місцевого самоврядування, посадових осіб в порядку, визначеному статтею 85 цього Закону, але був виконаний до прийняття відповідного судового рішення, визначається як обсяг прямих грошових витрат, підтверджених документально, юридичними і фізичними особами, що були безпосередніми бенефіціарами вказаного акту.

3. Спори про поновлення порушених прав юридичних і фізичних осіб, що виникають в результаті рішень, дій чи бездіяльності органів або посадових осіб місцевого самоврядування громади, вирішуються в судовому порядку.

Стаття 99. Дострокове припинення повноважень ради

1. Повноваження ради громади достроково припиняються Президентом України в тижневий термін після оголошення результатів місцевого референдуму якщо:

1) винесена на місцевий референдум ініціатива ради громади щодо дострокового припинення повноважень голови громади за результатами референдуму не підтримана;

2) винесена на місцевий референдум ініціатива громадян щодо дострокового припинення повноважень ради громади за результатами референдуму підтримана.

2. Повноваження ради можуть бути достроково припинені Президентом України з таких підстав:

1) якщо протягом місяця з дня початку своєї першої сесії рада не може сформувати виконавчий комітет;

2) якщо рада протягом більше трьох місяців не збирається на чергову сесію;

3) якщо протягом 30 днів після закінчення терміну прийняття рішення, яке рада зобов'язана прийняти відповідно до закону, таке рішення нею не прийнято.

3. Президент України може застосувати своє право достроково припинити повноваження ради з підстав, визначених частиною другою цієї статті лише в термін до усунення цих підстав.

4. Одночасно з припиненням повноважень ради Президент України призначає позачергові вибори ради в чотиримісячний термін після дострокового припинення її повноважень.

5. Президент України застосовує своє право дострокового припинення повноважень ради самостійно чи за поданням голови обласної, Київської, Севастопольської міської державної адміністрації, а щодо ради громади – також головою громади.

6. Порядок призначення, підготовки, проведення та встановлення результатів місцевого референдуму щодо дострокового припинення повноважень ради громади визначається законом.

Стаття 100. Підстави дострокового припинення повноважень голови громади

1. Повноваження голови громади припиняються достроково з таких підстав:

1) припинення його громадянства;

2) виїзду на постійне проживання за межі України;

3) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього за вчинення умисного злочину або вироком, яким передбачено позбавлення або обмеження волі, у тому числі з відстороненням виконання;

4) визнання його судом недієздатним;

5) його смерті;

6) порушення ним вимог щодо встановленого законом обмеження сумісності його діяльності з іншою роботою (діяльністю);

7) якщо за результатами референдуму щодо дострокового припинення повноважень голови громади ця ініціатива була підтримана.

2. Повноваження голови громади можуть бути також достроково припинені у разі:

1) його особистого звернення до ради громади з письмовою заявою на сесії відповідної ради про складення ним повноважень голови;

2) у випадку відсторонення голови громади від виконання ним повноважень в порядку, встановленому статтею 81 цього закону, якщо адміністративним судом прийнято рішення про незаконність акту органу місцевого самоврядування, призупиненого головою державної адміністрації.

3. Референдум щодо дострокового припинення повноважень голови громади проводиться за ініціативою громадян чи за рішенням ради громади.

4. Рада громади може прийняти рішення про проведення референдуму щодо дострокового припинення повноважень голови громади у випадку:

1) невиконання покладених на нього обов'язків, що засвідчено не менш як двома рішеннями ради громади;

2) порушення ним прав та свобод громадян, прав та законних інтересів територіальної громади, встановлених Конституцією та законами України, засвідченого рішенням суду.

5. Порядок призначення, підготовки, проведення та встановлення результатів місцевого референдуму щодо дострокового припинення повноважень голови громади визначається законом.

Стаття 101. Порядок дострокового припинення повноважень голови громади

1. За наявності підстав, зазначених у пунктах 1) – 5) частини першої статті 79 цього Закону, повноваження голови громади припиняються з дня оголошення головою на сесії ради громади офіційних документів, які засвідчують настання таких підстав.

2. За наявності підстави, зазначеної у пункті б) частини першої статті 79 цього Закону, повноваження голови громади припиняються з дня набуття законної сили відповідного рішення суду.

3. За наявності підстави, зазначеної у пункті 7) частини першої статті 79 цього Закону, повноваження голови громади припиняються з дня опублікування акта про результати референдуму щодо дострокового припинення повноважень голови громади.

4. За наявності підстави, зазначеної у пункті 1) частини другої статті 79 цього Закону, повноваження голови громади припиняються рішенням відповідної ради за результатами обговорення заяви голови. Рада громади може відмовити голові громади у задоволенні його заяви. У разі повторного подання головою громади такої заяви протягом терміну від п'яти до десяти днів після прийняття рішення ради про відмову у задоволенні заяви про складення повноважень голови повноваження голови громади припиняються з дня оголошення повторної заяви на сесії ради громади.

5. За наявності підстав, визначених частинами першою та другою статті 79 цього Закону, Президент України призначає позачергові вибори голови громади в чотиримісячний термін після дострокового припинення повноважень голови.

6. Питання про призначення Президентом України позачергових виборів голови громади з підстав, визначених цим Законом, може порушуватись перед Президентом України радою громади, головою обласної, Київської, Севастопольської міської державної адміністрації.

Стаття 102. Припинення діяльності органів місцевого самоврядування за наявності підстав, визначених пунктом 2) частини 1 статті 97 цього Закону

1. За наявності підстав, визначених пунктом 2) частини 1 статті 97 цього Закону, повноваження сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради, сільського, селищного, міського голови припиняються з моменту оприлюднення Указу Президента України.

2. Проект Указу Президента України про припинення повноважень вносить Кабінет Міністрів України на підставі подання голови відповідної обласної державної адміністрації у якому викладається суть діяльності/бездіяльності органів місцевого самоврядування, які спрямовані проти територіальної цілісності української держави, зміни конституційного ладу, створення загрози життю та здоров'ю громадян, фактичним усуненням органів місцевого самоврядування від здійснення своїх повноважень, передачею своїх повноважень іншим органам, групам осіб, що не передбачено законом.

3. Подання, визначене у частині 2 цієї статті, може бути подано Кабінету Міністрів України Головою Служби безпеки України чи Генеральним прокурором України.

4. Указом Президента України, визначається: перелік органів та посадових осіб, повноваження яких припиняються; термін, на який припиняються повноваження; особа тимчасового урядового уповноваженого на якого покладається управління місцевими справами, що належать до компетенції органів та посадових осіб, повноваження яких припиняються.

5. Повноваження тимчасового урядового уповноваженого у випадку припинення повноважень районної чи обласної ради може бути покладено на голову відповідної державної адміністрації.

Стаття 103 Тимчасовий державний уповноважений

1. Тимчасовий державний уповноважений призначається на період до набуття повноважень органами місцевого самоврядування, сформованими на нових виборах, що призначаються після нормалізації ситуації у відповідній адміністративно-територіальній одиниці.

2. Тимчасовий державний уповноважений у територіальній громаді виконує повноваження відповідно сільського, селищного, міського голови, виконавчого органу ради, а також повноваження відповідної ради, за винятком повноважень, визначених у статті 47 частина 2 пп. 1), 3-12), 14-19), та частин 3 пп. 3-5), 8-10), 29), 32), 36-39) цього Закону.

3. Тимчасовий державний уповноважений у районі чи області виконує повноваження відповідної ради та її голови за винятком повноважень визначених у статті 48, частина 1 пп. 1-10), 13), 20) та частини 3 цього Закону.

4. Тимчасовий державний уповноважений має право невідкладного прийому головами місцевих державних адміністрацій, керівниками центральних органів виконавчої влади.

5. Додаткові повноваження тимчасового державний уповноваження щодо координації територіальних органів виконавчої влади у відповідних адміністративно-територіальних одиницях визначаються указом Президента України.

6. У особливих випадках, при призначенні тимчасового державного уповноваженого йому може бути надано державну охорону, а у відповідній адміністративно-територіальній одиниці посилено правоохоронні органи.

Стаття 104. Основні завдання та способи діяльності тимчасового державного уповноваженого

1. Основним завданням діяльності тимчасового державного уповноваженого є нормалізація ситуації у відповідній територіальній громаді, районі, області та підготовка до проведення нових місцевих виборів.

2. Тимчасовий державний уповноважений організовує свою діяльність виходячи із поєднання інтересів місцевого населення та державних інтересів, запроваджує інструменти громадського діалогу з різними професійними, громадськими, політичними середовищами у громаді, районі області.

3. Для врахування інтересів місцевого населення при прийнятті управлінських рішень, тимчасовий державний уповноважений може створювати консультативно-дорадчі органи для попереднього розгляду питань.

4. Рішення тимчасового державного уповноваженого приймаються у формі розпоряджень, які набувають чинності з моменту їх оприлюднення.

5. Тимчасовий урядовий уповноважений несе персональну відповідальність за свою діяльність перед Кабінетом Міністрів України.

6. Координація діяльності та організаційна і методична підтримка діяльності тимчасових державних уповноважених покладається на центральний орган виконавчої влади у сфері регіональної політики.

РОЗДІЛ X ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності в порядку, передбаченому Законом України: «Про проведення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» (робоча назва).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про місцеві державні адміністрації

Відповідно до Конституції України цей Закон визначає організацію, повноваження і порядок діяльності місцевих державних адміністрацій.

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Місцеві державні адміністрації в системі органів виконавчої влади

1. Місцева державна адміністрація є місцевим органом виконавчої влади загальної компетенції і входить до системи органів виконавчої влади.
2. Місцева державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.
3. В районах Автономної Республіки Крим та областей виконавчу владу здійснюють районні державні адміністрації.
4. В областях виконавчу владу здійснюють обласні державні адміністрації.
5. Особливості організації, повноваження і порядок діяльності державних адміністрацій у містах Київ та Севастополь визначаються окремими законами України.

Стаття 2. Основні завдання місцевих державних адміністрацій

1. Місцева державна адміністрація на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці здійснює:
 - 1) нагляд за дотриманням меж повноважень, визначених Конституцією та законами України, в актах органів місцевого самоврядування та посадових осіб місцевого самоврядування;
 - 2) координацію діяльності територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;
 - 3) координацію діяльності усіх органів публічної адміністрації в умовах спеціального правового режиму;
 - 4) спрямування діяльності інспекцій;
 - 5) надання адміністративних послуг у випадках, передбачених законом;
 - 6) управління об'єктами державного майна через територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, які входять до складу місцевих державних адміністрацій;
 - 7) виконання інших повноважень визначених законами України.

Стаття 3. Принципи діяльності місцевих державних адміністрацій

1. Місцеві державні адміністрації діють на засадах:
 - 1) верховенства права – спрямування діяльності на забезпечення прав і свобод людини і громадянина, здійснення її на засадах справедливості та гуманізму;
 - 2) законності – здійснення повноважень у межах та в порядку, встановлених Конституцією та законами України;
 - 3) відкритості – забезпечення постійного інформування суспільства про діяльність місцевих державних адміністрацій, гарантування доступу кожного в обсягах та порядку, визначених законом, до інформації про діяльність цих органів, забезпечення громадського обговорення найважливіших актів місцевих державних адміністрацій;
 - 4) єдності державної політики – місцеві державні адміністрації забезпечують однакову реалізацію державної політики на території держави відповідно до засад, визначених Верховною Радою України, на основі актів Президента України та Кабінету Міністрів України;
 - 5) безперервності – забезпечення постійного здійснення повноважень місцевими державними адміністраціями, незалежно від політичних процесів у державі та за її межами;

б) підконтрольності – забезпечення внутрішнього контролю та контролю з боку інших органів державної влади та громадськості за діяльністю місцевих державних адміністрацій;

7) ефективності – забезпечення досягнення максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів та часу;

8) субсидіарності і – передачі функцій і повноважень органів виконавчої влади на рівень, максимально близький до споживача, який можливий без погіршення якості надання таких послуг;

9) запобігання конфлікту інтересів – виключення участі посадових осіб місцевих державних адміністрацій у прийнятті владного рішення, яке пов'язане або може бути пов'язане з їхніми особистими інтересами або інтересами їх близьких родичів чи інших пов'язаних осіб.

Стаття 4. Статус та атрибути місцевих державних адміністрацій

1. Місцеві державні адміністрації є юридичними особами.

2. Місцеві державні адміністрації мають печатки із зображенням Державного Герба України та своїм найменування, рахунки в територіальних органах Державного казначейства України.

3. Районні та обласні державні адміністрації знаходяться, відповідно, в районних та обласних центрах.

4. На будинках, де розміщуються місцеві державні адміністрації та їх структурні підрозділи, піднімається Державний Прапор України і вивішуються таблички із зображенням Державного Герба України та найменуванням розташованого там органу державною мовою.

5. Зразки печаток і відповідних табличок місцевих державних адміністрацій та їх структурних підрозділів затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 5. Правові засади діяльності місцевих державних адміністрацій

1. Організація, повноваження і порядок діяльності місцевих державних адміністрацій встановлюється Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

2. Місцеві державні адміністрації у своїй діяльності керуються Конституцією України, цим та іншими законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України.

II. СКЛАД ТА ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

Стаття 6. Склад і структура місцевих державних адміністрацій

1. Склад місцевих державних адміністрацій формують голови місцевих державних адміністрацій в порядку, визначеному законодавством.

2. Структура місцевих державних адміністрацій визначається Кабінетом Міністрів України відповідно до повноважень місцевих державних адміністрацій визначених Конституцією України та законами України.

3. Структура місцевої державної адміністрації включає у себе голову, його заступників, структурні підрозділи, які забезпечують реалізацію функцій і повноважень її голови, структурні підрозділи, які забезпечують контроль за дотриманням Конституції та законів органами та посадовими особами місцевого самоврядування, територіальні органи державних інспекцій а також структурні підрозділи, які забезпечують координацію діяльності територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

Для забезпечення діяльності місцевої державної адміністрації у її структурі утворюється секретаріат.

4. Положення про структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій затверджуються Кабінетом Міністрів України.

5. Загальна чисельність працівників місцевих державних адміністрацій не повинна перевищувати кількість штатів, визначену Кабінетом Міністрів.

Стаття 7. Утворення та ліквідація місцевих державних адміністрацій

1. Місцева державна адміністрація утворюється чи ліквідується одночасно з утворенням чи ліквідацією відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

2. Організаційні заходи щодо утворення та ліквідації місцевих державних адміністрацій здійснюються Кабінетом Міністрів України на підставі акту про утворення чи ліквідацію відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Стаття 8. Голова місцевої державної адміністрації

1. Місцеву державну адміністрацію очолює голова відповідної місцевої державної адміністрації.

2. Голова місцевої державної адміністрації є державним службовцем.

Посада голови місцевої державної адміністрації не належить до політичних посад.

3. Призначення на посаду та звільнення з посади голови місцевої державної адміністрації не пов'язується з вступом на пост Президента України, припиненням виконання ним повноважень, а також формуванням нового складу Кабінету Міністрів України, складенням ним своїх повноважень або його відставки.

4. Голова районної державної адміністрації в районі, де розміщений обласний центр одночасно виконує повноваження голови обласної державної адміністрації.

Стаття 9. Призначення на посаду голови місцевих державних адміністрацій

1. Голова місцевої державної адміністрації призначається на посаду Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України на термін, що не перевищує три роки.

2. На посаду голови місцевої державної адміністрації призначається особа, яка займає посаду не нижче другої категорії або в порядку переведення особа, яка на момент призначення працює головою іншої місцевої державної адміністрації.

3. На посаду голови районної державної адміністрації вперше може бути призначена особа, яка перебуває в кадровому резерві голів місцевих державних адміністрацій не менше року.

4. Подання щодо призначення Президентом України особи на посаду голови місцевої державної адміністрації вноситься Кабінетом Міністрів України протягом 7 календарних днів після звільнення голови місцевої державної адміністрації з посади або припинення повноважень голови місцевої державної адміністрації.

Подання щодо призначення Президентом України особи на посаду голови місцевої державної адміністрації в порядку переведення вноситься Кабінетом Міністрів не пізніше як за 30 днів до закінчення трирічного терміну перебування на посаді голови місцевої державної адміністрації.

5. Кандидатури на посади голів місцевих державних адміністрацій на розгляд Кабінету Міністрів України вносяться Прем'єр-міністром України. На кожен посаду вноситься одна кандидатура.

6. За результатами розгляду подання Кабінету Міністрів України Президент України протягом 14 календарних днів після одержання подання призначає відповідну особу на посаду голови місцевої державної адміністрації або відхиляє подану кандидатуру із зазначенням мотивів такого рішення.

7. У разі вмотивованого відхилення Президентом України поданої кандидатури Кабінет Міністрів України протягом 15 днів подає на розгляд Президентові України іншу кандидатуру.

8. У разі, якщо особа, яка була звільнена з посади голови місцевої державної адміністрації у порядку переведення, не була призначена на посаду голови місцевої державної адміністрації у встановлені цією статтею терміни, вона переводиться до кадрового резерву голів місцевих державних адміністрацій.

9. На посаду голови обласної державної адміністрації може бути призначена особа, яка перебувала на посаді голови не менше трьох районних державних адміністрацій загальною тривалістю не менше 6 років.

10. Голова місцевої державної адміністрації набуває повноваження з моменту набрання чинності указу Президента України про його призначення на цю посаду.

Стаття 10. Кадровий резерв голів місцевих державних адміністрацій

1. Кадровий резерв голів місцевих державних адміністрацій формується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань державної служби.

2. Формування кадрового резерву голів місцевих державних адміністрацій здійснюється за результатами відкритого конкурсу, який проводиться в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

3. Включення та виключення осіб з кадрового резерву голів місцевих державних адміністрацій здійснюється Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України. (варіант – Держслужби).

4. Гранична чисельність кадрового резерву голів місцевих державних адміністрацій повинна перебувати в межах 50-100 відсотків посад голів місцевих державних адміністрацій.

5. До кадрового резерву голів місцевих державних адміністрацій може бути включений дієздатний громадянин України, який вільно володіє державною мовою, має вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра та досвід роботи не менше трьох років на посадах не нижче п'ятої категорії посад державних службовців чи відповідних посад в органах місцевого самоврядування, а також надав у встановленому порядку згоду на проведення спеціальної перевірки відомостей, що подаються кандидатом. Кандидат на день подання заяви про включення до кадрового резерву повинен працювати на посаді, що віднесена до посад не нижче п'ятої категорії посад державних службовців або мати вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра державного управління на очній формі навчання в місті Києві.

6. До кадрового резерву голів місцевих державних адміністрацій не можуть бути включені особи, які мають судимість за вчинення умисного злочину, а також особи, які були звільнені з посад державних службовців, посад в органах місцевого самоврядування через службову невідповідність, – протягом п'яти років після такого звільнення, особи, яких було притягнуто до відповідальності за корупційні правопорушення, – протягом п'яти років після притягнення до відповідальності.

7. Особи, включені до кадрового резерву голів місцевих державних адміністрацій, проходять підвищення кваліфікації в Національній академії державного управління при Президентові України за спеціальною програмою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

8. Виведення з кадрового резерву здійснюється:

- 1) за власною заявою;
- 2) при відмові особи від пропозиції щодо призначення на посаду голови місцевої державної адміністрації;
- 3) якщо при перевірці виявлені дані, що свідчать про неможливість особи займати посаду голови місцевої державної адміністрації;
- 4) за результатами проходження підвищення кваліфікації;
- 5) по закінченні п'ятирічного терміну перебування в кадровому резерві;
- 6) при призначенні на посаду голови місцевої державної адміністрації чи на посаду першої категорії посад державних службовців;
- 7) при вступі до виконання обов'язків народного депутата України.

9. Особа, виведена з кадрового резерву голів місцевих державних адміністрацій не може подати заяви на включення до нього протягом трьох років.

10. Порядок формування кадрового резерву затверджується Кабінетом Міністрів України. Порядок організації роботи з кадровим резервом голів місцевих державних адміністрацій, щорічна програма підвищення кваліфікації осіб, яких включено до кадрового резерву, затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань державної служби.

Стаття 11. Звільнення з посади голови місцевих державних адміністрацій

1. Голова місцевої державної адміністрації звільняється з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України.

2. Голова місцевої державної адміністрації звільняється з посади у разі:

- 1) втрати громадянства, виявлення факту подвійного громадянства;
- 2) набрання законної сили обвинувальним вироком суду;
- 3) порушення вимог щодо суміщення посади голови місцевої державної адміністрації з іншою діяльністю;
- 4) припинення повноважень у зв'язку з закінченням трирічного строку перебування на посаді голови відповідної місцевої державної адміністрації;
- 5) у зв'язку з призначенням на іншу посаду в порядку переводу;
- 6) подання заяви про звільнення з посади за власним бажанням;
- 7) наявності підстав, передбачених законом України «Про державну службу» (крім подання заяви про відставку державного службовця);

8) у випадку не подання в семиденний термін заяви про відставку у зв'язку з поданням заяви про участь у виборах до органів влади будь-якого рівня.

3. Голова місцевої державної адміністрації може бути звільнений з посади у разі:

1) порушення ним Конституції України і законів України;

2) невиконання розпоряджень Кабінету міністрів України, Указів Президента, прийнятих в межах їх повноважень;

3) прийняття відставки відповідно до законодавства про державну службу.

4. Повноваження голови місцевої державної адміністрації припиняються з дня набрання чинності указом Президента України про його звільнення.

5. Повноваження голови місцевої державної адміністрації припиняються також у разі його смерті з дня смерті.

6. Подання про звільнення голови місцевої державної адміністрації з посади вноситься Кабінетом Міністрів України Президентові України одночасно з поданням про призначення іншої особи на цю посаду.

7. Подання про звільнення з посади голови місцевої державної адміністрації з підстав, передбачених пунктом 4 частини другої цієї статті, Кабінет Міністрів України вносить Президентові України не пізніше як за 30 днів до закінчення встановленого цим Законом строку перебування на посаді голови місцевої державної адміністрації. Одночасно із зазначеним поданням Кабінет Міністрів України вносить подання щодо призначення цієї особи на посаду голови іншої місцевої державної адміністрації або надає інформацію про згоду на призначення її на іншу посаду в системі державної служби або служби в органах місцевого самоврядування чи про відмову цієї особи від усіх запропонованих посад.

8. Подання про звільнення з посади голови місцевої державної адміністрації з підстав, передбачених частиною другою (крім підстави, передбаченої пунктом 4) цієї статті Кабінет Міністрів України вносить Президентові України у семиденний термін після настання відповідних підстав

Стаття 12. Відсторонення голови місцевої державної адміністрації від виконання повноважень

1. Голова місцевої державної адміністрації на час проведення службового розслідування щодо нього може бути відсторонений від виконання повноважень Президентом України на основі подання Кабінету Міністрів України на підставах і в порядку, передбачених законодавством про державну службу.

Стаття 13. Тимчасове виконання повноважень голови місцевої державної адміністрації

1. У разі звільнення з посади голови місцевої державної адміністрації або його смерті тимчасове виконання обов'язків голови місцевої державної адміністрації до призначення в установленому порядку голови місцевої державної адміністрації покладається на першого заступника голови місцевої державної адміністрації.

2. У разі неможливості виконання першим заступником повноважень голови місцевої державної адміністрації Президент України за поданням Кабінету Міністрів України покладає тимчасове виконання повноважень голови місцевої державної адміністрації на одного із його заступників.

3. Голова місцевої державної адміністрації набуває статусу тимчасово виконуючого повноважень голови місцевої державної адміністрації після закінчення трирічного терміну перебування на цій посаді у разі не набрання чинності указом Президента України про його звільнення.

4. Тимчасово виконуючий обов'язки голови місцевої державної адміністрації виконує обов'язки голови місцевої державної адміністрації, крім прийняття рішень щодо кадрових питань.

Стаття 14. Заступники голови місцевої державної адміністрації

1. Голова районної державної адміністрації має одного першого заступника та трьох заступників. Голова обласної державної адміністрації має додатково ще одного заступника.

2. Заступники голови місцевої державної адміністрації одночасно можуть бути керівниками структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій та здійснюють повноваження відповідно до розподілу обов'язків, що затверджується головою місцевої державної адміністрації.

3. У разі тимчасової відсутності голови місцевої державної адміністрації чи неможливості здійснення ним своїх повноважень, у тому числі в разі його відсторонення від виконання повно-

важень, повноваження голови місцевої державної адміністрації здійснює перший заступник голови місцевої державної адміністрації, а в разі відсутності першого заступника — один із заступників голови місцевої державної адміністрації відповідно до розподілу обов'язків між ними, що затверджується головою місцевої державної адміністрації.

4. Заступники голови місцевої державної адміністрації несуть персональну відповідальність перед головою місцевої державної адміністрації, за стан справ у межах повноважень відповідно до розподілу обов'язків між першим заступником голови місцевої державної адміністрації та заступниками голови місцевої державної адміністрації, що затверджується головою місцевої державної адміністрації.

5. Заступники голови місцевої державної адміністрації призначаються на посаду та звільняються з посади головою відповідної місцевої державної адміністрації за погодженням з Кабінетом Міністрів України.

6. Призначення і звільнення заступників голів місцевих державних адміністрацій не пов'язується зі вступом на пост Президента України, припиненням виконання ним повноважень, формуванням нового складу Кабінету Міністрів України, складенням ним своїх повноважень чи його відставкою, призначенням, звільненням або припиненням повноважень голів місцевих державних адміністрацій.

Стаття 15. Керівники секретаріату, управлінь, відділів територіальних органів державних інспекцій та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій

1. Секретаріат, управління, відділи та інші структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій очолюють керівники, які підпорядковані головам відповідних місцевих державних адміністрацій і відповідальні перед ними.

2. Керівники управлінь, відділів **територіальних органів державних інспекцій** та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, які забезпечують реалізацію функцій і повноважень міністерств, інших центральних органів виконавчої влади також підзвітні та підконтрольні відповідним міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади.

3. Керівники секретаріату, управлінь, відділів та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду з числа державних службовців кадрового резерву державної служби та звільняються з посади головою відповідної місцевої державної адміністрації.

4. Керівники управлінь, відділів **територіальних органів державних інспекцій** та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, які забезпечують реалізацію функцій міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, призначаються на посаду та звільняються з посади головою відповідної місцевої державної адміністрації, якщо протягом тижня з дня відповідного подання керівник відповідного міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади не подав обґрунтовані заперечення.

5. У випадку заперечень щодо призначення на посаду керівника управління, відділу та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, які забезпечують реалізацію функцій міністерств, інших центральних органів виконавчої влади голова відповідної місцевої державної адміністрації протягом двох тижнів подає іншу кандидатуру.

6. У випадку недосягнення згоди при призначенні щодо другої кандидатури чи щодо звільнення між головою місцевої державної адміністрації та керівником міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади питання виноситься на розгляд Кабінету Міністрів України ініціатором подання у встановленому порядку.

Стаття 16. Вимоги до посадових осіб місцевих державних адміністрацій

1. Посадові особи місцевих державних адміністрацій повинні відповідати вимогам, передбаченим Конституцією України та законом України «Про державну службу».

2. Голова місцевої державної адміністрації, перший заступник голови місцевої державної адміністрації, заступники голови місцевої державної адміністрації, керівник секретаріату місцевої державної адміністрації, керівники управлінь, відділів, інших структурних підрозділів місцевої державної адміністрації не можуть бути народними депутатами України, суміщати свою службову діяльність з іншою, в тому числі на громадських засадах, крім викладацької, наукової та творчої діяльності у позаробочий час, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства чи іншої організації, що має на меті одержання прибутку.

3. Не можуть бути призначені на посади в місцеві державні адміністрації особи, які мають судимість за вчинення умисного злочину або несуть адміністративну відповідальність за вчинення корупційних діянь.

III. КОМПЕТЕНЦІЯ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

Стаття 17. Власні повноваження місцевої державної адміністрації

1. Власні повноваження місцевих державних адміністрацій здійснюються підрозділами місцевої державної адміністрації, що входять в її структуру.

2. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади для виконання повноважень, віднесених до власних повноважень місцевої державної адміністрації не створюються. Підрозділи, відповідальні за виконання таких повноважень, визначаються в структурі місцевої державної адміністрації.

3. Районна державна адміністрація реалізує такі власні повноваження:

1) надає адміністративні послуги юридичним та фізичним особам відповідно до законодавства;
2) управляє об'єктами державної власності;
3) надає консультаційні послуги щодо законодавства органам місцевого самоврядування громад та районів;

4) забезпечує розгляд звернень громадян та їх об'єднань;

5) здійснює заходи щодо організації правового інформування і виховання населення;

6) спрямовує діяльність інспекцій, що здійснюють контроль за виконанням законодавства фізичними та юридичними особами;

7) бере участь у вирішенні питань проведення виборів і референдумів у межах, визначених законодавством;

8) здійснює управління архівною справою та діловодством;

9) забезпечує здійснення заходів щодо ведення Державного реєстру виборців відповідно до закону;

10) забезпечення здійснення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;

11) організовує роботи, пов'язані із створенням і веденням земельного кадастру;

12) здійснює інші повноваження, визначені законодавством.

4. Обласна державна адміністрація реалізує такі власні повноваження:

1) реалізує державну регіональну політику;

2) здійснює аналіз та вироблення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо реалізації державних програм на території області та регіональних програм регіонального розвитку;

3) управляє об'єктами державної власності;

4) надає консультаційні послуги щодо законодавства обласним органам місцевого самоврядування;

5) погоджує зміну цільового призначення землі за поданням ради громади;

6) розглядає питання і вносить пропозиції про нагородження державними нагородами України;

7) забезпечує виконання актів законодавства з питань громадянства, пов'язаних з перебуванням іноземців та осіб без громадянства, сприяє органам внутрішніх справ у додержанні правил паспортної системи; проводить роботу, пов'язану з розробленням та здійсненням заходів щодо розміщення, працевлаштування, соціально-побутового і медичного обслуговування біженців, а також депортованих осіб, які добровільно повертаються в регіони їх колишнього проживання;

8) забезпечує виконання законодавства щодо національних меншин і міграції, про свободу думки і слова, свободу світогляду і віросповідання;

9) оголошує у разі стихійного лиха, аварій, катастроф, епідемій, епізоотій, пожеж, інших надзвичайних подій зони надзвичайної ситуації; здійснює передбачені законодавством заходи, пов'язані з підтриманням у них громадського порядку, врятуванням життя людей, захистом їх здоров'я і прав, збереженням матеріальних цінностей;

10) сприяє діяльності аварійно-рятувальних служб за місцем їх дислокації, під часпрямування до зон надзвичайних ситуацій та під час ліквідації надзвичайних ситуацій, зокрема у поданні їм необхідних транспортних та інших матеріальних засобів і послуг;

11) погоджує проект плану проведення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки; взаємодіє з органами військового управління під час планування та проведення таких заходів з метою запобігання і недопущення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків;

12) забезпечує своєчасне інформування населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій під час проведення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки;

13) здійснює інші повноваження, визначні законодавством.

5. В частині надання адміністративних послуг юридичним та фізичним особам місцева державна адміністрація взаємодіє з органами місцевого самоврядування щодо організації надання таких послуг з метою забезпечення доступності надання таких послуг до споживачів.

Стаття 18. Нагляд за дотриманням меж повноважень в актах органів місцевого самоврядування та посадових осіб місцевого самоврядування

1. Районні державні адміністрації здійснюють нагляд за дотриманням меж повноважень органів місцевого самоврядування та посадових осіб місцевого самоврядування, встановлених Конституцією та законами України, в актах рад громад, їх виконавчих комітетів та виконавчих органів спеціальної компетенції, голів громад, а також рішеннях районних рад, їх виконавчих комітетів та виконавчих органів спеціальної компетенції.

2. Обласні державні адміністрації здійснюють нагляд за дотриманням меж повноважень, встановлених Конституцією та законами України, в рішеннях обласних рад, їх виконавчих комітетів та виконавчих органів спеціальної компетенції.

Стаття 19. Порядок здійснення нагляду місцевими державними адміністраціями за дотриманням меж повноважень в актах органів місцевого самоврядування та посадових осіб місцевого самоврядування

1. Рада громади, її виконавчий комітет та виконавчі органи спеціальної компетенції, голова громади надсилають свої акти районній державній адміністрації не пізніше як на третій робочий день після їх підписання.

2. Районна рада, її виконавчий комітет та виконавчі органи спеціальної компетенції надсилають свої акти районній державній адміністрації не пізніше як на третій робочий день після їх підписання.

3. Обласна рада, її виконавчий комітет та виконавчі органи спеціальної компетенції надсилають свої акти обласній державній адміністрації не пізніше як на третій робочий день після їх підписання.

4. Голова місцевої державної адміністрації організовує юридичну експертизу рішень органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.

Стаття 20. Порядок реагування голови місцевої державної адміністрації на акти органів місцевого самоврядування та посадових осіб місцевого самоврядування, що виходять за межі їх повноважень

1. Голова місцевої державної адміністрації у разі виявлення невідповідності акту органу місцевого самоврядування чи посадової особи місцевого самоврядування межах повноважень, визначених Конституцією та законами України, зупиняє такий акт з одночасним зверненням до адміністративного суду.

2. Зупинення актів ради громади, її виконавчого комітету та виконавчих органів спеціальної компетенції, голови громади, районної ради, її виконавчого комітету та виконавчих органів спеціальної компетенції з підстав виходу за межі повноважень, встановлених Конституцією України та законами України, здійснюється головою районної державної адміністрації.

3. Зупинення актів обласної ради, її виконавчого комітету та виконавчих органів спеціальної компетенції з підстав виходу за межі повноважень, встановлених Конституцією України та законами України, здійснюється головою обласної державної адміністрації.

4. Голова місцевої державної адміністрації зупиняє дію рішень органів місцевого самоврядування та посадових осіб місцевого самоврядування розпорядженням голови місцевої державної адміністрації не пізніш як на десятий день після отримання відповідного рішення.

5. Голова місцевої державної адміністрації в день прийняття розпорядження про зупинення рішення органу місцевого самоврядування або посадової особи місцевого самоврядування звертається до адміністративного суду щодо скасування зазначеного акта.

6. Про зупинення рішення органу місцевого самоврядування або посадової особи місцевого самоврядування та звернення до адміністративного суду голова місцевої державної адміністрації невідкладно повідомляє орган, що прийняв зупинений акт та відповідний територіальний орган юстиції.

7. Розпорядження голови місцевої державної адміністрації щодо зупинення рішень органів місцевого самоврядування та посадових осіб місцевого самоврядування підлягають обов'язковому оприлюдненню.

8. Зупинення рішення органу місцевого самоврядування або посадової особи місцевого самоврядування має наслідком зупинення дій, спрямованих на державну реєстрацію такого акта, зупинення виконання будь-якими органами публічної влади, посадовими особами зупиненого акта, здійснення визначених цим актом повноважень та настання будь-яких юридично значимих наслідків у випадку застосування даного акту.

9. Якщо голова місцевої державної адміністрації в день зупинення рішення органу місцевого самоврядування або посадової особи місцевого самоврядування не звернувся з позовом до адміністративного суду або якщо адміністративний суд відмовив у відкритті провадження за цим позовом, рішення про зупинення акту втрачає чинність.

Стаття 21. Формування територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, що не входять до складу місцевої державної адміністрації

1. Територіальні органи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, створюються на районному та обласному рівнях в порядку, визначеному законодавством у випадку, якщо вони отримують повноваження, визначені законом.

2. Територіальні органи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади не входять до складу місцевої державної адміністрації.

3. Територіальні органи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади можуть мати територіальні підрозділи в громадах, якщо вони надають соціальні послуги безпосередньо мешканцям.

4. Керівники територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади призначаються та звільняються керівниками відповідних міністерств, інших центральних органів виконавчої влади якщо протягом тижня з дня відповідного подання голова місцевої державної адміністрації не подав обґрунтовані заперечення.

5. У випадку заперечень щодо призначення на посаду керівника територіального органу міністерств, інших центральних органів виконавчої влади керівник відповідного міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади протягом двох тижнів подає іншу кандидатуру.

6. У випадку недосягнення згоди при призначенні щодо другої кандидатури чи щодо звільнення між головою місцевої державної адміністрації та керівником міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади питання виноситься на розгляд Кабінету Міністрів України ініціатором подання у встановленому порядку.

Стаття 22. Координація місцевою державною адміністрацією діяльності територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади

1. Місцева державна адміністрація координує діяльність територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, сприяє їм у виконанні покладених на ці органи повноважень.

2. Голова місцевої державної адміністрації під час координації місцевою державною адміністрацією діяльності територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади уповноважений:

1) згідно потреб розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці за погодженням з Кабінетом Міністрів України щорічно визначати пріоритети у діяльності територіальних

органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, які беруться до уваги при здійсненні цими органами своїх повноважень;

2) здійснювати моніторинг діяльності територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;

3) проводити спільні засідання з керівниками територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;

4) вносити до міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, подання про відповідність займаній посаді керівників їх територіальних органів, на підставі чого міністерство, інший центральний орган виконавчої влади повинен у місячний термін прийняти рішення та дати обґрунтовану відповідь;

5) вносити до Кабінету Міністрів України пропозиції по змінах до підзаконних актів за результатами моніторингу діяльності територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

Стаття 23. Особливості координації місцевою державною адміністрацією діяльності територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади в умовах спеціального правового режиму

1. В умовах запровадження правового режиму воєнного та надзвичайного стану, мобілізації та демобілізації, оголошення зони надзвичайної екологічної ситуації, а також з питань цивільної оборони територіальні органи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади зобов'язані діяти відповідно до рішень голови місцевої державної адміністрації.

2. Місцеві державні адміністрації уповноважені скасовувати акти територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, прийняті з питань здійснення заходів правового режиму воєнного та надзвичайного стану, мобілізації та демобілізації, цивільної оборони та оголошення зони надзвичайної екологічної ситуації.

Стаття 24. Основні функції місцевої державної адміністрації в сфері державного нагляду та контролю

1. Місцева державна адміністрація в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, через відповідні територіальні підрозділи інспекцій, що входять до її складу, здійснює контрольні-наглядові функції за дотриманням органами місцевого самоврядування та територіальними органами виконавчої влади норм, встановлених Конституцією та законами України, у відповідній сфері державного управління.

2. Місцева державна адміністрація в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, здійснює координацію діяльності територіальних органів інспекцій за дотриманням фізичними та юридичними особами норм, встановлених Конституцією та законами України.

Стаття 25. Функції місцевої державної адміністрації щодо надання адміністративних послуг

1. Місцева державна адміністрація в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, може здійснювати надання адміністративних послуг.

Стаття 26. Функції місцевої державної адміністрації щодо управління об'єктами державної власності

1. Місцева державна адміністрація в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, через відповідні територіальні підрозділи служб, що входять до її складу, здійснюють управління підприємствами, установами та іншими організаціями державної власності.

Стаття 27. Організаційне забезпечення виконання повноважень місцевої державної адміністрації в сфері державного нагляду, контролю, надання адміністративних послуг, управління об'єктами державної власності

1. Під час реалізації функцій передбачених у статтях 17-21 цього Закону місцева державна адміністрація уповноважена:

1) одержувати відповідну статистичну інформацію та інші дані від державних органів, органів місцевого самоврядування громад, районів та областей, їх посадових осіб, політичних партій, громадських об'єднань, релігійних організацій, підприємств, установ та організацій, незалежно від форм власності;

2) скасовувати адміністративні акти щодо наданих адміністративних послуг і реалізації контролю-наглядових повноважень у порядку адміністративного оскарження;

3) залучати вчених, спеціалістів, представників громадськості до проведення перевірок та отримання експертних висновків;

4) видавати акти обов'язкові для виконання на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

IV. ВІДНОСИНИ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ОБ'ЄДНАННЯМИ ГРОМАДЯН, ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ

Стаття 28. Відносини місцевих державних адміністрацій з Президентом України

1. Місцеві державні адміністрації забезпечують виконання актів Президента України, прийняті в його компетенції.

2. Голови місцевих державних адміністрацій інформують Президента України та щорічно звітують перед ним про ситуацію у відповідних адміністративно-територіальних одиницях та виконання місцевими державними адміністраціями покладених на них повноважень, вносять пропозиції Президенту України з питань удосконалення чинного законодавства України і практики його реалізації.

Стаття 29. Відносини місцевих державних адміністрацій з Радою національної безпеки і оборони України

1. Місцеві державні адміністрації координуються та контролюються Радою національної безпеки і оборони України з питань національної безпеки і оборони.

2. Місцеві державні адміністрації забезпечують здійснення контролю за своєчасністю та якістю виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України, введених у дію указами Президента України.

Стаття 30. Відносини місцевих державних адміністрацій з Кабінетом Міністрів України

1. Місцеві державні адміністрації забезпечують виконання актів Кабінету Міністрів України.

2. Місцеві державні адміністрації при здійсненні повноважень на відповідній території спрямовуються та координуються Кабінетом Міністрів України.

3. Місцеві державні адміністрації та їх голови підзвітні та підконтрольні Кабінету Міністрів України у межах його повноважень.

4. Голови місцевих державних адміністрацій під час здійснення своїх повноважень відповідальні перед Кабінетом Міністрів України.

5. Голови місцевих державних адміністрацій інформують Кабінет Міністрів України про діяльність місцевих державних адміністрацій та щорічно звітують перед ним.

6. Кабінет Міністрів України перед прийняттям актів з питань розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць розглядає зауваження та пропозиції, подані місцевими державними адміністраціями.

7. Обласні державні адміністрації з питань, що потребують вирішення Кабінетом Міністрів України, надсилають пропозиції, які підлягають розгляду в установленому порядку Кабінетом Міністрів України. Під час розгляду таких пропозицій голови обласних державних адміністрацій мають право брати участь у засіданні Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу.

Стаття 31. Відносини місцевих державних адміністрацій з міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади

1. Місцеві державні адміністрації забезпечують виконання актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

2. Місцеві державні адміністрації при здійсненні своїх повноважень взаємодіють з відповідними міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади.

3. Місцеві державні адміністрації погоджують проекти актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади з питань розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади перед прийняттям таких актів розглядають зауваження та пропозиції, подані місцевими державними адміністраціями.

4. Голови місцевих державних адміністрацій вносять пропозиції щодо проектів нормативно-правових актів міністерств. Такі пропозиції підлягають обов'язковому розгляду в установленому порядку. Міністерство повідомляє голову місцевої державної адміністрації про результати розгляду його пропозицій.

5. Голова місцевої державної адміністрації надає згоду на призначення керівників територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, а також підприємств, установ та організацій, що перебувають в управлінні міністерств, інших центральних органів виконавчої влади (крім керівників установ, підприємств і організацій Збройних Сил та інших військових формувань України, а також керівників навчальних закладів, які обираються на посаду відповідно до закону).

6. У разі вмотивованої відмови голови місцевої державної адміністрації погодити призначення керівника територіального органу міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, керівника підприємства, установи, організації, що перебуває в управлінні міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, міністр, керівник іншого центрального органу виконавчої влади, вносить на погодження іншу кандидатуру або вносить питання щодо надання згоди на призначення відповідного керівника в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України.

7. У разі винесення на розгляд Кабінету Міністрів України питання щодо надання згоди на призначення керівника територіального органу міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, а також підприємств, установ, організацій, що перебувають в управлінні міністерств, інших центральних органів виконавчої влади на засідання Кабінету Міністрів України запрошується голова відповідної обласної державної адміністрації, йому надається можливість вносити пропозиції з обговорюваного питання, робити застереження, давати пояснення.

8. Голова місцевої державної адміністрації уповноважений вносити на розгляд міністерств, інших центральних органів виконавчої влади вмотивовані питання про відповідність займаній посаді керівників їх територіальних органів, територіальних підрозділів на підставі чого міністерство, інший центральний орган виконавчої влади повинен у місячний термін прийняти рішення та дати обґрунтовану відповідь.

9. У разі визнання міністерством, іншим центральним органом виконавчої влади незадовільною роботу управління, відділу, іншого структурного підрозділу місцевої державної адміністрації, який забезпечує реалізацію функцій і повноважень відповідного міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади та їх керівників, міністр чи керівник іншого центрального органу виконавчої влади звертається з відповідним вмотивованим поданням до голови місцевої державної адміністрації. Голова місцевої державної адміністрації зобов'язаний розглянути це подання і не пізніше ніж у місячний термін прийняти рішення та дати обґрунтовану відповідь.

Стаття 32. Відносини між районною та обласною державними адміністраціями

1. Обласна державна адміністрація в межах своїх повноважень надає районним державним адміністраціям методичну допомогу.

2. Голова обласна державна адміністрація проводить консультації з головами районних державних адміністрацій з питань, що стосуються діяльності районних державних адміністрацій.

3. Голови районних державних адміністрацій регулярно інформують про свою діяльність голову обласної державної адміністрації.

4. Голова обласної державної адміністрації вносить подання Кабінету Міністрів України про припинення до дисциплінарної відповідальності голів відповідних районних державних адміністрацій.

Стаття 33. Відносини місцевих державних адміністрацій з іншими органами державної влади

1. При здійсненні повноважень місцеві державні адміністрації взаємодіють з іншими органами державної влади у межах Конституції та законів України.

Стаття 34. Відносини місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування територіальних громад і їх посадовими особами

1. Місцеві державні адміністрації проводять консультації з органам місцевого самоврядування у разі розгляду місцевою державною адміністрацією питань, які пов'язані з інтересами відповідних органів місцевого самоврядування. Представники органів місцевого самоврядування та посадові особи територіальних громад уповноважені брати участь у розгляді таких питань місцевою державною адміністрацією, висловлювати зауваження і пропозиції, які розглядаються місцевою державною адміністрацією.

2. Голова місцевої державної адміністрації, перший заступник, заступник голови місцевої державної адміністрації, керівники управлінь, відділів та інших структурних підрозділів місцевої державної адміністрації уповноважені бути присутніми на засіданнях органів місцевого самоврядування та бути вислуханими з питань, що стосуються їх компетенції.

Стаття 35. Пряме державне управління адміністративно-територіальною одиницею

1. У випадку настання неспроможності органів місцевого самоврядування виконувати повноваження на основі рішення Вищого Адміністративного Суду України за поданням голови обласної державної адміністрації, Президент України запроваджує режим прямого державного управління територією та призначає виконуючого повноваження виконавчих органів органів місцевого самоврядування до проведення дострокових чи чергових місцевих виборів. Виконуючий повноваження виконавчих органів органів місцевого самоврядування не може бути головою місцевої державної адміністрації чи її посадовою особою.

2. Призначення виконуючого повноваження виконавчих органів місцевого самоврядування громади супроводжується фінансуванням здійснення цих повноважень у повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України та місцевого бюджету, можливістю управління коштами відповідного бюджету та об'єктами комунальної власності громади.

3. Після оприлюднення результатів проведення місцевих виборів Президент скасовує режим прямого державного управління територією із одночасним припиненням виконання головою відповідної місцевої державної адміністрації функцій та повноважень органів місцевого самоврядування громади.

Стаття 36. Особливості відносин місцевих державних адміністрацій з обласними та районними радами та їх виконавчими органами

1. Місцеві державні адміністрації можуть залучати до підготовки проектів актів місцевих державних адміністрацій голів обласної та районних рад, голів громад, керівників депутатських фракцій обласної та районних рад, інших депутатів цих рад (за їх згодою).

2. Голова обласної державної адміністрації має право брати участь у засіданнях сесій обласної ради, вносити пропозиції з обговорюваних питань, робити застереження, давати пояснення. Голова районної державної адміністрації, має право брати участь у засіданнях сесій районної ради, рад громад, вносити пропозиції з обговорюваних питань, робити застереження, давати пояснення.

Стаття 37. Відносини місцевих державних адміністрацій з підприємствами, установами та організаціями

1. Підприємства, установи та організації мають право оскаржити до органів виконавчої влади вищого рівня або до суду розпорядження голови місцевої державної адміністрації, що суперечить законодавству в питаннях, що стосуються їх діяльності.

2. Керівники підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності зобов'язані в десятиденний термін надавати на вимогу голови місцевої державної адміністрації необхідну інформацію у межах, визначених законом.

Стаття 38. Відносини місцевих державних адміністрацій з політичними партіями, громадськими організаціями, релігійними організаціями та професійними спілками

1. Місцеві державні адміністрації взаємодіють з політичними партіями, громадськими організаціями, релігійними організаціями, професійними спілками та їх об'єднаннями для забезпечення прав і свобод громадян, задоволення їх політичних, екологічних, соціальних, культурних та інших інтересів з урахуванням загальнодержавних і місцевих інтересів, сприяють виконанню статутних завдань та забезпечують додержання законних прав цих об'єднань громадян.

2. Політичні партії, громадські організації, релігійні організації, професійні спілки та їх об'єднання можуть вносити пропозиції з питань їх діяльності на розгляд місцевих державних адміністрацій. У цих випадках представники зазначених організацій мають право бути присутніми під час розгляду внесених ними питань, давати необхідні пояснення.

Стаття 39. Відносини місцевих державних адміністрацій з громадянами

1. Місцеві державні адміністрації забезпечують додержання прав і свобод громадян.

2. Громадяни звертаються до місцевих державних адміністрацій у вирішенні питань, що належать до сфери повноважень місцевих державних адміністрацій.

3. Посадові особи місцевих державних адміністрацій зобов'язані розглянути звернення громадян і не пізніше ніж у визначений законом термін прийняти рішення або дати обґрунтовану відповідь. Посадові особи місцевих державних адміністрацій проводять особистий прийом громадян у порядку, визначеному законом.

Стаття 40. Повноваження голови місцевої державної адміністрації на запит та особистий прийом

1. Голова місцевої державної адміністрації звертається із запитом з питань, що належать до компетенції місцевої державної адміністрації, до територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, відповідних виконавчих органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, а також до керівників підприємств, установ та організацій незалежно від їх підпорядкування та форм власності, розташованих на території Автономної Республіки Крим, відповідної області, району, міста Києва, Севастополя, району міста Києва.

2. Запит голови місцевої державної адміністрації – викладена в письмовій формі вимога голови місцевої державної адміністрації щодо здійснення певних дій, викладення позиції з порушеного питання.

3. Орган публічної влади, посадова особа, до якої адресовано запит голови місцевої державної адміністрації, зобов'язані в десятиденний строк з дня одержання запиту дати офіційну відповідь про результати розгляду порушеного в запиті питання.

4. Якщо з об'єктивних причин порушене в запиті питання не може бути розглянуто в десятиденний строк, орган, посадова особа, до яких адресовано запит, повідомляють про це голову місцевої державної адміністрації і пропонує інший строк розгляду, що не повинен перевищувати одного календарного місяця з дня одержання запиту.

5. Голова обласної державної адміністрації на території відповідної області має право на невідкладний прийом посадовими особами відповідної обласної ради.

6. Голова районної державної адміністрації на території відповідного району має право на невідкладний прийом посадовими особами місцевих органів виконавчої влади вищого рівня, органів місцевого самоврядування, керівниками підприємств, установ та організацій незалежно від їх підпорядкування і форм власності, громадських організацій і політичних партій.

7. Голова місцевої державної адміністрації при пред'явленні посвідчення голови місцевої державної адміністрації користується правом відвідання розташованих на території відповідної області, району, міста Києва, Севастополя, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, доступу на всі розташовані на території відповідно області, району, міста Києва, Севастополя, району міста Києва, Севастополя підприємства, установи, організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності з додержанням при цьому режиму діяльності та охорони об'єктів.

8. Порядок відвідування головою місцевої державної адміністрації підприємств, установ і організацій, діяльність яких пов'язана з державною або іншою таємницею, що охороняється законом, встановлюється відповідними нормативно-правовими актами.

9. Голова місцевої державної адміністрації має право на першочерговий прийом віце-прем'єр-міністром, міністром, керівником центрального органу виконавчої влади та право безперешкод-

ного проходу з додержанням режиму охорони об'єктів за посвідченням голови обласної державної адміністрації до приміщень, в яких розміщені Кабінет Міністрів України, міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, а також консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби, створені Президентом України.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

Стаття 41. Повноваження голови місцевої державної адміністрації

1. Голова місцевої державної адміністрації:

- 1) очолює відповідну місцеву державну адміністрацію здійснює керівництво її діяльністю, несе відповідальність за виконання покладених на місцеву державну адміністрацію повноважень;
- 2) представляє місцеву державну адміністрацію у відносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, громадянами та іншими особами в Україні та за її межами;
- 3) у межах затверджених кошторисів виступає розпорядником коштів відповідних державних адміністрацій, використовуючи їх лише за цільовим призначенням;
- 4) інформує населення про стан виконання повноважень, покладених на місцеву державну адміністрацію;
- 5) утворює для сприяння здійсненню повноважень місцевих державних адміністрацій консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи, служби та комісії, члени яких виконують свої функції на громадських засадах, а також визначають їх завдання, функції та персональний склад;
- 6) відповідно до Регламенту формує та затверджує склад колегії місцевої державної адміністрації;
- 7) здійснює інші повноваження, передбачені Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, органів виконавчої влади вищого рівня.

Стаття 42. Організація діяльності управлінь, відділів та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій

1. Управління, відділи та інші структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій забезпечують виконання повноважень місцевої державної адміністрації, визначених Конституцією та законами України.
2. Управління, відділи та інші структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій відповідальні перед головою місцевої державної адміністрації.
3. Управління, відділи та інші структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій, які забезпечують реалізацію функцій і повноважень міністерств, інших центральних органів виконавчої влади підзвітні та підконтрольні відповідним міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади.

Стаття 43. Секретаріат місцевої державної адміністрації

1. Для правового, організаційного, матеріально-технічного та іншого забезпечення діяльності місцевої державної адміністрації, підготовки інформаційних та інших матеріалів, систематичної перевірки виконання розпоряджень місцевої державної адміністрації, подання методичної та іншої практичної допомоги місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування в складі місцевої державної адміністрації діє секретаріат місцевої державної адміністрації в межах виділених коштів державного бюджету.
2. Секретаріат місцевих державних адміністрацій очолює керівник секретаріату місцевої державної адміністрації, який призначається на посаду та звільняється з посади головою місцевої державної адміністрації.
3. Статус керівника секретаріату місцевої державної адміністрації прирівнюється до статусу керівника управління місцевої державної адміністрації.
4. Керівник секретаріату місцевої державної адміністрації організовує його роботу, забезпечує підготовку матеріалів на розгляд голови місцевої державної адміністрації, організовує доведення

розпоряджень голови місцевої державної адміністрації до виконавців, відповідає за стан діловодства, обліку і звітності, виконує інші обов'язки, покладені на нього головою місцевої державної адміністрації. З цих питань керівник секретаріату місцевої державної адміністрації видає накази.

5. Голова місцевої державної адміністрації затверджує положення та визначає структуру секретаріату, призначає на посади і звільняє з посад керівників та інших працівників структурних підрозділів секретаріату.

Стаття 44. Регламент діяльності місцевої державної адміністрації

1. Організаційно-процедурні питання внутрішньої діяльності місцевої державної адміністрації регулюються її регламентом, що затверджується головою відповідної місцевої державної адміністрації на основі типових регламентів місцевих державних адміністрацій.

2. Типові регламенти місцевих державних адміністрацій затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 45. Акти місцевих державних адміністрацій

1. На виконання Конституції України, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, голова місцевої державної адміністрації у межах своїх повноважень видає розпорядження, а щодо кадрових питань – накази.

2. Розпорядження голови місцевої державної адміністрації є актом місцевої державної адміністрації.

3. Проекти розпоряджень голови місцевої державної адміністрації нормативно-правового характеру погоджуються з керівниками відповідних структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій.

4. Нормативно-правові акти місцевих державних адміністрацій підлягають державній реєстрації у відповідних органах юстиції в установленому законом порядку і набирають чинності з моменту їх реєстрації, якщо самими актами не встановлено пізніший термін введення їх у дію.

5. Нормативно-правові акти місцевої державної адміністрації розміщуються на офіційному веб-сайті місцевої державної адміністрації, що забезпечує безоплатний цілодобовий доступ громадян до цих актів та можливість пошуку нормативно-правових актів.

6. Акти місцевих державних адміністрацій, ненормативного характеру, видані в межах їх повноважень, набирають чинності з моменту їх видання, якщо самими актами не встановлено пізніший термін введення їх у дію. Ці акти доводяться до їх виконавців, а в разі потреби – оприлюднюються.

7. Акти голови місцевої державної адміністрації, видані в межах їх компетенції, є обов'язковими до виконання у відповідній адміністративно-територіальній одиниці.

Стаття 46. Оскарження та скасування актів місцевих державних адміністрацій

1. Акти місцевих державних адміністрацій, можуть бути оскаржені до Кабінету Міністрів України або до адміністративного суду.

2. Розпорядження голови місцевої державної адміністрації, що суперечить Конституції України, рішенням Конституційного Суду України, законам України, іншим актам законодавства України або є недоцільним, неекономним, неефективним за очікуваними чи фактичними результатами може бути скасовано Кабінетом Міністрів України.

Стаття 47. Особливості діяльності районних державних адміністрацій в Автономній Республіці Крим

1. Районні державні адміністрації в Автономній Республіці Крим виконують повноваження віднесені цим законом до районних державних адміністрацій.

2. В Автономній республіці Крим щодо повноважень, визначених цим законом для обласної державної адміністрації.

3. Власні та координаційні повноваження виконує районна в центральному районі Автономної республіки Крим державна адміністрація;

4. Контрольні повноваження виконує Представництво президента в Автономній республіці Крим в порядку, визначеному законом.

VI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ, ЇХ ПОСАДОВИХ ОСІБ

Стаття 48. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення діяльності місцевих державних адміністрацій

1. Фінансове забезпечення місцевих державних адміністрацій здійснюється за рахунок Державного бюджету України.
2. Умови оплати праці працівників і норми витрати на утримання місцевих державних адміністрацій встановлюються Кабінетом Міністрів України.
3. Фонд оплати праці працівників підрозділів місцевої державної адміністрації, в межах виділених асигнувань, визначає голова відповідної місцевої державної адміністрації.
4. Для забезпечення діяльності місцевих державних адміністрацій, за ними на праві управління закріплюється майно, що є державною власністю.

Стаття 49. Матеріально-побутове забезпечення голів місцевих державних адміністрацій

1. Голова місцевої державної адміністрації, на час перебування на посаді забезпечується службовим житлом.
2. Голова місцевої державної адміністрації на час перебування на посаді зобов'язаний проживати в службовому приміщенні.
3. Вимоги до службових жилих приміщень, призначених для заселення головами місцевих державних адміністрацій, порядок надання головам місцевих державних адміністрацій службового житла, порядок його звільнення після припинення повноважень голів місцевих державних адміністрацій визначаються Кабінетом Міністрів України.
4. Службові жилі приміщення, призначені для проживання головами місцевих державних адміністрацій, перебувають у державній власності. Виключення жилих приміщень, що надаються головам місцевих державних адміністрацій на час їх перебування на посаді, з числа службових не допускається.
5. Умови оплати праці та соціального забезпечення голови місцевої державної адміністрації визначаються законодавством про державну службу.

Стаття 50. Умови оплати праці, соціального забезпечення посадових осіб місцевих державних адміністрацій

1. Умови оплати праці та соціального забезпечення посадових осіб місцевих державних адміністрацій визначаються законодавством про державну службу.

Стаття 51. Відповідальність посадових осіб місцевих державних адміністрацій

1. Посадові особи місцевих державних адміністрацій несуть відповідальність згідно з чинним законодавством про державну службу.
2. З підстав, передбачених законом, Кабінет Міністрів України може притягнути голову місцевої державної адміністрації до дисциплінарної відповідальності, крім звільнення з посади. З підстав, передбачених законом, Президент України або за поданням Кабінету Міністрів України може притягнути голову місцевої державної адміністрації до дисциплінарної відповідальності, включно зі звільненням з посади.
3. Матеріальна та моральна шкода, завдана незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю голів місцевих державних адміністрацій, інших посадових осіб місцевих державних адміністрацій при здійсненні ними своїх повноважень, відшкодовується за рахунок держави.
4. Держава має право зворотної вимоги (регресу) до посадової особи місцевої державної адміністрації, яка заподіяла шкоду, у розмірах і порядку, визначених законодавством.

VII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного оприлюднення.
2. Положення ч. 9 статті 9 не розповсюджуються на осіб, які на час набрання чинності цього закону перебували на посадах голів обласних державних адміністрацій.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про адміністративно-територіальний устрій України

Цей Закон визначає поняття та засади адміністративно-територіального устрою України, рівні адміністративно-територіальних одиниць, інших територіальних утворень, порядок вирішення органами державної влади та органами місцевого самоврядування питань адміністративно-територіального устрою.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Поняття та система адміністративно-територіального устрою України

1. Адміністративно-територіальний устрій України – це обумовлена географічними, історичними, економічними, соціальними, культурними та іншими чинниками внутрішня територіальна організація держави з поділом її території на складові частини – адміністративно-територіальні одиниці (далі – АТО), з метою забезпечення населення необхідним рівнем публічних послуг, раціональної системи управління соціально-економічними процесами, збалансованого розвитку усїєї території держави.

2. Систему адміністративно-територіального устрою України складають Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища, села, на основі яких формуються АТО та територіальні одиниці на підставі та в порядку, визначеним цим законом.

Стаття 2. Принципи побудови адміністративно-територіального устрою України

Адміністративно-територіальний устрій будується та таких принципах:

- 1) узгодженість системи АТО, створених для здійснення місцевого самоврядування, з територіальною структурою місцевих органів виконавчої влади та інших органів державної влади;
- 2) повсюдність юрисдикції місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування на територіях відповідних АТО, за винятком окремих територій зі спеціальним статусом, де створюються спеціалізовані адміністрації відповідно до окремих законів;
- 3) збіг меж АТО з межами сусідніх АТО того ж рівня;
- 4) розташування території АТО в межах території лише однієї АТО вищого рівня інтеграції;
- 5) субсидіарність у розподілі повноважень між рівнями публічної влади;
- 6) запровадження рівня АТО лише за необхідності виконання ним повноважень, у т.ч. галузевих, які є основними щодо інших рівнів;
- 7) забезпечення однорідності адміністративно-територіальних одиниць за площею та віддаленістю від центру;
- 8) відповідність рекомендаціям Європейського Союзу щодо номенклатури територіальних одиниць для статистичних цілей NUTS.

Стаття 3. Поселення, тимчасові поселення

1. Поселення – це компактно заселене місце постійного проживання людей, що має сталий склад населення, власну назву, визначені межі та зареєстровано в порядку, передбаченому цим Законом. За чисельністю населення, соціально-економічними та урбаністичними характеристиками поселення поділяються на наступні категорії:

- 1) Місто – поселення з компактною, переважно багатопверховою забудовою, яке має розвинуту необхідну для надання соціальних послуг на рівні громади соціальну інфраструктуру, комунальну інфраструктуру, що включає принаймні централізоване водопостачання та водовідведення, не менше 80% доріг якого мають тверде покриття, з чисельністю постійного населення не менше ніж 10 тисяч осіб,

Статус міста може мати поселення, що відповідає вищевказаним умовам з меншою чисельністю жителів, якщо воно мало цей статус історично.

2) Селище – поселення з переважною садибною забудовою, яке має елементи соціальної та комунальної інфраструктури, не менше 50% доріг якого мають тверде покриття, з чисельністю постійного населення більше 1 тис. осіб.

3) Село – поселення, що не є містом та селищем.

2. Тимчасове поселення – компактне місце перебування (праці, служби, відпочинку, відбування покарання) громадян, зареєстрованих за іншим місцем постійного проживання, що може мати власну назву або не мати її.

3. Межі поселення та тимчасового поселення визначаються межами забудови на підставі містобудівної документації, розробленої відповідно до законодавства.

Стаття 4. Адміністративно-територіальні одиниці

1. Адміністративно-територіальна одиниця – цілісна частина території України в установлених відповідно до закону межах, що є територіальною основою для організації та діяльності органів місцевого самоврядування і місцевих органів державної влади.

2. В Україні встановлюється три рівні адміністративно-територіальних одиниць: громади, райони, регіони, створенні у відповідності до положень цього закону.

3. АТО утворюється на підставі закону, яким встановлюється їх назва, склад, адміністративний центр, межі.

4. Органи місцевого самоврядування, територіальні органи виконавчої влади, утворені на базі АТО кожного рівня, отримують однакові повноваження, визначені законом, та безпосередні комунікативні відносини з центральними органами влади.

5. Для місцевих бюджетів, утворених на базі АТО кожного рівня, застосовуються прямі міжбюджетні відносини з Державним бюджетом України.

6. Особливості АТО Київ, Севастополь та районів в місті Києві визначаються окремими законами.

7. Виходячи з потреб державної безпеки можуть створюватись АТО з особливим статусом, порядок формування та функції органів виконавчої влади на території яких визначаються окремими законами.

Стаття 5. Умови формування адміністративно-територіальної одиниці

АТО повинна задовольняти таким головним ознакам:

1) кадрова, інфраструктурна, фінансова спроможність органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади виконувати повноваження, визначені законодавством для відповідного рівня АТО в повному обсязі;

2) сталість демографічних показників відповідно до цього Закону;

3) відсутність в її межах інших АТО того ж рівня або АТО нижчого рівня, що перебувають в юрисдикції інших АТО її рівня;

4) нерозривність території АТО;

5) відповідність, як правило, кількості отримувачів публічних послуг на території АТО нормам навантаження на бюджетні установи, визначеним законодавством для даного рівня АТО.

Розділ II. АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНІ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОДИНИЦІ

Стаття 6. Громада

1. Громадою є АТО базового рівня, яка складається з одного чи декількох поселень, має визначені в установленому законом порядку межі, що співпадають з межами сусідніх громад та є територіальною основою для діяльності органів місцевого самоврядування з надання жителям визначеного законом переліку повсякденних соціальних послуг.

2. Громади в залежності від категорії адміністративного центру поділяються на типи: міські, селищні та сільські.

3. Громада утворюється, як правило, шляхом об'єднання поселень навколо міста чи селища, де розміщено більшість місць працевлаштування мешканців цього міста, селища та навколишніх поселень, наявні необхідні елементи соціальної, бюджетної та інженерної інфраструктури із забезпеченням доступності з урахуванням історично складених економічних, соціальних зв'язків.

4. Склад громади визначається, як правило, шляхом віднесення до неї поселень, що знаходяться в кращій доступності до її адміністративного центру порівняно з центрами інших громад. При рівно доступності до центрів громад поселення включається до складу громади з потужнішим в економічному та соціальному відношенні центром.

5. Віддаленість поселень від адміністративного центру громади відповідає, як правило, базовим вимогам доступності соціальних послуг, встановлених Кабінетом Міністрів України.

6. У разі, якщо створити громаду відповідно до ч.3 та ч.5 цієї статті неможливо, громада формується навколо села, що знаходиться найближче до географічного центру новостворюваної громади. При цьому у вказаному поселенні забезпечується створення інфраструктури, необхідної для функціонування органів управління громади.

7. Мінімальна розрахункова кількість постійного населення сільської громади визначається Кабінетом Міністрів України відповідно до галузевих норм мінімальної завантаженості бюджетних установ, що надають публічні послуги. Менша чисельність населення жителів допускається для сільських громад, розташованих у важкодоступних місцевостях. При цьому розрахунок дотації вирівнювання з державного бюджету до бюджету такої громади здійснюється як для громади з мінімальною розрахунковою кількістю населення.

8. Площа сільської громади не може бути меншою половини від середнього по Україні показника площі сільських громад, крім важкодоступних та прикордонних територій, де площа громади не повинна бути меншою за третину середньої по Україні показника площі сільських громад.

9. Обсяг доходів загального фонду бюджету громади без трансфертів в розрахунку на особу повинен бути не нижчим за половину від середнього показника для громад відповідного типу.

10. Кількість мешканців громади не може зменшуватись протягом п'яти років наростаючим підсумком більше як на 25%.

11. Юрисдикція органів місцевого самоврядування громади поширюється на всі землі у її межах незалежно від форм власності та цільового призначення. Законом визначається обсяг повноважень органів місцевого самоврядування громади щодо управління землями в її межах в залежності від їх цільового призначення.

12. Поселення, визначене адміністративним центром громади, є місцем знаходження ради громади та центрального апарату її виконавчого органу.

13. У випадках, визначених законодавством, на території громади здійснюють свою діяльність відокремлені підрозділи, окремі посадові особи територіальних органів центральних органів виконавчої влади.

Стаття 7. Район

1. Районом є АТО, що складається з громад і є складовою частиною регіону. На рівні району забезпечується діяльність місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування районного рівня, які здійснюють надання населенню визначених законом публічних послуг, надання яких безпосередньо у громадах є неможливим або нераціональним.

2. Населення району повинно складати не менше 150 000 жителів. На територіях з низькою щільністю населення район може мати меншу кількість жителів, якщо площа такого району перевищує середню по Україні.

3. Адміністративний центр району визначається з врахуванням історично складених традицій, географічного розташування, наявності інфраструктури, яка дозволяє розмістити необхідні установи та служби територіальних органів центральних органів виконавчої влади та органів управління органів місцевого самоврядування району.

Стаття 8. Регіон

1. Регіоном є АТО, призначена для реалізації державної політики щодо комплексного розвитку території та надання населенню визначених законом вузькоспеціалізованих публічних послуг, які не можуть надаватися на рівні районів та громад.

2. На рівні регіону створюються органи місцевого самоврядування та територіальні органи виконавчої влади.

3. Регіонами є Автономна Республіка Крим, та області.

4. Адміністративний центр регіону визначається з врахуванням наявності інфраструктури, що дозволяє розмістити місцеві органи виконавчої влади, необхідні установи і служби територіальних органів центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування регіону, доступності адміністративного центру регіону для жителів районів, які входять до складу цього регіону.

5. Особливості регіону Автономна Республіка Крим визначаються окремим законом.

Стаття 9. Адміністративно-територіальний устрій міст зі спеціальним статусом – Києва та Севастополя

1. На території міста зі спеціальним статусом Києва реалізуються повноваження громади, району та регіону. Для цього створюються адміністративно-територіальні одиниці – місто Київ та райони в місті Києві.

2. Повноваження органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади міста Київ, та районів у місті Києві визначаються законом.

3. На території міста зі спеціальним статусом Севастополя реалізуються повноваження громади, району та регіону. Для цього створюються адміністративно-територіальні одиниці – Севастополь та громади.

4. Повноваження місцевого органу виконавчої влади Севастополь, органів місцевого самоврядування Севастополя та громад визначаються законом.

5. Внесення змін до адміністративно-територіального устрою міст зі спеціальним статусом Києва та Севастополі здійснюються в порядку, встановленому законом.

Стаття 10. Територіальна одиниця в складі громади

1. Територіальною одиницею є частина території громади призначена для організації та надання окремих публічних послуг відповідно до закону максимально наближено до місця проживання жителів.

2. Територіальна одиниця включає в себе територію поселення з прилеглими землями з чисельністю понад 50 постійних мешканців.

3. Поселення з чисельністю до 50 постійних мешканців та тимчасові поселення включаються до складу територіальної одиниці, створеної на базі найближчого поселення, якщо відстань до цього поселення не перевищує 5 км.

Декілька поселень чисельністю до 50 постійних мешканців можуть формувати територіальну одиницю при умові, що загальна чисельність мешканців цих поселень переважає 50 і відстані між ближніми поселеннями не перевищують 5 км.

У випадку, якщо відстань від поселення до наступного поселення перевищує 5 км, на його основі створюється окрема територіальна одиниця, при умові якщо кількість постійних мешканців в ньому перевищує 10.

4. Межі територіальної одиниці співпадають з межами суміжних територіальних одиниць.

5. Рішення про встановлення меж територіальної одиниці всередині громади приймається радою громади з дотриманням умов нерозривності території та врахуванням історичних та природних особливостей.

Стаття 11. Район у місті

1. В містах чисельністю понад 300 тисяч жителів, крім міста Києва, за рішенням рад відповідних громад можуть створюватись райони в місті.

2. В містах чисельністю понад 400 тисяч жителів, крім міста Києва, за рішенням рад відповідних громад створюються райони в місті.

3. Район в місті не має статусу АТО.

4. Кількість населення в кожному районі у місті повинна складати не менше 100 тисяч жителів.

5. В районах в місті за рішенням ради громади можуть створюватись районні ради та їх виконавчі органи чи відокремлені підрозділів виконавчих органів ради громади. Обсяг повноважень та функції вказаних органів та підрозділів визначається радою громади.

6. Районні в місті ради створюються в районах міст понад 400 тисяч жителів.

Стаття 12. Встановлення меж адміністративно-територіальних одиниць

1. Межі громад після встановлення складу громад визначаються:

- 1) по лінії Державного кордону України;
- 2) на суходолі – за характерними точками і лініями рельєфу;
- 3) на річках та струмках – по середині головного фарватеру судноплавних річок, посередині несудноплавних річок або посередині їх головного рукава, посередині струмка;
- 4) на озерах, морських затоках та інших природних водоймах – по лінії розташованої на середині водного простору між берегами суходолу адміністративно-територіальних одиниць;
- 5) на штучних водоймах – відповідно до лінії меж, що проходили на місцевості до їх заповнення, а у разі утворення чи зміни меж адміністративно-територіальних одиниць після заповнення штучних водойм – по середині головного фарватеру, у разі відсутності фарватеру – по лінії розташованої на середині водного простору між берегами суходолу адміністративно-територіальних одиниць;

6) на залізничних і автодорожніх мостах, , а також греблях та інших спорудах, що проходять через ділянки річок та струмків, – таким чином, щоб міст, гребля або інша споруда повністю знаходилась в межах однієї адміністративно-територіальної одиниці;

7) на автомобільних дорогах – таким чином, щоб полотно дороги знаходилось в межах однієї адміністративно-територіальної одиниці, при цьому межі однієї адміністративно-територіальної одиниці, як правило, не повинні перетинатися автомобільною дорогою більше ніж двічі.

Межі, що встановлені по річці, струмку, озеру чи іншій водоймі, не підлягають перенесенню внаслідок зміни обрису їх берегів або рівня води, зміни русла річки, струмка.

При встановленні меж громади межі землекористування беруться до уваги, якщо вони не суперечать встановленим в цій статті умовам визначення меж.

2. Межі району встановлюються по межах громад, які входять до складу цього району, з громадами, що входять до складу сусідніх районів.

3. Межі регіону встановлюються по межах районів, які входять до складу цього регіону, з районами, що входять до складу сусідніх регіонів.

4. Межі адміністративно-територіальної одиниці вважаються встановленими після прийняття відповідного закону.

5. Відображення меж АТО на кадастрових планах, винесення їх на місцевість в разі необхідності за рішенням відповідних рад здійснюється центральним органом виконавчої влади з питань земельних ресурсів, його регіональними підрозділами в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Розділ 3. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ

Стаття 13. Порядок утворення, реорганізації, ліквідації громад

1. Рішення про утворення, реорганізацію чи ліквідацію громади приймається Верховною Радою України у формі закону.

2. Ліквідація громади проводиться, якщо вона не задовольняє ознакам, визначеним цим Законом. Ліквідація громади здійснюється шляхом приєднання її території до інших суміжних громад.

3. Законом про утворення чи реорганізацію громади встановлюються: її назва, адміністративний центр, перелік населених пунктів, що увійдуть до її складу, та межі на топографічній карті місцевості в масштабі 1:50000 з виносками в більш детальному масштабі ділянок, де межі проходять по забудованій території.

4. До проекту закону про утворення, реорганізацію і ліквідацію громади суб'єкт законодавчої ініціативи додає:

- 1) рішення ради громади (в разі реорганізації громади);

- 2) фінансово-економічне обґрунтування;
- 3) відомості про:
 - а) наявні та пропонувані площу та межі території громад, яких стосується подання;
 - б) наявні та пропонувані склад, чисельність населення та інші демографічні показники в громадах, яких стосується подання;
 - в) наявний та пропонуваний розподіл між громадами бюджетних установ та організацій, які надають соціальні та адміністративні послуги відповідно до повноважень, віднесених законодавством до громад, а також підприємств комунального господарства;
 - г) затверджений та розрахунковий внаслідок утворення та реорганізації громад обсяг доходів та видатків бюджетів громад, яких стосується подання, на рік, в якому вноситься відповідне подання;
 - д) наявні і передбачувані у зв'язку з пропозиціями, що вносяться, структуру і штати органів місцевого самоврядування та територіальних підрозділів виконавчої влади;
- 4) висновок Кабінету Міністрів України щодо проекту закону з обґрунтуванням доцільності прийняття відповідного рішення.
5. Якщо проектом закону передбачається зміна меж громади, він розглядається разом з проектом закону, що стосується сусідніх громад, межі яких змінюються.
6. Утворення, чи реорганізація громад не проводиться, якщо при цьому новоутворені або реорганізовані громад не відповідають ознакам громад, визначеним цим Законом.
7. Перенесення центру громади до іншого поселення цієї громади без зміни її меж відбувається в порядку, визначеному частинами 1, 2, 3 цієї статті. Крім того, у разі внесення пропозицій щодо перенесення адміністративного центру громади, до законопроекту додаються відомості про:
 - а) чисельність населення та інші демографічні показники у поселеннях, яких стосується подання;
 - б) наявність у поселенні, до якого переноситься адміністративний центр, приміщень, будівель та споруд для забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування;
 - в) доступність поселення, до якого переноситься адміністративний центр, для жителів інших поселень та поселень, які знаходяться в межах відповідної громади.

Стаття 14. Порядок утворення, реорганізації районів

1. Рішення про утворення, реорганізацію та ліквідацію району приймається Верховною Радою України у формі закону.
2. Законом про утворення чи реорганізацію району встановлюються: його назва; перелік сільських, селищних, міських громад, які увійдуть до його складу, адміністративний центр.
3. До проекту закону про утворення, ліквідацію, реорганізацію району суб'єкт законодавчої ініціативи додає:
 - 1) фінансово-економічне обґрунтування;
 - 2) топографічну карту місцевості в масштабі 1:100000 із зазначенням нових меж району або нового адміністративного центру;
 - 3) відомості про:
 - а) наявні та пропонувані площу та межі територій районів, яких стосується подання;
 - б) наявні та пропонувані дані щодо складу, чисельності населення районів, яких стосується подання;
 - в) наявні і передбачувані у зв'язку з пропозиціями, що вносяться, структуру і штати органів місцевого самоврядування району, територіальних органів центральних органів виконавчої влади;
 - 4) висновок Кабінету Міністрів щодо проекту закону з обґрунтуванням доцільності прийняття відповідного рішення.
4. Якщо проектом закону передбачається зміна меж громад, складу району, він розглядається разом з проектами законів про реорганізацію відповідних адміністративно-територіальних одиниць.
5. Створення та реорганізація району не проводиться, якщо при цьому новоутворений та/або хоча б один із суміжних районів не задовольняють ознакам району, визначеним цим Законом.
6. Перенесення центру району до іншого поселення цього району без зміни його меж відбувається в порядку, визначеному частинами 1, 2, 3 цієї статті. Крім того, у разі внесення пропозицій щодо перенесення адміністративного центру району, до законопроекту додаються відомості про:

а) чисельність населення та інші демографічні показники у поселеннях, яких стосується подання;

б) наявність у місті, до якого переноситься адміністративний центр, приміщень, будівель та споруд для забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування району і територіальних органів центральних органів виконавчої влади.

Стаття 15. Порядок реорганізації регіонів

1. Рішення про реорганізацію регіонів приймається Верховною Радою України у формі закону.

2. У законі про реорганізацію регіону встановлюються: перелік сільських, селищних, міських громад, які увійдуть до його складу, адміністративний центр.

3. До проекту закону про реорганізацію регіону суб'єкт законодавчої ініціативи додає:

1) фінансово-економічне обґрунтування;

2) адміністративну карту місцевості в масштабі 1:250000 із зазначенням нових меж регіонів або нового адміністративного центру;

3) відомості про:

а) площі регіонів у існуючих та нових межах та їх нові межі;

б) наявні та пропонувані дані щодо складу, чисельності населення регіонів, яких стосується подання;

в) наявність бюджетних установ, що надають адміністративні та соціальні послуги, відповідно до повноважень, віднесених законодавством до АТО рівня регіону;

г) наявні і передбачувані у зв'язку з пропозиціями, що вносяться, структуру і штати органів місцевого самоврядування регіону, місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади;

4) висновок Кабінету Міністрів щодо проекту закону з обґрунтуванням доцільності прийняття відповідного рішення.

4. Якщо проектом закону передбачається зміна меж громади, складу районів регіонів, він розглядається разом з проектом закону, що стосується реорганізації відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

5. Перенесення центру регіону до іншого міста цього регіону без зміни його меж відбувається в порядку, визначеному частинами 1, 2, 3 цієї статті. Крім того, у разі внесення пропозицій щодо перенесення адміністративного центру регіону, до законопроекту додаються відомості про:

а) чисельність населення та інші демографічні показники у містах, яких стосується подання;

б) наявність у місті, до якого переноситься адміністративний центр, приміщень, будівель та споруд для забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування регіону, місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади.

Стаття 16. Порядок утворення, ліквідації поселень, віднесення їх до категорії сіл та селищ, встановлення та зміни їх меж

1. Рішення про утворення нового поселення приймається у випадку постійного проживання в ньому не менше одного року не менше як 50 осіб, якщо межі такого поселення віддалені від меж сусіднього поселення більше як на 500 м., чи розділені природною перепорою.

2. Рішення про ліквідацію поселення приймається у випадку виїзду чи смерті його останнього жителя чи приєднання його до іншого поселення.

3. Рішення про утворення, ліквідацію поселення, віднесення його до категорії сіл чи селищ, встановлення та зміни їх меж, приймається радою громади, в межах якої знаходиться відповідне поселення.

4. У рішенні про утворення поселення, віднесення поселення до категорії села чи селища встановлюються його назва, та межі.

5. Рішення про утворення поселення, його ліквідацію в зв'язку з приєднанням до іншого поселення, віднесення його до категорії села, встановлення та зміни його меж приймається з урахуванням рішень загальних зборів за місцем проживання жителів відповідного поселення, а у разі, коли йдеться про цьому зміну меж сусідніх поселень – також за результатами загальних зборів за місцем проживання жителів цих поселень.

6. Рішення про віднесення поселення до категорії селища чи виведення його з цієї категорії приймається з урахуванням результатів консультативного опитування жителів поселення.

7. До проекту рішення додаються:

- 1) обґрунтування доцільності прийняття відповідного рішення;
- 2) довідка про рішення загальних зборів громадян за місцем проживання відповідно до частини 5 цієї статті чи консультативного опитування відповідно до частини 6 цієї статті;
- 3) довідка про обсяг видатків, пов'язаних з вирішенням питань, зазначених у частині першій цієї статті, та джерела їх відшкодування;
- 4) кадастровий план та топографічна карта місцевості із зазначенням місцезнаходження поселення, а у разі, якщо пропонується змінити межі села чи селища, — із зазначенням його існуючих та нових меж;
- 5) відомості про:

а) площу та кількість населення в межах поселення, основні демографічні показники населення, а у разі підготовки проекту рішення про зміну меж поселення — також площу та кількість населення в нових межах цього поселення, а також тих поселень, межі яких при цьому змінюються;

б) наявність в поселенні закладів освіти та охорони здоров'я, підприємств комунального господарства, соціального та культурного призначення, суб'єктів господарювання у сфері торгівлі і громадського харчування, побутового обслуговування населення, про житловий фонд; для села, селища — також про наявність в його межах підприємств, а у разі підготовки проекту рішення про зміну меж поселення — також про відповідні показники в нових межах цього поселення, селища та сусідніх поселень, межі яких при цьому змінюються.

8. Рішення про створення, ліквідацію поселення, віднесення його до категорії села чи селища, встановлення та зміни його межі вступає в силу після внесення цих відомостей в Державний реєстр адміністративно-територіальних одиниць, територіальних одиниць, поселень.

Стаття 17. Порядок віднесення поселень до категорії міст, встановлення та зміни меж міст

1. Рішення про віднесення поселення до категорії міст чи виведення його з цієї категорії, встановлення та зміну меж міста приймається Верховною Радою України у формі закону.

2. У законі про віднесення поселення до категорії міст чи виведення його з цієї категорії, встановлення та зміну меж міста встановлюються його новий статус та межі.

3. Рішення про віднесення поселення до категорії міста чи виведення його з цієї категорії приймається з урахуванням результатів консультативного опитування жителів поселення.

4. Суб'єкт законодавчої ініціативи вносить до Верховної Ради України проект закону з питань, зазначених у частині першій цієї статті, за пропозицією відповідної ради громади. До законопроекту з питань, зазначених в частині першій цієї статті, суб'єкт законодавчої ініціативи додає:

- 1) висновок Кабінету Міністрів щодо проекту закону;
- 2) подання відповідної ради громади;
- 3) обґрунтування доцільності прийняття відповідного рішення;
- 4) довідку про результати консультативного опитування населення поселення;
- 5) довідку про обсяг видатків, пов'язаних з вирішенням питань, зазначених у частині першій цієї статті, та джерела їх відшкодування;
- 6) кадастровий план та топографічна карта місцевості із зазначенням місцезнаходження поселення, а у разі, якщо пропонується змінити межі поселення — із зазначенням його існуючих та нових меж;

7) відомості про:

а) площу та чисельність постійного населення поселення, основні його демографічні показники, історичні підстави для надання йому статусу міста, а в разі внесення подання про зміну меж міста — також про його площу та кількість населення в нових межах;

б) наявність в межах поселення виробничих підприємств, закладів освіти та охорони здоров'я, соціального та культурного призначення, підприємств комунального господарства, торгівлі і громадського харчування, побутового обслуговування населення, обсяг житлового фонду, а у разі внесення подання про зміну меж міста — також про відповідні показники в нових межах;

в) обсяг доходів та видатків бюджету громади, в межах якої знаходиться поселення станом на рік, в якому вноситься відповідне подання.

Стаття 18. Порядок найменування та перейменування адміністративно-територіальних та територіальних одиниць».

1. Кожна адміністративно-територіальна одиниця, територіальна одиниця мають власні назви.

2. При найменуванні чи перейменуванні територіальної чи адміністративно-територіальної одиниці не допускається:

а) присвоєння територіальній одиниці назви іншої територіальної одиниці, що вже існує в межах відповідної громади;

б) присвоєння громаді назви іншої громади, що вже існує в межах відповідного регіону;

в) присвоєння районів назви району, що вже існує в Україні;

г) надання адміністративно-територіальній, територіальній одиниці назви, похідної від власного імені фізичної особи, за винятком, що з часу смерті такої фізичної особи минуло не менше 50 років і її діяльність була спрямована на утвердження державності України, збагачення її культурної та наукової спадщини.

3. Назва територіальної одиниці, громади чи району має відповідати, як правило, назві поселення, яке є їх адміністративним центром.

У випадку, якщо найменування, перейменування АТО по назві поселення – адміністративного центру АТО призводить до порушення норм частини 2 цієї статті, такій АТО надається інша назва з урахуванням історичних, культурних, географічних, етнічних та інших місцевих умов і особливостей.

4. Рішення про надання назви АТО, та про їх перейменування приймається Верховною Радою України у формі закону.

5. Рішення про найменування чи перейменування територіальної одиниці приймається радою громади.

6. Проект закону щодо надання назви АТО, її адміністративного центру, чи їх перейменування подається суб'єктом законодавчої ініціативи з наступними додатками:

1) висновок Кабінету Міністрів щодо проекту закону з обґрунтуванням доцільності прийняття відповідного рішення;

2) подання відповідної ради;

3) довідку про результати консультативного опитування населення АТО з вказаного питання;

4) довідка про історичні відомості про поселення – адміністративний центр адміністративно-територіальної одиниці, у тому числі про всі відомі його назви;

5) довідка про обсяг видатків, пов'язаних з найменуванням, перейменуванням територіальних одиниць, АТО та джерела їх відшкодування;

7. Рішення про найменування, перейменування територіальної одиниці вступає в силу після внесення цих відомостей в Державний реєстр адміністративно-територіальних одиниць, територіальних одиниць, поселень.

Стаття 19. Державний реєстр адміністративно-територіальних одиниць, територіальних одиниць, поселень, районів у місті.

1. Відомості про адміністративно-територіальні одиниці, територіальні одиниці, поселення, включаються до Державного реєстру адміністративно-територіальних одиниць, територіальних одиниць, поселень (далі – Державний реєстр).

2. Державний реєстр формується та ведеться спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань регіонального розвитку, який є його розпорядником та адміністратором.

3. Державний реєстр ведеться на паперових та електронних носіях.

4. До Державного реєстру включаються відомості:

1) переліки регіонів, районів, громад, міст, селищ, сіл, районів у місті, територіальних одиниць;

2) про площу та межі адміністративно-територіальних одиниць, територіальних одиниць, поселень, районів у місті;

3) про чисельність постійного населення адміністративно-територіальних одиниць, територіальних одиниць, поселень, районів в місті станом на 1 січня поточного року.

5. Підставою для взяття на облік або зняття з обліку в Державному реєстрі, для внесення інформації до Державного реєстру є відповідне рішення органу, до повноважень якого відповідно

до цього Закону належить вирішення питань адміністративно-територіального устрою, а також офіційні дані центрального органу виконавчої влади в галузі статистики.

6. Органи, до повноважень яких відповідно до цього Закону належить вирішення питань адміністративно-територіального устрою, не пізніше п'яти робочих днів з дня вступу в силу відповідного рішення, надають копію цього рішення спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади з питань регіонального розвитку для включення відомостей цього рішення до Державного реєстру.

7. Відомості, що містяться в Державному реєстрі, є відкритими. Доступ до даних Державного реєстру забезпечується через мережу Інтернет на безоплатній основі.

8. Строк надання витягів з Державного реєстру за письмовим запитом не повинен перевищувати п'яти робочих днів з дня надходження запиту.

9. За надання витягу з Державного реєстру справляється плата, розмір якої встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування звільняються від плати за надання за їх запитом відомостей з Державного реєстру, якщо такий запит подається у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом.

10. Порядок ведення Державного реєстру, визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Фінансове забезпечення вирішення питань адміністративно-територіального устрою

1. За рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів, одержаних у формі цільової субвенції з Державного бюджету України, здійснюються витрати на проведення заходів, пов'язаних:

1) з утворенням, реорганізацією та ліквідацією адміністративно-територіальних одиниць, поселень;

2) з віднесенням поселень до категорії сіл, віднесенням сіл до категорії селищ, віднесенням поселень до категорії міст;

3) з встановленням та зміною меж адміністративно-територіальних одиниць, міст, включаючи встановлення меж в натурі на місцевості;

4) найменуванням, перейменуванням територіальних одиниць, адміністративно-територіальним одиницям.

2. Витрати, пов'язані з веденням Державного реєстру, та виданням офіційного довідника „Україна. Адміністративно-територіальний устрій”, здійснюються за рахунок Державного бюджету України.

3. Витрати, пов'язані з проведенням загальних зборів громадян за місцем проживання, консультативного опитування, здійснюються за рахунок ініціатора відповідного заходу.

4. Інші витрати на здійснення заходів, пов'язаних з вирішенням питань адміністративно-територіального устрою, здійснюються за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 20__ року.

2. Положення "Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР", затверджене Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 12 березня 1981 року (Відомості Верховної Ради УРСР, 1981 р., № 12, ст. 179) втрачає чинність з моменту набуття чинності цим Законом.

3. Кабінету Міністрів України:

1) протягом трьох місяців з дня набуття чинності цього Закону:

і. підготувати та подати на затвердження Верховної Ради України законопроект щодо переліку, складу, меж та адміністративних центрів новостворюваних громад та районів;

ii. підготувати та подати на затвердження Верховної Ради України законопроекти, що регулюватимуть правовий статус та діяльність органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади в адміністративно-територіальних одиницях;

2) протягом трьох років після затвердження Верховною Радою України закону щодо переліку, складу, меж та адміністративних центрів новостворених громад та районів розробити, затвердити та винести в натуру межі зазначених адміністративно-територіальних одиниць;

3) протягом дев'яти місяців після затвердження цього закону:

iii. привести свої нормативно-правові акти у відповідність до цього Закону;

iv. підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України перелік законодавчих актів, які мають бути визнані такими, що втратили чинність у зв'язку з набранням чинності цим Законом, зміни до бюджетного, податкового, земельного та іншого законодавства, прийняття яких впливає з цього Закону.

4. Органи місцевого самоврядування територіальних громад сіл, селищ, міст та їх посадові особи, районні ради, що є повноважними на момент набрання чинності цим Законом, продовжують виконувати свої повноваження до утворення сільських, селищних, міських громад та районів відповідно до цього Закону.

5. Районні державні адміністрації, інші територіальні органи центральних органів виконавчої влади, що діють в районах на момент набрання чинності цим Законом, здійснюють свої повноваження до утворення нових місцевих органів виконавчої влади в новоутворених районах відповідно до цього Закону.

6. Встановити, що територія зони відчуження Чорнобильської атомної електростанції до складу громад не включається.

7. Кабінету Міністрів України передбачити у Державному бюджеті України на 2009-2011 роки необхідний обсяг коштів (у тому числі субвенцій місцевим бюджетам) на проведення адміністративно-територіальної реформи. Розподіл обсягу субвенцій між регіонами здійснювати пропорційно кількості постійного населення та площі області з однаковою вагою цих факторів.

8. У разі потреби, під час проведення заходів, передбачених п.1) ч. 3 вирішити питання щодо зміни категорії поселень (сіл, селищ, міст).

9. Встановити, що норми частини 9 статті 7 цього Закону протягом п'яти років з дня набуття чинності цього закону не застосовується.

10. Кабінету Міністрів України протягом року з дня набрання чинності цим Законом затвердити Порядок ведення Державного реєстру адміністративно-територіальних одиниць, територіальних одиниць, поселень та районів в місті і видання офіційного довідника „Україна. Адміністративно-територіальний устрій”.

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про внесення змін до Закону України
«Про столицю України – місто Київ»

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до Закону України “Про столицю України, – місто-герой Київ” (Відомості Верховної Ради (ВВР), 1999, N 11, ст. 79), виклавши його у такій редакції:

ЗАКОН УКРАЇНИ
«Про столицю України – місто Київ»

Цей Закон визначає спеціальний статус міста Києва як столиці України, особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування у місті відповідно до Конституції України та законів України.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Місто Київ – столиця України

1. Місто Київ відповідно до Конституції України є столицею України.
2. Місто Київ як столиця України є:
 - 1) політичним та адміністративним центром держави;
 - 2) місцем розташування глави держави – Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, інших органів державної влади, Національного банку України;
 - 3) духовним, культурним, історичним, науково-освітнім центром України;
 - 4) місцем розташування офіційних представництв іноземних держав і міжнародних організацій в Україні.
3. Місто Київ є адміністративним центром Київської області та місцем розташування Київської обласної ради та Київської обласної державної адміністрації та її органів.
4. Місто Київ є місцем розташування відповідних органів виконавчої влади і місцевого самоврядування.
5. Столичний статус міста покладає на органи місцевого самоврядування та органи виконавчої влади додаткові обов'язки та гарантує цим органам надання з боку держави додаткових прав.

Стаття 2. Адміністративно-територіальний устрій міста Києва

1. Систему адміністративно-територіального устрою міста Києва складають райони в місті Києві.
2. Межі міста Києва встановлюються Верховною Радою України за поданням Київської міської ради, з урахуванням позиції Київської обласної ради та історичних, соціально-економічних і інших особливостей території відповідно до законодавства.
3. Встановлення і зміна меж районів у місті Києві, їх утворення і ліквідація (реорганізація), найменування і перейменування здійснюється Верховною Радою України за поданням Київської міської ради, з урахуванням позиції відповідних районних в місті Києві рад.

Стаття 3. Символіка міста Києва, районів у місті Києві

1. Територіальна громада міста Києва має герб, прапор та іншу символіку. Територіальні громади районів у місті Києві можуть мати власну символіку.

2. Зміст, опис, порядок використання символіки визначаються Положенням про символіку, яке затверджується відповідно Київською міською радою та районними в місті Києві радами.

Стаття 4. Столичні функції міста Києва

1. Органи місцевого самоврядування і виконавчої влади у місті Києві забезпечують в межах своїх повноважень, визначених законами України, здійснення містом таких функцій:

1) створення належних умов для діяльності Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, інших органів державної влади, Національного банку України, офіційних представництв іноземних держав і міжнародних організацій, місцем розташування яких відповідно до законодавства визначено місто Київ;

2) вирішення питань, пов'язаних з розміщенням та функціонуванням міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, які утворюються Кабінетом Міністрів України, а також офіційних представництв іноземних держав і міжнародних організацій в Україні;

3) надання на договірних засадах комунальних, інженерних, соціально-культурних, транспортних, інформаційних та інших послуг державним органам, офіційним представництвам іноземних держав і міжнародних організацій, розміщених у місті Києві.

2. Здійснення столичних функцій забезпечується органами місцевого самоврядування у місті Києві з урахуванням пропозицій органів виконавчої влади та гарантується державою.

Стаття 5. Статут територіальної громади міста Києва

1. З метою врахування особливостей функціонування міста Києва як столиці України, на підставі цього Закону, Київська міська рада затверджує Статут територіальної громади міста Києва, який підлягає реєстрації у Міністерстві юстиції України.

Розділ II ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ОСНОВА ЗДІЙСНЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В МІСТІ КИЄВІ

Стаття 6. Здійснення місцевого самоврядування та виконавчої влади в місті Києві

1. Місцеве самоврядування у місті Києві здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і через Київську міську раду, районні в місті Києві ради та їх виконавчі органи.

Особливістю організації місцевого самоврядування в місті Києві є розподіл повноважень між Київською міською радою та районними в місті Києві радами, визначений цим Законом.

2. Виконавчу владу у місті Києві здійснює Київська міська державна адміністрація.

Особливістю виконавчої влади у місті Києві є виконання Київською міською державною адміністрацією контрольно-наглядових та координаційних функцій.

Галузеві повноваження виконавчої влади в місті Києві, передбачені Законом України “Про місцеві державні адміністрації” та іншими законами України, здійснюються виконавчими органами Київської міської та районних у місті Києві рад з урахуванням особливостей визначених цим Законом.

У районах у місті Києві можуть створюватися структурні підрозділи Київської міської державної адміністрації.

Стаття 7. Система місцевого самоврядування у місті Києві

1. Система місцевого самоврядування у місті Києві включає:

- територіальну громаду міста;
- Київського міського голову;
- Київську міську раду;
- виконавчі органи Київської міської ради;
- районні у місті Києві ради;
- виконавчі органи районних у місті Києві рад;
- органи самоорганізації населення.

Стаття 8. Представницькі органи місцевого самоврядування, порядок їх формування, повноваження

1. У місті Києві діють представницькі органи місцевого самоврядування – Київська міська рада, районні в місті Києві ради, які є юридичними особами.

2. Порядок формування та повноваження міської, районних у місті Києві рад визначаються Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні" з особливостями, передбаченими цим Законом.

Стаття 9. Виконавчі органи Київської міської та районних у місті Києві рад

1. Київська міська та районні в місті Києві ради мають власні виконавчі органи, які утворюються відповідно Київською міською радою, районними в місті Києві радами, підзвітні та підконтрольні відповідним радам.

Порядок формування та повноваження виконавчих органів Київської міської ради та районних у місті Києві рад визначаються Законом України „Про місцеве самоврядування в Україні” з особливостями, визначеними цим Законом.

Стаття 10. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування міста Києва та районів у місті Києві

1. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування міста Києва та районів у місті Києві приймаються у порядку, встановленому Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

2. Нормативно-правові акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування міста Києва та районів у місті Києві набирають чинності з дня їх офіційного оприлюднення, яке здійснюється після направлення актів у встановленому Законом порядку голові Київської міської державної адміністрації та територіальному органу Міністерства юстиції України для державної реєстрації, якщо такими актами не встановлено більш пізній строк набрання чинності.

Стаття 11. Державна реєстрація актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування міста Києва та районів у місті Києві

1. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування міста Києва та районів у місті Києві підлягають державній реєстрації, яка має повідомний характер.

2. Державну реєстрацію актів Київської міської ради, Київського міського голови, районних у місті Києві рад та їх голів здійснює територіальний орган Міністерства юстиції України.

3. Для проведення державної реєстрації акта орган або посадова особа місцевого самоврядування міста Києва та районів у місті Києві протягом трьох днів з дня його прийняття подає територіальному органу Міністерства юстиції України оригінал та дві завірені ним копії акта, а також надсилає оригінал акта голові Київської міської державної адміністрації.

Не подаються для перевірки акти з кадрових питань (прийняття та звільнення з роботи, про відрядження та відпустки працівників тощо). Якщо у вищеназваних актах є і інші норми, такі акти обов'язково подаються для розгляду.

4. Державна реєстрація актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування міста Києва та районів у місті Києві проводиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, протягом трьох робочих днів з дня їх надходження до територіального органу Міністерства юстиції України.

5. Після внесення акта до державного реєстру актів органів місцевого самоврядування територіальний орган Міністерства юстиції України перевіряє акт органу або посадової особи місцевого самоврядування міста Києва та районів у місті Києві на відповідність Конституції та законам України, про результати чого у десятиденний строк з моменту надходження акта для реєстрації повідомляє відповідний орган або посадову особу місцевого самоврядування, які його прийняли, та голову Київської міської державної адміністрації.

6. Голова Київської міської державної адміністрації протягом 15 днів з моменту отримання акта має право своїм розпорядженням зупинити дію цього акта з одночасним зверненням до суду з адміністративним позовом про визнання його незаконним.

У разі відмови суду у задоволенні адміністративного позову голови Київської міської державної адміністрації за результатами розгляду справи по суті, або повернення позовної заяви чи від-

мови у відкритті провадження у справі, дія акта, що був оскаржений, відновлюється з моменту прийняття судом відповідного рішення.

7. У разі виявлення невідповідності акта органу або посадової особи місцевого самоврядування міста Києва та районів у місті Києві Конституції чи законам України територіальний орган Міністерства юстиції України звертається до голови Київської міської державної адміністрації з пропозицією про зупинення дії цього акта з одночасним зверненням до суду з адміністративним позовом про визнання незаконним такого акта.

Розділ III. РОЗПОДІЛ ПОВНОВАЖЕНЬ МІЖ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В МІСТІ КИЄВІ ТА КИЇВСЬКОЮ МІСЬКОЮ ДЕРЖАВНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ

Стаття 12. Сфера компетенції районних у місті Києві рад

1. До відання районних у місті Києві рад у межах і формах, визначених Конституцією і законами України, належить вирішення питань:

- 1) загальної середньої освіти, дошкільної освіти, позашкільної освіти;
- 2) охорони здоров'я – первинної та профілактичної медико-санітарної допомоги, стоматологічної допомоги;
- 3) культури, – закладів культури, крім тих, що віднесені до загальноміського рівня, культурні та мистецькі програми;
- 4) молодіжних програм, спортивних споруд загального користування, підтримки програм туризму та фізичної культури;
- 5) соціальної допомоги – територіальних центрів соціального обслуговування населення;
- 6) містобудування та архітектури: контролю за дотриманням правил забудови; надання пропозицій до Генерального плану міста; надання єдиних умов та обмежень забудови земельних ділянок;
- 7) контролю у сфері експлуатації житла;
- 8) озеленення та благоустрою території, організації місць відпочинку;
- 9) ремонту та утримання між дворових заїздів;
- 10) організації паркування автомобілів;
- 11) організації торгівлі на ринках;
- 12) управління комунальним майном, в т.ч. здача в оренду приміщень.

2. Районні в місті Києві ради вирішують й інші питання, визначені Київською міською радою з наданням відповідних фінансових ресурсів.

Стаття 13. Сфера компетенції Київської міської ради

1. До відання Київської міської ради у межах і формах, визначених Конституцією і законами України, належить вирішення питань:

- 1) освіти – шкіл-інтернатів широкого профілю, шкіл-інтернатів спеціального профілю, професійно-технічної освіти;
- 2) охорони здоров'я – стаціонарної медичної допомоги, швидкої медичної допомоги, спеціалізованої стоматологічної допомоги, спеціалізованої медичної допомоги;
- 3) спорту – дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл;
- 4) соціальної допомоги – будинків-інтернатів для осіб похилого віку, , участі в програмі забезпечення доступним житлом та програмі забезпечення соціальним житлом;
- 5) місцевої пожежної служби;
- 6) землеустрою – вирішення питань землевідведення, ведення земельно-кадастрової документації, надання пропозицій Київській міській державній адміністрації щодо змін цільового призначення земель;
- 7) архітектури та містобудування: розробки та реалізації Генерального плану Києва, ведення містобудівної кадастру, встановлення правил забудови;
- 8) культури: театрів, музейної справи, охорони культурної спадщини; культурних заходів;

- 9) соціально економічного розвитку – планування та інвестиційного розвитку території регіону, реалізації програм міжрегіональної кооперації та заходів з просторового розвитку;
- 10) організації міського громадського транспорту;
- 11) ведення міського архіву;
- 12) будівництва, ремонту та утримання доріг місцевого значення, вулиць, площ (крім ремонту та утримання між дворових заїздів), організації дорожнього руху на них;
- 13) охорони навколишнього середовища, екологічних програм;
- 14) утримання кладовищ;
- 15) організації надання комунальних послуг – водопостачання, водовідведення, теплопостачання;
- 16) утилізації відходів.

2. Київська міська рада вирішує й інші питання, віднесені законами до повноважень міських рад.

Стаття 14. Питання, що належать до компетенції Київської міської державної адміністрації

1. До компетенції Київської міської державної адміністрації належить:

- перевірка стану додержання Конституції та законів України, інших актів законодавства органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами, керівниками підприємств, установ, організацій, їх філіалів та відділень незалежно від форми власності;
- прийняття рішень щодо об'єктів державної власності, що знаходяться у сфері її управління; використання та охорони земель, лісів, надр, води, атмосферного повітря, рослинного і тваринного світу та інших природних ресурсів;
- координація діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади та сприяння у виконанні покладених на такі органи завдань.

Розділ IV ПОСАДОВІ ОСОБИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В МІСТІ КИЄВІ, ЇХ ФУНКЦІЇ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ

Стаття 15. Київський міський голова

1. Київський міський голова обирається шляхом прямих виборів. Якщо за результатами першого туру голосування жоден з кандидатів не набирає більше половини голосів виборців, які прийняли участь в голосуванні, для визначення переможця проводиться другий тур голосування.

2. Повноваження Київського міського голови, визначаються Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні" з урахуванням особливостей, визначених цим законом.

Стаття 16. Секретар Київської міської ради

1. Секретар Київської міської ради обирається радою з числа її депутатів таємним голосуванням на строк повноважень ради і здійснює функції та повноваження передбачені статтею 25 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні".

Стаття 17. Голова районної у місті Києві ради

1. Голова районної у місті Києві ради обирається відповідною радою з числа її депутатів на строк повноважень ради таємним голосуванням більшістю депутатів від загального складу ради.

2. Голова районної у місті Києві ради може бути звільнений з посади радою, якщо за його звільнення проголосувало більшість депутатів від загального складу ради шляхом таємного голосування. Питання про звільнення голови ради може бути внесено на розгляд ради на вимогу не менш як третини депутатів від загального складу ради.

3. Крім повноважень, зазначених статті 26 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", голова районної у місті Києві ради:

1) вносить на розгляд ради пропозицію щодо кандидатури на посаду голови виконавчого комітету районної у місті Києві ради;

2) скликає загальні збори громадян за місцем проживання;
3) представляє територіальну громаду району у місті Києві у відносинах з державними органами, іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, громадянами, а також у міжнародних відносинах відповідно до законодавства;

4) укладає від імені територіальної громади району у місті Києві та районної у місті Києві ради договори відповідно до законодавства, а з питань, віднесених до виключної компетенції ради, подає їх на затвердження відповідної ради.

4. При здійсненні наданих повноважень голова районної у місті Києві ради є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед територіальною громадою району у місті Києві, підзвітним і відповідальним – перед відповідною радою.

5. Голова районної у місті Києві ради не рідше одного разу на рік звітує про свою роботу перед територіальною громадою району у місті Києві на відкритій зустрічі з громадянами.

Стаття 18. Голова виконавчого комітету районної в місті Києві ради

1. Голова виконавчого комітету районної в місті Києві ради затверджується відповідною радою на строк повноважень ради за пропозицією голови районної у місті Києві ради більшістю депутатів від загального складу ради.

2. Голова виконавчого комітету районної в місті Києві ради працює на постійній основі і не може суміщати свою службу діяльність з іншою посадою на постійній основі, у тому числі на громадських засадах, займатися підприємницькою діяльністю, одержувати від цього прибуток.

3. У разі звільнення з посади голови виконавчого комітету районної в місті Києві ради у зв'язку з достроковим припиненням його повноважень або його смерті, а також у разі неможливості здійснення ним своїх повноважень повноваження голови виконавчого комітету районної в місті Києві ради до затвердження нового голови виконавчого комітету районної в місті Києві ради здійснює його заступник.

4. Голова виконавчого комітету районної в місті Києві ради:

1) забезпечує здійснення у межах наданих законом повноважень органів виконавчої влади на відповідній території додержання Конституції та законів України, виконання актів Президента України та відповідних органів виконавчої влади;

2) організує в межах, визначених законодавством, роботу виконавчих органів ради;

3) підписує рішення виконавчого комітету ради;

4) вносить на розгляд ради пропозиції про кількісний і персональний склад виконавчого комітету районної в місті Києві ради;

5) вносить на розгляд ради пропозиції щодо структури виконавчих органів ради, апарату виконавчого комітету, їх штатів, встановлених відповідно до типових штатів, затверджених Кабінетом Міністрів України;

6) здійснює керівництво виконавчим комітетом ради;

7) забезпечує підготовку на розгляд ради проектів програм соціально-економічного та культурного розвитку, цільових програм з інших питань самоврядування, місцевого бюджету та звіту про його виконання, рішень ради з питань, що належать до відання виконавчих органів ради;

8) оприлюднює акти виконавчих органів ради;

9) призначає на посади та звільняє з посад керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності району;

10) забезпечує виконання рішень місцевого референдуму, відповідної ради, її виконавчого комітету;

11) є розпорядником бюджетних, коштів, використовує їх лише за призначенням, визначеним радою;

12) представляє виконавчий комітет районної в місті Києві ради у відносинах з державними органами, іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, громадянами, а також у міжнародних відносинах відповідно до законодавства;

13) укладає від імені виконавчого комітету ради договори відповідно до законодавства;

14) забезпечує на відповідній території додержання законодавства щодо розгляду звернень громадян та їх об'єднань.

5. Голова виконавчого комітету районної ради в місті Києві несе персональну відповідальність за здійснення наданих йому законом повноважень.

6. При здійсненні наданих повноважень голова виконавчого комітету районної ради в місті Києві є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед радою, а з питань здійснення виконавчими органами ради повноважень органів виконавчої влади — також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади.

7. Голова виконавчого комітету районної ради в місті Києві не рідше одного разу на рік звітує про свою роботу перед радою. На вимогу не менше половини депутатів відповідної ради голова виконавчого комітету районної ради зобов'язаний прозвітувати перед радою про роботу виконавчих органів ради у будь-який визначений ними термін.

Стаття 19. Голова Київської міської державної адміністрації

1. Київську міську державну адміністрацію очолює голова, який призначається та звільняється на посаду Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України.

2. Повноваження голови Київської міської державної адміністрації, а також підстави їх припинення визначаються законами України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

3. Крім повноважень, зазначених у частині 2 цієї статті, у зв'язку з забезпеченням здійснення містом Києвом столичних функцій голова Київської міської державної адміністрації має такі додаткові повноваження:

1) бере участь у вирішенні питань щодо проведення у місті заходів загальнодержавного та міжнародного характеру;

2) бере участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу при розгляді питань, що стосуються столиці України — міста Києва;

3) бере участь у вирішенні питань щодо розташування у місті Києві Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, інших органів державної влади, Національного банку України, офіційних представництв іноземних держав і міжнародних організацій, а також у протокольних заходах, що стосуються столичних функцій міста Києва;

4) дає згоду на призначення та звільнення керівників розташованих у місті Києві державних підприємств та територіальних органів міністерств та інших органів виконавчої влади;

5) погоджує питання щодо створення, перепрофілювання або ліквідації підприємств та організацій загальнодержавного значення, розташованих на території міста Києва.

Посада Голови Київської міської державної адміністрації є не сумісною з будь-якою іншою посадою.

Стаття 20. Порядок зупинення актів місцевого самоврядування головою Київської міської державної адміністрації

1. Голова Київської міської державної адміністрації організовує юридичну експертизу актів місцевого самоврядування, отриманих ним відповідно до частини другої статті 11 цього Закону. Для проведення зазначеної експертизи актів розпорядчого характеру голова Київської міської державної адміністрації може залучати відповідний територіальний орган юстиції. Стосовно нормативних актів голова Київської міської державної адміністрації обов'язково враховує висновок відповідного територіального органу юстиції.

2. Голова Київської міської адміністрації може зупинити дію акта місцевого самоврядування в такі строки:

- для актів, що набирають чинності з дня їх прийняття, — не пізніш як на десятий день після отримання акта;

- для актів, що набирають чинності пізніше від дня їх прийняття, однак не пізніше строку, зазначеного в абзаці другому цієї частини, — у строк, зазначений в абзаці другому цієї частини;

- для актів, що набирають чинності пізніше від строку, зазначеного в абзаці другому цієї частини, — не пізніш як на третій день з дня набрання ними чинності.

3. Голова Київської міської державної адміністрації в день прийняття рішення про зупинення акта місцевого самоврядування звертається до суду щодо скасування зазначеного акта.

4. Про зупинення акта місцевого самоврядування та звернення до суду голова Київської міської державної адміністрації невідкладно повідомляє орган, що прийняв зупинений акт, та відповідний територіальний орган юстиції.

5. Зупинення акта місцевого самоврядування має наслідком зупинення дій, спрямованих на державну реєстрацію такого акта, а також зупинення виконання будь-якими органами, особами зупиненого акта, здійснення визначених цим актом повноважень.

Якщо голова Київської міської державної адміністрації в день зупинення акта місцевого самоврядування не звернувся з позовом до суду або якщо суд відмовив у відкритті провадження за цим позовом, рішення про зупинення акта втрачає чинність, а зазначений акт поновлює свою дію з дня, наступного після дня зупинення акта.

Стаття 21. Перший заступник, заступник голови Київської міської державної адміністрації

1. Перший заступник та заступник голови Київської міської державної адміністрації призначаються на посади та звільняються з посад головою Київської міської державної адміністрації за погодженням з Кабінетом Міністрів України.

Стаття 22. Акти Київської міської державної адміністрації

1. Голова Київської місцевої державної адміністрації у межах визначених законами повноважень видає розпорядження, а керівники самостійних структурних підрозділів – накази.

2. Розпорядження голови Київської місцевої державної адміністрації підлягають державній реєстрації територіальним органом Міністерства юстиції України в місті Києві та можуть бути скасовані Кабінетом Міністрів України.

Стаття 23. Додаткові повноваження Київського міського голови

1. Крім повноважень, зазначених у статті 16 цього Закону, у зв'язку з забезпеченням здійснення містом Києвом столичних функцій Київський міський голова має такі додаткові повноваження:

1) бере участь у підготовці проектів законів України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України, відповідних програм, що стосуються міста Києва;

2) бере участь у вирішенні питань щодо проведення у місті заходів загальнодержавного та міжнародного характеру;

3) бере участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу при розгляді питань, що стосуються столиці України – міста Києва;

4) вносить на розгляд Президента України, Кабінету Міністрів України проекти відповідних нормативно-правових актів та інші пропозиції з питань, що стосуються міста Києва як столиці України;

5) бере участь у вирішенні питань щодо розміщення у місті Києві державних органів, офіційних представництв іноземних держав і міжнародних організацій, а також у протокольних заходах, що стосуються міста Києва;

6) вносить до відповідних органів виконавчої влади пропозиції щодо передачі до сфери управління Київської міської ради, передачі або продажу у комунальну власність територіальної громади міста Києва чи районів у місті Києві підприємств, організацій, установ, їх структурних підрозділів та інших об'єктів, що належать до державної або інших форм власності, а також часток (акцій, паїв), що належать державі в акціонерних товариствах, розташованих на території міста Києва, якщо вони мають важливе значення для забезпечення виконання містом Києвом столичних функцій;

7) погоджує питання щодо створення, перепрофілювання або ліквідації підприємств та організацій загальнодержавного значення, розташованих на території міста Києва;

8) одержує інформацію щодо діяльності всіх підприємств, установ та організацій на території міста, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, в частині, що стосується життєдіяльності міста Києва, та впливає на виконання містом Києвом столичних функцій.

Розділ V МАТЕРІАЛЬНА І ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 24. Основні принципи формування матеріальної і фінансової бази місцевого самоврядування

1. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування у місті Києві є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності громади міста або знаходяться в її управлінні.

2. Порядок формування та використання матеріальної і фінансової бази місцевого самоврядування, повноваження відповідних органів у цій сфері в місті Києві визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

Стаття 25. Бюджет міста Києва та його особливості

1. Доходи бюджету міста Києва формуються відповідно до Бюджетного кодексу України за рахунок власних та закріплених за ним доходів, а також міжбюджетних трансфертів, в тому числі для здійснення столичних функцій.

2. Видатки бюджету міста Києва визначаються відповідно до їх переліку, передбаченого Бюджетним кодексом України, а також видатків для здійснення містом столичних функцій.

3. Держава забезпечує здійснення Київською міською радою столичних функцій. Кошти на зазначену мету щороку передбачаються у законі про Державний бюджет України.

За рішенням Київської міської ради до бюджетів районів у місті Києві можуть передаватися кошти для виконання заходів, пов'язаних із здійсненням містом столичних функцій.

4. Розмежування видів видатків між місцевими бюджетами міста Києва здійснюється Київською міською радою на основі принципу субсидіарності з урахуванням критеріїв повноти надання соціальних послуг та наближення їх до безпосереднього споживача, виходячи з потреби у забезпеченні виконання функцій та реалізації повноважень місцевого самоврядування територіальних громад районів у місті Києві, з урахуванням загальноміських інтересів, потреб територіальних громад районів у місті, відповідно до розподілу повноважень, передбаченого статтями 13 і 14 цього Закону.

Доходи бюджетів районів у місті Києві формуються відповідно до обсягу повноважень, переданих Київською міською радою районним у місті радам.

5. Розподіл обсягу міжбюджетних трансфертів між бюджетом міста та бюджетами районів у місті визначається на основі формули, що повинна враховувати такі параметри:

- 1) фінансові нормативи бюджетної забезпеченості (в розрізі галузей бюджетної сфери) та коригуючі коефіцієнти до них;
- 2) кількість мешканців та кількість споживачів соціальних послуг;
- 3) індекс відносної податкоспроможності відповідного району;
- 4) прогноз доходів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, бюджету міста.

Формулу розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів між міським бюджетом та районними бюджетами у місті затверджує Київська міська рада.

У разі внесення змін до Формули на плановий бюджетний період пропозиції щодо таких змін та аналітичні розрахунки і порівняльні таблиці стосовно впливу запропонованих змін подаються разом з проектом рішення про бюджет міста Києва.

Розділ VI ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ МІСТОМ КИЄВОМ СТОЛИЧНИХ ФУНКЦІЙ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ І ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА МІСЦЕВОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Стаття 26. Гарантії місцевого самоврядування, його органів і посадових осіб

1. Гарантії місцевого самоврядування, його органів і посадових осіб міста Києва визначаються Конституцією та Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні".

Стаття 27. Державні гарантії виконання містом Києвом столичних функцій

1. Держава забезпечує здійснення містом Києвом столичних функцій шляхом:

1) виділення окремим рядком у Державному бюджеті України фінансування витрат на здійснення містом Києвом столичних функцій. Нецільове використання коштів, виділених на виконання містом столичних функцій, не допускається і контролюється Київською міською державною адміністрацією;

2) компенсації на підставі угод витрат, пов'язаних з використанням центральними органами державної влади, офіційними представництвами іноземних держав і міжнародних організацій, місцем розташування яких законодавством визначено столицю України, земельних ділянок, будівель, споруд, наданням комунальних послуг тощо.

2. Територіальній громаді міста Києва в установленому законом порядку за поданням Київської міської ради компенсуються витрати, а також збитки, завдані їй під час проведення заходів загальнодержавного та міжнародного характеру, а так само шкода, заподіяна в разі виникнення надзвичайних ситуацій з вини суб'єктів, підпорядкованих органам державної влади.

3. Генеральний план міста Києва та зміни до нього затверджуються Київською міською радою та погоджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 28. Відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування у місті Києві та посадових осіб Київської міської державної адміністрації

1. Підстави, види та порядок відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування у місті Києві визначаються Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами України.

2. Підстави, види та порядок відповідальності посадових осіб Київської міської державної адміністрації визначаються Законом України „Про місцеві державні адміністрації” та іншими законами України.

Розділ VII ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У МІСТІ КИЄВІ ТА КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ, ПІДПРИЄМСТВАМИ, ПРЕДСТАВНИЦТВАМИ

Стаття 29. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування у місті Києві та Київської міської державної адміністрації з іншими органами, підприємствами, організаціями

1. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування у місті Києві та Київської міської державної адміністрації з центральними органами виконавчої влади, офіційними представництвами іноземних держав і міжнародних організацій, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян регулюються цим Законом, законами України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про місцеві державні адміністрації" та іншими законами України.

Стаття 30. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування у місті Києві та органів місцевого самоврядування і органів виконавчої влади Київської області

1. Органи місцевого самоврядування у місті Києві та органи місцевого самоврядування і органи виконавчої влади Київської області будують свої взаємовідносини на договірних, компенсаційних та інших, визначених чинним законодавством, засадах.

2. Органи місцевого самоврядування у місті Києві та Київська міська державна адміністрація в межах своєї компетенції, встановленої законодавством України, забезпечують:

1) виділення земельних ділянок, будинків, споруд і нежилых приміщень київським обласним органам виконавчої влади і місцевого самоврядування Київської області, місцем знаходження яких в установленому порядку визначено місто Київ, а також підприємствам, установам і службам, що забезпечують їх функціонування;

2) участь органів виконавчої влади та місцевого самоврядування області в розробленні та реалізації спільних проектів, цільових програм розвитку, заходів з охорони довкілля, планів вико-

ристання трудових ресурсів, будівництва автомобільних шляхів, систем зв'язку, об'єктів інженерно-комунального призначення тощо.

3. Органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації Київської області сприяють здійсненню містом Києвом функцій столиці України шляхом участі у:

1) розробленні і реалізації цільових програм розвитку міста Києва, дія яких поширюється на територію Київської області;

2) будівництві, реконструкції і утриманні на території Київської області об'єктів, необхідних для здійснення містом Києвом столичних функцій;

3) утриманні і розвитку систем зв'язку, державних автомобільних шляхів загального користування та інших транспортних систем на території Київської області, пов'язаних із здійсненням містом Києвом столичних функцій;

4) вирішенні питань щодо розширення меж міста Києва, якщо це необхідно для здійснення містом Києвом столичних функцій;

5) розвитку об'єктів соціально-культурного та комунального призначення на території Київської області, необхідних для потреб міста Києва і Київської області;

6) забезпеченні міста продовольством;

7) забезпеченні дотримання режиму приміської зони;

8) проведенні спільних природоохоронних заходів у місті Києві і Київській області;

9) вирішенні інших питань, передбачених законодавством.

4. Витрати бюджету Київської області, пов'язані із сприянням у здійсненні містом Києвом столичних функцій, компенсуються з Державного бюджету України.

5. Розрахунки з органами місцевої влади Київської області щодо витрат, пов'язаних з виконанням містом Києвом столичних функцій, проводяться за рахунок коштів, виділених з Державного бюджету України місту Києву на виконання цих функцій.

6. Планувальна документація органів місцевого самоврядування, які здійснюють свої повноваження в межах приміської зони міста Києва, встановленої Кабінетом Міністрів України, погоджуються виконавчим органом Київської міської ради.

Розділ VIII ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців після набрання чинності цим Законом вирішити питання щодо ліквідації районних у місті Києві державних адміністрацій.

3. Київській міській та районним у місті Києві радам протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом:

- вирішити питання щодо формування власних виконавчих органів;

- забезпечити у порядку, визначеному законом, передачу бюджетних установ відповідно до розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування в місті Києві, визначених цим Законом.

4. Положення цього Закону є підставою для розробки Статуту територіальної громади міста Києва.

Голова Верховної Ради України